LE GUIN

ATUAN SÍRJAI

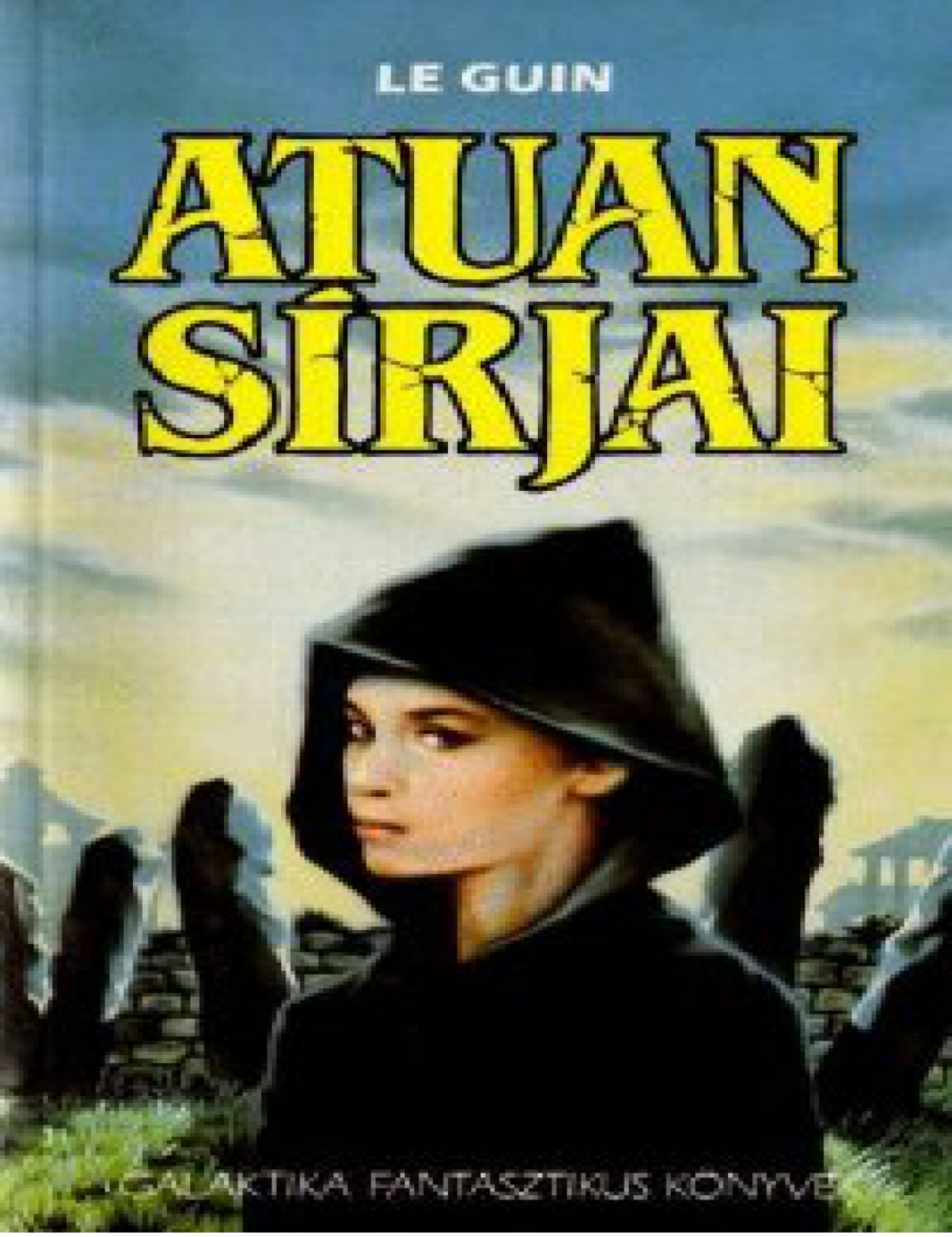

GALAKTIKA FANTASZTIKUS KÖNYVEK

SHOUT
SHARE
IT

Annotation

A fantasy műfajban immár klasszikusnak számító amerikai írónő trilógiájának második kötetét tartja kezében az Olvasó. A szigetvilág varázslójából megismert ifjú Kóbor halhatatlan figurája itt ismét felbukkan, mint a gonosz elleni harc képviselője. A regény főszereplője azonban mégiscsak Tenar, akit ötéves korában elszakítanak szüleitől, hogy a sötétség birodalmának mindenre elszánt őrzőjévé idomítsák. Sötét lelkű nevelői 15 éves koráig a külvilágtól elzártan, vak engedelmességre szoktatják a törékeny kisleányt, mígnem egy napon ismeretlen idegennel találkozik a tiltott sírkamrák mélyén.

Le Guin regénye kétségkívül az irodalmi minőség kitüntető jegyeivel dicsekedhet, s nem maradhat ki a High fantasy igényes olvasóinak a sci-fi irodalom értékeit tartalmazó gyűjteményéből.

- Ursula K. Le Guin
  - ELŐSZÓ
  - ELSŐ FEJEZET
  - MÁSODIK FEJEZET
  - HARMADIK FEJEZET
  - NEGYEDIK FEJEZET
  - ÖTÖDIK FEJEZET
  - HATODIK FEJEZET
  - HETEDIK FEJEZET
  - NYOLCADIK FEJEZET
  - KILENCEDIK FEJEZET
  - TIZEDIK FEJEZET
  - TIZENEGYEDIK FEJEZET
  - TIZENKETTEDIK FEJEZET

Ursula K. Le Guin
Atuan sírjai

ELŐSZÓ

— Gyere haza, Tenar! Gyere haza!

A mély völgyben, a félhomályban kifeslőben voltak az almafák bimbói. Az árnyékba borult ágakon már imitt-amott felpattant egy-egy korai virág, rózsaszín-fehéren, akár valami halvány csillag. A gyümölcsöskert fasorai között, a sűrű, friss, nedves fűben egy kislány szaladt, pusztán a futás örömééért. Nem hallgatott azonnal a hívásra, még egy jó nagy kerülőt tett, mielőtt hazafelé fordult volna. A házikó ajtajában az anya a háta mögött lobogó tűz fényében állva nézte az aprócska alakot, amint bukdácsolva szalad a fűben, a fák alatt sűrűsödő sötétben, mint egy szélfútta bogáncspihe.

A ház sarkánál sáros kapáját tisztogató apa megszólalt:

— Mit csüngsz annyira azon a gyereken? A jövő hónapban úgyis eljönnek érte. Majd meglátod! Akárha eltemetted volna, úgy elmegy. Mi értelme ahhoz ragaszkodni, akit úgyis el kell veszítened? Semmi hasznunk belőle. Még ha fizetnének érte, amikor elviszik, de egy fenét! Csak megfogják, aztán már itt sincsenek, ennyi az egész.

Az anya nem szólt semmit, csak nézte a gyereket, aki most megállt, és fölfelé bámult a fák között. A magas hegyek fölött, túl a kerteken már fényesen ragyogott az esthajnalcsillag.

— Nem is a miénk. Azóta nem az, hogy eljöttek hozzá, és megmondták: ő lesz majd a Sírok papnője. Miért nem törődsz bele végre? — A férfi hangját megkeményítette a panasz és a keserűség. — Hiszen van még négy. Ők itt maradnak, de ez nem. Ne fájdítsd miatta a szívedet. Menjen, ha mennie kell!

— Ha eljön az ideje — szólt az asszony — … el fogom engedni. — Lehajolt az apró, fehér lábacskáin a sáros földön felé szökdécselő gyerek elé, és karjába emelte. Az ajtó felé fordulva meghajtotta a fejét, hogy belecsókoljon a kislány hollófekete hajába, miközben a tűzhelyen fellobbanó lángok fényében megcsillant a saját, halványszőke hajkoronája.

A férfi még odakint maradt. Meztelen talpán érezte a föld hűvösét, fölötte lassan sötétedett a tiszta tavaszi égbolt. Lelkét bánat nyomorította, valami tehetetlen, súlyos, dühös szomorúság, amelyet sohasem lenne képes szavakba önteni. Végül megrázkódott, és asszonya után lépett a tűzfénytől megvilágított kicsi szobába, amelyet betöltött a csilingelő gyermekzsivaj.

ELSŐ FEJEZET
Az elemésztett

Élesen fölrikoltott egy kürt, majd hirtelen elhallgatott. A nyomában beálló csöndet csak a lábak csosszanásának nesze bolygatta meg, amint a lassú szívverés ritmusára döngő dobok tompa ütemére megindultak. A trónterem tetejének résein és két oszlop között, ahol beszakadtak a gerendák és a szarufák, rézsútosan tűzött be a bágyadt napsugár. Az első óra volt ez a napfölkelte után. A hűvös levegőben még egy korai szellő sem rezdült. A padozat márványlapjai közül előtüremkedő dérlepte, elszáradt fűszálak halkan surrogtak, amint végiglegyintett rajtuk a papnők fekete lebernyege. Négyesével vonultak végig a hatalmas termen, a kettős oszlopsorok között. Kimérten dübörögtek a dobok. Egyetlen hang sem pisszent, egyetlen szem sem pillantott föl. A feketébe öltözött lányok kezében égő fáklyák vörös fénnyel pislákoltak, és élesebben villantak föl az oszlopok sötét árnyékában. Odakint, a trónterem lépcsőjén álltak a férfiak: őrök, kürtösök, dobosok. A nagy kapun belülre csak nők léphettek, fekete, csuklyás lebernyegükben vonultak lassan, négyesével az üres trón felé.

Két magas termetű nő haladt az élen, fekete árnyként. Egyikük szikár és rideg, a másik testes, nehézkesen, kácsázva lépkedett. Közöttük haladt egy hatévesforma kislány. Egyenes szabású, fehér ruhácskát viselt. Feje, karja, lába szára csupasz volt, nem viselt cipőt. Szánandóan parányinak látszott. A trónushoz vezető lépcsősor aljánál, ahol sötét rendben sorakoztak már a többiek, a két magas nőalak megállt. Gyengén előbbre taszították a gyermeket.

Úgy tűnt, hogy a magas emelvényen álló trónust mindkét oldalán a tetőtér homályából alácsüngő hatalmas, sötét fátylak függönyözik el. Szemmel nem lehetett megbizonyosodni felőle, vajon valóban függönyök, vagy csak sűrűbb árnyak játszanak a tekintettel. A trón maga fekete volt, karfáján és háttámláján drágakövek és aranydíszítés tompa fénye csillogott. Lenyűgözően hatalmas volt. Egy benne ülő felnőtt törpének látszott volna. Nyilvánvalóan nem emberi méretekre készítették. Üres volt. Csak homály és árnyak lapultak benne.

A gyermek egyedül mászott meg négyet a hét vöröses erezetű márványlépcső közül. Olyan szélesek és magasak voltak a lépcsőfokok, hogy mindkét lábát meg kellett vetnie rajtuk, mielőtt a következőnek nekiveselkedne. A középső lépcsőn, közvetlenül a trónussal szemben vaskos fatőke állt, közepén széles vájat. A gyermek térdre ereszkedett előtte, fejét a vájatba illesztette és enyhén oldalra fordította. Mozdulatlanná merevedett.

Derekán övvel megerősített, világos gyapjúköpenyt viselő alak lépett elő hirtelen a trón jobb oldaláról, és a lépcsőn levonult a gyermekhez. Arcát fehér maszk borította. Ötlábnyi hosszú, fényes acélpengéjű kardot tartott a kezében. Megállás és egyetlen szó nélkül két marokra fogva magasba lendítette a pallost a gyermek vékonyka nyaka fölött. A dobszó elhalt.

Amikor a penge éle csúcspontjára ért és megállt a levegőben, egy fekete alak bukkant föl a trón bal oldalán, és megfogta az áldozatra emelt kardot. A pallos éle villogott a levegőben. Egy hosszú pillanatig így mérte össze erejét a fekete és a fehér alak, akár két arc nélküli táncos, a moccanatlan gyermek fölött, akinek nyaka fehéren villant elő szétváló hajának fekete tincsei közül.

Némán elváltak egymástól, és felszökkentek a lépcsőn, hogy eltűnjenek a hatalmas trónust övező sötétségben.

Ekkor egy papnő lépett elő, és egy kupából valami folyadékot löttyintett a lépcsőre a térdelő gyermekalak mellé. A folt feketén csillogott a terem félhomályában.

A gyermek fölemelkedett, és óvatosan lejött a négy lépcsőfokon. Amikor lent megállt, a két magas papnő fekete, csuklyás kámzsát és köpenyt borított rá, majd ismét visszafordította a lépcső, a sötét folt és a trónus felé.

— Ó, Névtelenek, tekintsetek erre a nektek ajándékozott leányra, aki íme, szintén névtelennek született. Fogadjátok el az életét, életének minden esztendejét, egészen a haláláig, hiszen az is a tietek. Ó, találtassék ő elfogadhatónak! Emésztessék el!

Éles, nyers hangok és kürtök válaszoltak rikoltva:

— Elemésztetett! Elemésztetett!

Ott állt a kicsiny leányka, és fekete kámzsája alól föltekintett a trónra, melynek a karmos lábába, karfájába és háttámlájába ágyazott drágaköveket por borította, faragott támláján pókháló csüngött, és bagolyürülék fehér foltjai éktelenkedtek. A felső lépcsőfokokat közvetlenül a trón előtt, afölött, amelyen az imént térdepelt, halandó láb még sohasem érintette. Oly vastagon lepte őket a por, hogy egyenesen földdel borítottnak tűntek, a márványlapok vöröses erezetét ki tudja, hány esztendő, hány évszázad egymásra rakódó porrétegei takarták el teljesen?

— Elemésztetett! Elemésztetett!

Hirtelen újra megszólalt a dob. Ezúttal jóval gyorsabb pergessél.

A menet némán és csoszogva összeállt, és elvonult a trónus elől, keletnek fordulva, a kapunyílás távolban ragyogó négyszöge felé. Kétoldalt a vastag kettős oszlopok, akár hatalmas sápadt lábszárak törtek a magasba, a tető alatt meglapuló homályba. A papnők között a gyermek, immár talpig feketében, akárcsak ők, ünnepélyesen lépkedett apró, csupasz lábaival a deres fűszálakon, a jéghideg

kövezeten. Akkor sem nézett fel, amikor a tető nyílásán bezúduló napfény keresztezte az útját.

Az őrök szélesre tárták a kaput. A fekete menet kiért a rezgő, hideg fénybe, a kora reggeli szélbe. A nap szemkápráztatóan ragyogott, mintegy úszva a végtelenbe vesző keleti látóhatár fölött. A nyugatom húzódó hegykoszorú ugyanúgy verte vissza sárgás ragyogását, mint a trónterem széles homlokzata. A domboldalon lejjebb álló épületek még bíborszínű árnyékban rejtőzködtek, kivéve az Istenfívérek templomát, amely büszkén terpeszkedett a szemközti halmon, nem régen aranyozott kupolája dicsfényként verte vissza a kelő nap sugarait. A négyes sorokba rendeződött papnők feketén vonultak lefelé a Sírok hegyének oldalán. Menet közben halkan énekelni kezdtek. A dallam mindössze három hangból állt, az állandóan ismételgetett szó pedig olyan ősi volt, hogy már teljesen elveszítette a jelentését, akár egy útjelző tábla ott, ahol már régen nincs is út. Ezt a kiürült szót ismételgették újra meg újra. E napot, a papnő visszaállításának napját teljesen kitöltötte ez a lassú, száraz, egyhangú női kórus.

A kisleányt egyik helyiségből a másikba, egyik templomtól a másikig cipelték. Az egyik helyen kevés sót tettek a nyelvére, másutt arccal nyugatnak kellett térdelnie, míg haját rövidre vágják, illatosított ecettel mossák és olajjal bedörzsölik, megint másutt egy oltár mögött egy fekete márványtömbön kellett hasalnia, mialatt körülötte siratódalokat énekeltek. Ezen a napon sem ő, sem a papnők bármelyike nem vett magához ételt, és nem ivott vizet. Amikor lement az esthajnalcsillag, a kisleányt ruhátlanul ágyba fektették báránybőrök között, olyan szobában, ahol azelőtt még sohasem aludt. Egy házban, amely évekig zárva állt, s most, ezen a napon nyitották ki hosszú ideje először. Szobája magasabb volt, mint amilyen hosszú, és nem voltak rajta ablakok. Áporodott, sűrű, élettelen, dohos szag terjengett benne. A néma asszonyok otthagyták őt a sötétben.

Mozdulatlanul feküdt, úgy, ahogy letették. Szeme tágra nyíltan figyelt. Nagyon sokáig feküdt így új helyén.

Egyszer csak imbolygó fényt pillantott meg a magas falon. Valaki csöndesen osont a folyosón, kezével ernyőzve mécsesét, így az alig adott több fényt, mint egy szentjánosbogár. Sejtelmes suttogás hallatszott:

— Sssz, ott vagy, Tenar?

A gyermek nem válaszolt.

Ekkor egy fej bukkant elő az ajtónyílásban, egy furcsa fej: teljesen kopasz, akár egy meghámozott krumpli, és ugyanolyan sárgás színű. Még a szeme is afféle krumpliszem: apró és barna. Orra eltörpült arcának vaskos, hájas leffentyűi között, szája keskeny, hasított rés. A gyermek meredten bámulta ezt az arcot. Pupillája sötéten tágra nyílt,

szempillája sem rezdült.

— Sssz, Tenar, kicsi lépes mezecském, itt vagy hát! — A hang sejtelmes volt, magas, mint egy nőé, de mégsem női hang. — Nem szabadna itt lennem, kint van a helyem az ajtó előtt, a tornácon. Oda megyek vissza most. De látnom kellett, hogy van Tenar, az én kicsim ez után a hosszú-hosszú nap után, hogy van az én szegény kis lépes mezecském?

Odalépett hozzá, zajtalanul, de nehézkesen, és kinyújtotta a kezét, mintha a haját akarná hátrasimítani.

— Nem vagyok többé Tenar — szólt a gyermek a szeme közé bámulva. Az alak keze megállt, nem érintette meg.

— Persze hogy nem — suttogta egy pillanat múlva. — Tudom. Tudom. Most már a kis elemésztett vagy. De én…

A kislány semmit sem szólt.

— Nehéz napja volt ez az én kicsikémnek — szuszogta a súlyos alak. A lángocska halványan sercegett nagy, sárga mancsában.

— Nem szabadna belépned ebbe a házba, Kezes.

— Nem, nem. Tudom. Nem szabadna ide belépnem. Jól van hát, jó éjszakát, kicsikém… jó éjszakát.

A gyermek most sem szólt. Kezes lassan megfordult és elkullogott. A fényecske elhalt a kamra magas falán. A kislány, akinek mától nem volt más neve, csak az, hogy Arha, az elemésztett, csöndesen feküdt a hátán, és egyre bámult a sötétbe.

MÁSODIK FEJEZET
A szent hely falai

Ahogy növekedett, anyja képe teljesen elhalt az emlékezetében, anélkül, hogy ennek tudatában lett volna. Ide tartozott, a Sírok szent helyéhez. Mindig is ide tartozott. Csak néha, a hosszú júliusi estéken, amikor az oroszlánsörény-színű nyugati hegyeket nézte a lemenő nap rőtsárga fényében, akkor jutott eszébe, a régmúlt idők mélyén, egy távoli tűzhelyen lobogó ugyanilyen színű lángcsokor. Ilyenkor az is eszébe jutott, hogy valaki az ölében tartotta. Roppant furcsa érzés volt, hiszen őt még érinteni is ritkán érintették. Kellemes illatok tolultak elő; frissen mosott, zsályával illatosított vízben öblített, friss láng- és naplementeszínű világosszőke haj illatát érezte. Ez volt minden, amit maga mögött hagyott.

Természetesen többet tudott, mint amire emlékezett, hiszen elmesélték neki az egész történetet. Amikor hét- vagy nyolcéves volt, és először töprengett el rajta, ki is voltaképpen az a személy, akit egyszerűen az Arha névvel illetnek, felkereste testőrét, Kezest, az őrparancsnokot, és megkérte őt:

— Mondd el, Kezes, hogyan választottak ki engem!

— Ó, de hát tudod te azt, kicsikém.

És valóban tudta. A magas, rideg hangú papnő, Thar elmesélte neki a történetet sokszor, míg szóról szóra nem tudta és föl nem mondta, mint a leckét.

— Igen. Tudom. Amikor Atuan sírjainak legelső papnője meghal, a temetési és megtisztulási szertartásokat egy holdhónapon belül hajtják végre. Ezután a Sírok szent helyének néhány papnője és őre átkel a sivatagon, végigjárja Atuan városait és falvait, kérdezősködve és kutatva. Azt a leánygyermeket keresik, aki a papnő halálának éjszakáján született. Amikor ilyen gyermekre lelnek, figyelik őt, és várakoznak. Az újszülöttnek testileg-lelkileg egészségesnek kell lennie, nem lehet angolkóros, később sem kaphat himlőt vagy egyéb rútító nyavalyát, nem vakulhat meg. Ha épen és egészségesen elél ötéves koráig, akkor nyilvánvalóvá válik, hogy valójában ő az elhunyt papnő újjászületett porhüvelye. Ekkor tudatják felőle Avabát Istenkirályát, majd elviszik annak templomába, és ott egy esztendeig tanítják. Ennek az évnek a végén elkísérik a trónterembe, ott visszaadják nevét urainak, a Névteleneknek, mivel ő maga is névtelen: ő a mindig újjászülető papnő.

Ez volt szóról szóra, amit Thar tanított neki, és sohasem merészelt akár egyetlen szóval is többet kérdezni tőle. A szikár papnő nem volt kegyetlen, csak nagyon hideg, vastörvény vezérelte, és Arha áhítattal

félte őt. Egyáltalán nem kellett viszont tartania Kezestől. Csak rá kellene parancsolnia:

— Most pedig mondd el, hogyan választottak ki *engem*! — és őrizője mindent elmondott neki szépen, sorjában.

— Elindultunk innen észak és nyugat felé a telő hold harmadik napján, mivel a néhai Arha az előző hónap harmadik napján hunyta le szemét. Legelőször is Tenakbába, egy nagy városba mentünk, bár a világot látottak szerint Avabáthoz képest akkorácska csak, mint légy az ökörhöz. Számomra mégis hatalmas: legalább tízszer száz ház van benne! Azután továbbmentünk Gar felé. De ezekben a városokban senkinek sem született leánygyermeke az előző hónap harmadik holdnapján. Volt ugyan néhány fiúcska, de azok e célra nem alkalmasak… Ezért tovább kellett mennünk Gartól északra, a hegyvidék városkáiba és falvaiba. Az az én szülőhazám. Ott jöttem a világra a hegyek között, ahol a folyók rohannak, és a mezők zöldben pompáznak. — Kezes sejtelmes hangja itt különös színt kap, apró szemei tejjesen eltűnnek vaskos redői között. Kicsit elhallgat, csak azután folytatja tovább: — Fölkerestük tehát mindazokat, akiknek az utóbbi hónapokban született gyermekük. Néhányan pénze nem átallották hazudni nekünk: „Igen, igen, a mi kicsinyünk a hónap harmadik napján született.” Hiszen tudod, hogy a szegény népek gyakran örömmel szabadulnak meg leánygyermekeiktől. Voltak olyan szegények is, akik magányos viskóikban tengődtek a hegyvidék völgyeiben, nem tartották számon a napok múlását, aligha érzékelték, hogyan jár el fölöttük az idő, azt sem tudták hát biztosan, pontosan mennyi idős a gyermekük. De ha elég hosszan kérdezgettük őket, végül mindig kiderült az igazság. Viszont így nagyon lassan haladt a dolog. Végül rábukkantunk egy lánycsecsemőre egy gyümölcsöskertekkel pompázó völgy parányi, tíz házból álló falujában, Entattól észak felé. Nyolc hónapos volt már, ennyi ideje tartott a keresés. De kiderült, hogy valóban a Sírok papnője halálának napján született, méghozzá ugyanabban az órában. Csodaszép kisbaba volt. Békésen üldögélt anyja ölében, és ragyogó szemmel csodálkozott ránk, amint ott nyüzsögtünk a kunyhó egyetlen helyiségében, akár a barlangban a denevérek. Apja szegény ember volt. Gondozta a gazdag földesúr gyümölcsösét, és nem volt semmije őt gyermekén és egyetlen kecskéjén kívül. Még a viskó sem az övé volt. Szóval ott tolongtunk valamennyien, és az ember már sejtette a papnők felcsillanó szeméből és titokzatos sugdolózásából, hogy végre megtaláltuk az újjászületettet. Anyja is megmondhatta volna, hogy így van. De csak ölelte a gyermeket, és nem szólt egy árva szót sem. Elmentünk hát, és másnap visszatértünk hozzá. De lám csak! A csillagszemű kisded egy rongycsomón rúgkapált sírva és sivalkodva, egész testét pedig vöröslő lázrózsák és rút foltok éktelenítették. Anyja meg még nála is

szívettépőbben kiáltozott: „Ó, óóó! Az én picinyemet szemmel verés érte!”

Így mondta, így nevezte a himlőt. Mellesleg az én falumban is szemmel verésnek tulajdonították. Hanem Kosszil, aki most az Istenkirály főpapnője, odalépett a kisded vackához, és fölnyalábolta őt. A többiek, velem együtt mind hátrahőköltek. Én ugyan nem sokra tartom a saját életemet, de ugyan ki lépne be egy himlő sújtotta házba? Hanem ő bizony nem mutatott semmi félelmet. Fölkapta a kisbabát, és kijelentette: „Ez ugyan nem beteg!” Ezzel megköpködte az ujját, megdörzsölte vele a piros foltokat, azok meg szépen lejöttek a gyermek bőréről. Valami bogyó levével festették rá őket! Szegény ostoba asszony azt hitte, hogy túljárhat az eszünkön és megtarthatja magzatát.

Kezes szívből kacagott az egészen. Arca mit sem változott, de hájas oldala csak úgy rengett belé.

— A férje ekkor jól eltángálta az asszonyt, mivel félt a papnők átkától. Ezután visszatértünk ide a sivatagon át, de a szent hely valamelyik szolgálója minden évben meglátogatta az almáskertben rejtőző falucskát, hogy meggyőződjék róla, miként cseperedik a gyermek, így múlt el öt év. Akkor Thar és Kosszil útra kelt a templomszolgák kíséretében és azokkal a vörös sisakos katonákkal, akiket az Istenkirály rendelt melléjük biztonságuk őrizetére. És elhozták magukkal a gyermeket ide, mivel valóban ő volt a Sírok újjászületett papnője, és ide tartozott. No és ki lehetett ez a gyermek, kicsikém?

— Én! — válaszolta Arha a távolba meredve, mintha valami láthatatlant keresne a tekintetével, valami olyasmit, ami régen alábukott a látóhatárán túlra.

Egyszer azt is megkérdezte:

— És mit csinált az… anya, amikor eljöttek a gyermekéért?

De Kezes nem tudta. Erre az utolsó útra nem tartott a papnőkkel.

Ő maga sem tudott visszaemlékezni. Különben is, mire lett volna jó az emlékezés? Mindez elmúlt, végleg elmúlt, és ő eljött oda, ahová jönnie kellett. Az egész világon egyetlen helyet ismert már csupán: Atuan sírjainak szent helyét!

Ottlétének első éve alatt ő is a nagy hálóteremben aludt a többi négy-tizennégy éves lánykával, a novíciákkal együtt. Kezes már akkor is különvált a többi kilenc strázsától, hogy az ő személyes őrzője legyen. Kuckója is külön kis benyílóban volt, legalább részben elválasztva a hálóterem alacsony mennyezetű központi helyiségétől a nagy házban, ahol a lányok vihogtak és pusmogtak elalvás előtt, ásítoztak és varkocsba fonták egymás haját a hajnal szürkés, derengő fényében. Amikor a nevét elvették tőle, és egyszerűen Arha lett, egyedül kellett aludnia a kis házban, abban az ágyban és abban a

szobában, amely élete utolsó napjáig az ő ágya és szobája lészen. Ez a ház az övé volt, az egyetlen papnő háza, ahová engedélye nélkül senki sem tehette be a lábát. Amikor még egészen kicsi volt, örömét lelte benne, ha alázatos kopogtatást hallhatott, és kiszólhatott: „bejöhetsz!”, ugyanakkor bosszantotta, hogy Thar és Kosszil, a két főpapnő eleve adottnak vette az engedélyét, és rendszerint kopogtatás nélkül nézett be hozzá.

Teltek-múltak a napok, az évek, egyhangú lustasággal. A Sírok szent helyének lányai leckékkel és gyakorlatokkal töltötték idejüket. Játszani sohasem játszottak. Nem volt idejük mindenféle játékokra. Tanulták a szent énekeket és szent táncokat, magolták a Kargád-föld történetét és mindazon istenek misztériumait, akiknek szentelték őket: az Avabátot uraló Istenkirályét vagy éppen Atwáh és Wuluáh iker Istenfivérekét. Közülük egyedül Arha tanulmányozta a Névtelenek szertartásait, amelyeket egyetlen személy, Thar, az Istenfivérek főpapnője magyarázott el neki. Mindez egy órára vagy valamivel többre eltávolította őket a többiektől, ám napjának jó részét hozzájuk hasonlóan egyszerű munkával töltötte. Azt sajátították el, hogyan kell megfonni és megszőni nyájaik gyapját, hogyan kell elvetni, betakarítani és elkészíteni a mindennapi táplálékul szolgáló növényeket: a lencsét, a durva kásának megfőzendő vagy kelesztetlen kenyér lisztjének megőrlendő hajdinát, hagymát, káposztát, vagy éppen hogyan kell kecskesajtot készíteni, almát feldolgozni vagy mézet nyerni. A legjobb, ami történhetett velük, az volt, ha elengedték őket halászni a szent helytől északkeletre, mintegy mérföldnyire hömpölygő zavaroszöld sivatagi folyóra. Csak egy almát vagy egy keletlen hajdinalepényt vihettek magukkal ebédre, de egész nap ott ülhettek az aszaló napfényben a nádas berkeiben, és nézhették, hogyan folyik lassan a zöld víz, és a felhők árnyéka hogyan játszadozik a hegyek oldalán. Ám ha valaki lelkesen fölsikított, amikor megfeszült a zsinór, és nagy csattanással kipenderített a folyópartra egy lapos halat, hogy az belefulladjon a levegőbe, akkor Mebbét rájuk sziszegett, akár egy vipera: „Csönd legyen, ti nyivákoló ostobák!” Mebbét az Istenkirály templomában szolgált, sötét bőrű, fiatal nő volt, de kemény és éles, mint az obszidián. Szenvedélye volt a halászat. A megfelelő oldalán kellett elhelyezkedni, teljesen némán, különben máskor nem vitt magával halászni. Akkor pedig az ember sohasem juthatott le a folyóra, hacsak nem nyáron, amikor a kutak elapadtak, és vizet kellett hordani. Kimerítő foglalkozás volt ez: lebotorkálni a félmérföldnyi tüzes ragyogáson át a folyóhoz, ott megmeríteni a két vödröt, fölakasztani a vízhordó rúdra és megindulni visszafelé a szent hely irányába, amilyen gyorsan csak lehet. Az első száz lépés könnyű volt, azután a vödrök egyre nehezebbé váltak, a vízhordó rúd tüzes vaspálcaként égette az ember vállát, a fény vibrált a fehéren vakító

úton, minden lépés nehezebbé és lassúbbá vált. Végül ott volt a nagy ház belső udvarának hűvöse a zöldségeskert mögött, ahol nagy loccsanással a hatalmas ciszternába üríthetted kannáid tartalmát. Utána viszont meg kellett fordulni és visszamenni ismét és megint.

A Hely határain belül — ez az egyetlen neve volt, és csak erre volt szüksége, mivel a Kargád birodalom négy tartományán belül ez volt a legrégebbi és legszentebb terület — sok épület volt, és vagy kétszáz ember élt. Ott volt három templom, a nagy ház és a kis ház, a herélt őrök szállása, majd közvetlenül a falakon kívül az őrség barakkjai, a nagyszámú rabszolga kunyhója, a magtárak, birkahodályok, kecskeólak és különféle gazdasági épületek. Egész kis városkának tűnhetett távolról nézve fölülről, a nyugati kopár hegyek felől, ahol semmi sem nőtt némi zsályán, szánalmas csomókban küszködő vasfűn, apróbb gizgazon és sivatagi kóron kívül. Ám még ha a keleti síkság felől pillantott is föl valaki, láthatta az Istenfivérek templomának csillogó kupoláját, amely úgy vibrált és ragyogott a hegyek lábánál, mint egy csillámlemez a sziklafal oldalában.

Ez a templom tulajdonképpen egy fehérre vakolt, ablaktalan kőkocka volt, előtte alacsony tornáccal és szűk ajtóval. Kevéssel alatta látványosabban és több évszázaddal fiatalabban terpeszkedett az Istenkirály temploma, széles homlokzatával, színes oszlopfőkkel díszített magas oszlopcsarnokával. Minden egyes oszlop kemény cédrustörzs volt, fehérre festve. Hajón szállították ide az erdőkben gazdag Hur-át-Hur vidékéről, majd minden darabját vagy húsz rabszoga vonszolta föl a kopár sivatagon át a szent helyre. A kelet felől érkező utazó, csak miután látta az aranyozott tetőt és a ragyogó oszlopokat, akkor pillanthatta meg a szent hely hegyén, mindenek fölött a napégette és omladozó, mindegyik közül a legrégebbi, magához a sivatag ráncosságához hasonló vén és hatalmas trónterme t, tapasztott falaival és beomlóban lévő, rogyadozó kupolájával.

A trónterem mögött, az egész domboldalt körülkerítve futott egy vaskos, habarcs nélkül rakott, helyenként már omladozó kőfal. A fal ölelésében néhány, tizennyolc-húsz lábnyi magas fekete kőszál meredezett, akár földből kinyúló ujjak. Ha egyszer valaki rájuk vetette a szemét, tekintete kényszerűen visszatért rájuk. Háromnak a jelentése teljesen világos volt, három pedig némán őrizte titkát. Összesen kilencen voltak. Egyetlen állt egyenesen, a többiek kissé erre-arra megdőltek, kettő a földre hanyatlott. Szürke és narancsszínű zuzmó fedte őket, mintha rájuk fröcskölt festékfoltok borítanák, egyedül egy állt csupaszon és feketén. Halvány fények játszadoztak rajta. Ez utóbbi érintésre is sima volt. Viszont a többieken a zuzmó takarója alatt homályos veséteket, rejtélyes formákat és éleket lehetett látni vagy tétova ujjakkal kitapintani.

Ez a kilenc kő volt Atuan kilenc sírköve. Azt beszélik, hogy ott

állnak az első ember ideje óta, azóta, hogy Óceánföld létrejött. Akkor ültették őket a sötétség közepébe, amikor a földek kiemelkedtek az óceán mélységeiből. Sokkal, de sokkal régibbek voltak, mint Kargád Istenkirályai, öregebbek, mint az Istenfivérek, régebbiek talán, mint a fény maga. Azoknak a sírkövei voltak, akik az emberi nem keletkezése előtt uralkodtak a világon, azokéi, akiknek nincs nevük, és neki, az ő szolgálójának sem lehetett neve.

Túl gyakran nem lépett közéjük, és senki más még a lábát sem tehette oda, ahol álltak a dombtetőn, a kőfal karéjában, a trónterem mögött. Évente kétszer, a tavaszi és az őszi napéjegyenlőséghez legközelebb eső holdtöltе idején áldozatot mutattak be a trón előtt. Ekkor a terem alacsony hátsó ajtaján lépett elő, egy gőzölgő kecskevérrel teli, jókora sárgaréz tállal a kezében. A vért akkor ki kellett locsolnia: felét a meredező fekete kőoszlop tövére, felét pedig a ledőlt kövek egyikére, amelyek az évszázados véráldozatok mocskába temetkezve hevertek a sziklák közötti sárban.

Arha néha kora reggel magányosan kivonult, hogy körülsétáljon a kőoszlopok között, hogy megpróbálja megfejteni a laposan sütő fénysugarakban világosabban kivehető vesétеket és vájatokat, vagy éppen csak üldögélt ott, tekintetét a Nyugati-hegyekre vagy éppen az alant kirajzolódó tetőkre és falakra vetve, szemlélve, hogyan elevenedik meg a nagy ház környéke, támad fel az őrök szállása, hogyan özönlenek elő a birkák és kecskék ólaikból szánalmas folyóparti legelőik felé. Ezen a helyen még a sivatagi nyár kellős közepén is valamiféle különös hűvösség lengedezett. Néha a szél halkan felfütyült a legközelebb álló, egymás felé hajoló, mintha egymás fülébe valamiféle titkokat sugdosó két kőoszlop között. De nem árult el senki semmi titkot.

A sírkert falától egy másik, alacsonyabb, szabálytalan félkör alakú kőfal ölelte körül a szent hely hegyét, majd elkanyarodott északnak, a folyó felé. Nem is annyira védelmezte a Helyet, inkább kétfelé választotta azt: egyik oldalán a templomok, a papnők és az őrizők házai, a másik oldalon pedig a fegyveresek, valamint a rabszolgák lakásai, akik a Hely földjeit művelték, nyájait legeltették, és takarmányt gyűjtöttek nekik. Ezek közül soha senki sem lépte át a falat, kivéve a legszentebb ünnepségek alatt a gárdistákat, dobosaikat és kürtöseiket, akiknek kötelessége volt részt venni a papnők felvonulásában. De még ezek sem léphettek a templomok homlokzata alá. Valaha voltak zarándokok, a Négy-földről érkező királyok és főnökök, hogy leróják kegyeletüket. Az első Istenkirály mintegy másfél évszázaddal ezelőtt eljött, hogy elvégezze saját templomának fölszentelési szertartását. De még ő sem léphetett be a sírkövek közé, még neki is a szent helyet körülvevő falakon kívül kellett hálnia és étkeznie.

Bárki könnyűszerrel megmászhatta volna ezeket a falakat, ha lábát a kövek közötti résekbe illeszti. Az elemésztett és egy Pendelyes nevű másik leányka egy késő tavaszi délutánon a fal tetején üldögélt. Mindketten tizenkét esztendősek lehettek. A nagy ház szövőtermében kellett volna lenniök, egy tágas, kőfalú helyiségben ülniök a hatalmas, durva, fekete gyapjúfonállal fölvetett szövőszék előtt, hogy a sötét köpenyeknek való szövetet szőjék. Azonban észrevétlenül kisurrantak, hogy igyanak egyet a kút vizéből az udvaron. A kútnál Arha így szólt:

— Gyerünk! — és kézen fogva elvezette pajtását a nagy ház háta mögött a fal felé. Most éppen a fal tetején ücsörögtek, vagy tíz láb magasan; csupasz lábukat lóbálták a külső oldalon és elkerekedett szemmel lesték a kelet és észak felé terjeszkedő sima, végtelen sivatagot.

— Szeretném látni a tengert! — szólt Pendelyes.

— Ugyan minek? — kérdezte Arha a fal réséből kitépett keserű kutyatejszárat rágcsálva. A kietlen vidék lassacskán éppen elvirágzott. Az apró, gyorsan kifejlődő sárgás, rózsaszín, vöröses és fehér, alacsony növésű és hamar elvirágzó növénykék kilövöldözték a szerteszálló szélbe parányi, szürke pihés, horgas magvaikat. Az almafák alatt a föld hol fehéren kiégett, hol vörösen izzó volt, vagy éppen rózsaszínben játszott. Az ágakat halványzöld lomb borította. Az egyedüli zöld folt a szent hely körül, sok-sok mérföldön belül. Az egyik sápadt látóhatártól a másikig minden egyéb homályos, sivatagi szürkeségbe burkolózott. Kivéve a hegyek oldalán éppen szirmaikat bontogató vadzsályacserjék ezüstös csillogását.

— Ó, nem is tudom, miért. Csak valami mást szeretnék látni! Itt mindig minden ugyanolyan. Itt soha nem történik semmi.

— Bárhol bármi történik, az eredete csak ide nyúlik vissza — jelentette ki Arha.

— Ó, igen, ezt tudom… de azért mégis, legalább azt szeretném látni, hogy valami tényleg megesik valahol.

Pendelyes mosolygott. Mindenkihez jószívű, szolgálatkész lánynak látszott. Kinyújtott, meztelen lába ujjait a forró kövekhez érintette, és így folytatta:

— Tudod, kiskoromban a tengermelléken éltem. A falunk közvetlenül a dűnék mögött húzódott meg, ezért néha lejártunk játszani a parti fövényre. Emlékszem, egyszer láttuk, amint egy flotta húz el odakint a tengeren. A hajók úgy néztek ki, mint valami piros szárnyú sárkányok. Egyik-másiknak hosszú nyaka volt, a végében tényleg faragott sárkányfejjel. Atuan mellett vonultak el, de nem kargádi hajók voltak. A falunk főnöke szerint nyugatról jöhettek, a Belsőföldek felől. Mindenki kirohant a partra, hogy megcsodálja őket. Azt hiszem, féltek tőle, hogy esetleg kikötnek. De csak szépen elhaladtak előttünk, senki sem sejtette, hová tartanak. Lehet, hogy

éppen Karego-Át ellen indultak háborúba. Ó, ha csak rágondol az ember, hogy valóban a varázslók szigeteiről származtak, ahol az embereknek sárszínű a bőre, és akárkit egy szempillantás alatt el tudnának varázsolni!

— Engem ugyan nem! — szólt Arha haragosan. — Én még csak rájuk sem néztem volna. Nyavalyás, elátkozott varázslócskák azok. Hogyan is merészeltek ilyen közel hajózni a szent földhöz?!

— No persze, én is azt hiszem, hogy az Istenkirály egyszer majd leigázza őket, és rabszolgává teszi valamennyit. Hanem a tengert szeretném újra meglátni. Apálykor a sekély pocsolyákban apró polipok nyüzsögtek, és ha az ember rájuk kiáltott, hogy „búú!", ijedtükben mind fehérré váltak. Nézd, ott jön az a vén Kezes, biztosan utánad kajtat.

Arha testőre és szolgája közeledett lassan a fal belső oldala mellett. Lehajolt, hogy kihúzzon egy vadhagymát. Már jókora csokorral volt a kezében. Azután fölegyenesedett, és apró barna malacszemével hosszasan vizsgálgatta a növénykét. Az évek múlásával egyre jobban elhízott, szőrtelen, sárgás bőre zsírosan csillogott a napfényben.

— Csússzunk le egy darabon a férfiak oldalán — súgta Arha, mire mindketten hajlékonyan, akár valami gyíkok leereszkedtek a fal külső oldalán addig, hogy a széle alatt megkapaszkodjanak, a belső oldalról láthatatlanul. Onnan hallgatták Kezes lassan közeledő lépteit.

— Húú! Húú! Krumpliképű — csúfolódott Arha, sejtelmes susogással, mint a fűszálak között bóklászó szellő.

A nehézkes csoszogás abbamaradt.

— Hé, ott fönn… — szólt a bizonytalan hang. — Kicsikém! Arha, te vagy?

Csönd.

Kezes továbbcsoszogott.

— Hu-húúú! Krumpliképű!

— Húú! Krumplihasú — utánozta társát Pendelyes, majd nyögdécselni kezdtek, hogy elfojtsák a feltörő vihogást.

— Van ott valaki?

Csönd.

— Óó, jól van, jól van — sóhajtott az eunuch, és komótosan tovább-ballagott. Amikor eltűnt a dombhajlat mögött, a két lány visszakecmergett a fal tetejére.

Pendelyes izzadtan irult-pirult a vihogástól, Arha viszont haragosan nézett maga elé.

— Az ostoba vén ürü, mindenütt a nyomomban van!

— Kutya kötelessége — mondta Pendelyes okoskodva. — Az a dolga, hogy vigyázzon rád.

— Vigyáznak rám azok, akiket szolgálok. Nekik a kedvükre

teszek. Másnak nem kell a kedvében járnom. Ezek a vénasszonyok és félemberek jobb lenne, ha békén hagynának. Én vagyok az egyetlen papnő!

Pendelyes rámeredt a másik kislányra.

— Óó — sóhajtotta csöndesen —, tudom, te… Arha vagy…

— Akkor hagyniuk is kellene, hogy az legyek! És nem mindenféle utasításokat osztogatni lépten-nyomon.

Pendelyes egy darabig nem szólt semmit, csak sóhajtozva lógázta húsos lábát, és szemlélte a tágas, sápadt tájat odalent, hogyan emelkedik a távoli, üres, végtelen látóhatár felé.

— Hamarosan eljön az idő, tudod, amikor majd te osztogathatod a parancsokat — szólt végül csöndesen.

— Még két év, és többé már nem leszünk gyerekek. Tizennégy évesek leszünk. Én az Istenkirály templomába kerülök, ez lesz a sorsom. Te pedig valóban a legfőbb papnő leszel. Még Thar és Kosszil is kénytelen lesz engedelmeskedni neked.

Az elemésztett nem szólt semmit. Arca megnyúlt, fekete szemöldöke alatt sápadtan tükröződött vissza szemében az ég halványkék ragyogása.

— Vissza kellene mennünk — szólt Pendelyes.

— Nem!

— A fonoda főnökasszonya biztosan szól Tharnak. Meg hamarosan itt lesz a kilenc ének ideje is.

— Én itt maradok. És te is maradsz!

— Téged nem büntethetnek meg, de engem igen — mondta Pendelyes a maga csöndes módján. Arha nem válaszolt. Pendelyes nehezet sóhajtott, de maradt. A síkság fölött az ég magasán a nap fátyolosan ragyogott. Távol, a lejtő oldalában birkák kolompja szólt elhalón, bárányok bégettek. A tavaszi szellő édeskés illatú, száraz hullámokban áradt.

A kilenc ének ideje már majdnem lejárt, amikorra a két lány visszatért. Mebbét látta őket, amint a „férfiak falán” üldögélnek, és rögtön jelentette is főnökasszonyának, Kosszilnak, az Istenkirály főpapnőjének.

Kosszil vastag lábú, széles arcú teremtés volt. Kifejezéstelen arccal és közömbös hangon szólította föl a két lányt, hogy kövessék. Végigvezette őket a nagy ház kőpadozatú folyosóin, ki a főbejáraton, föl a domboldalon Atwáh és Wuluáh templomához. Ott beszámolt a templom főpapnőjének, a magas, szikár és a szarvas lába szárához hasonlóan inas Tharnak.

Kosszil ráparancsolt Pendelyesre:

— Vedd le a ruhádat!

Nádvessző virgáccsal végigverte a lányt. A vessző itt-ott kissé föltépte a bőrt. Pendelyes némán könnyezve viselte el a büntetést.

Vacsora nélkül küldték vissza a fonóhelyiségbe, mondván, hogy másnap sem kap enni egész nap.

— Ha még egyszer rajtacsípnek, hogy a férfiak falára mászkálsz — dorgálta Kosszil —, ennél jóval keményebb fenyítésben lesz részed. Megértetted, Pendelyes? — Kosszil hangja lágy volt, de nem kedves. A lány csak annyit mondott:

— Igen. — És elvonult tekergőzve, amint nehéz, durva ruhája hozzáért a hurkákhoz a hátán.

Arha Thar mellett állva nézte végig a virgácsolást. Most azt figyelte, hogyan szedi rendbe Kosszil a vesszőnyaláb szálait.

Thar hozzáfordult:

— Nem helyes, ha a többi lánnyal látnak szaladgálni és falakon mászkálni. Tudod, hogy te vagy Arha!

Megilletődötten hallgatta, és nem szólt semmit.

— Jobb, ha csak azt cselekszed, amit tenned illik. Te Arha vagy.

Egy pillanatra ráemelte szemét Thar, majd Kosszil arcára. Rettenetes látvány volt a tekintetéből sugárzó mélységes gyűlölet és harag. Ám a sovány papnő mit sem törődött vele. Megkeményítette vonásait, enyhén előredőlt és szinte suttogva mondta:

— *Te vagy Arha*. Nem maradt semmi a korábbi énedből. Minden elemésztetett.

— Minden elemésztetett — ismételte meg a kislány, ahogy minden áldott nap is hajtogatta hatéves kora óta.

Thar könnyedén lehajtotta a fejét. Ugyanúgy tett Kosszil is, amint elrakta a virgácsot. A lány nem hajolt meg, csak engedelmesen megfordult és elballagott.

Miután a krumpliból és újhagymából álló vacsorát elköltötték némán a keskeny és sötét refektóriumban, majd elénekelték az esti szent himnuszokat, szent igékkel lepecsételték az ajtót, és elvégezték a szótlanság rövid szertartását, véget ért ismét egy munkanap. Ekkor a lányok fölmehettek a hálóterembe, kockázhattak vagy marokkózhattak, míg ki nem hunyt egyetlen mécsesük pisla fénye. Azután még sokáig pusmogtak egymással az ágyban a sötétben. Arha átsétált a szent hely udvarain és hepehupáin a kis ház felé, mint minden este. Egyedül aludt ott.

Az éjszakai szél édesen suttogott. A tavaszi csillagok fényesen ragyogtak, mint megannyi nyíló margaréta a kikeleti réten, mint az áprilisi visszfény csillogása a tenger borzolódó felszínén. De a lány nem emlékezett sem a mezőkre, sem a tengerekre. Föl sem emelte a fejét.

— Itt vagy hát, kicsikém?

— Kezes — mondta ki közömbösen őrizője nevét.

A vaskos árnyék fölemelkedett üdvözlésére, a halvány fény megcsillant tar koponyáján.

— Megbüntettek?

— Engem nem büntethetnek meg!

— Nem, nem… hát persze…

— Engem nem büntethetnek meg. Nem merészelnék.

Nagy mancsait lógatva állt a sötét alak után és szögletesen. A lány érezte a vadhagyma és a Kezes számára túl rövid, szélein kirojtolódzott, régi, durva, fekete gúnya áporodott verítékszagát.

— Nem nyúlhatnak hozzám. Én Arha vagyok — mondta éles, dühös hangon, és keserű könnyekre fakadt.

A nagy, várakozó kezek fölemelkedtek, átölelték és gyöngéden tartották, egyikük végigsimított varkocsokba font haján.

— Így, így, kis lépes mezecském, kicsiny leánykám.

A leányka hallotta súlyos mellkasa mélyén a lágy dorombolást, és szorosan hozzásimult. Könnyei hamarosan elapadtak, de továbbra is Kezeshez bújt, mintha képtelen lenne fölállni.

— Szegény kicsikém — suttogta, majd fölnyalábolta a gyermeket és bevitte az ajtón magányos hálókamrájába. Gyöngéden lefektette az ágyra. — Akkor minden rendben van, kicsikém?

Arha bólintott, és csöndesen elfordult tőle a sötétben.

HARMADIK FEJEZET
A foglyok

A kis ház folyosóján kimérten és hangosan csattogtak Kosszil léptei. A magas, termetes alak betöltötte a helyiség ajtónyílását; a papnő fél térdre ereszkedve pukedlizett előtte köszöntésként, majd ismét hatalmassá nőtt, amint teljes magasságába emelkedett.

— Úrnőm.

— Mi van, Kosszil?

— Engedélyt kaptam rá, hogy a mai napig intézzem a Névtelenek birodalmának bizonyos ügyeit. Ha úgy kívánod, elérkezett át idő, hogy megtanuld, megismerd és átvedd ezekét az ügyeket, amelyekről eddig nem volt tudomásod.

A lány ablaktalan szobájában üldögélt, látszólag meditálva, de gyakorlatilag nem csinált semmit, és lényegében nem is gondolt semmire. Kellett hozzá bizonyos idő, hogy megváltoztassa jellegtelenül gőgös arckifejezését. Lassan megváltozott hát, bár igyekezett palástolni érzelmeit. Bizonyos ravaszság is vibrált a hangjában, amikor megszólalt:

— A labirintusba?…

— A labirintusba nem lépünk be még, de keresztül kell mennünk a mélysírkamrán.

Kosszil hangjában félelem árnyalata rezdült, vagy csak színlelte az ijedelmet, hogy ezzel Arhát félemlítse meg. A lány sietség nélkül fölemelkedett, és közömbösen mondta:

— Nagyon jó. — Szívét azonban ujjongás töltötte el, amint az Istenkirály papnőjének súlyos alakja nyomában haladt. „Végre! Végre! Megpillanthatom végre a saját birodalmamat!”

Tizenöt éves volt ekkor. Már több mint egy éve, hogy felnőtt nővé érett. Attól a pillanattól nyerte el Atuan sírjai egyetlen papnőjének minden jogát. A Kargád-föld valamennyi főpapnője fölé emelkedett ezzel, ő volt az, akinek még az Istenkirály sem parancsolt. Most már mindenki térdet hajtott előtte, még a sovány Thar és Kosszil is. Bárki szólt hozzá, csak mélységes tisztelettel tehette. De semmi sem változott meg. Semmi sem történt. Miután felszentelésének szertartásai lezajlottak, minden ugyanúgy ment tovább, mint korábban. Ott volt a gyapjú, amelyet meg kellett fonni, a fekete szövet, amelyet meg kellett szőni, gabonát kellett őrölni, és el kellett végezni a különféle szertartásokat. A kilenc éneket minden este elénekelték, évente kétszer áldották meg az ajtókat és táplálták kecskevérrel a sírköveket. A hold fogytán az üres trón előtt táncoltak, így múlt el az egész év, ahogyan az előző év is elmúlt, s talán élete

minden esztendejének így kell eltelnie?

Az unalom néha szinte rémületté fokozódott benne, úgy érezte, hogy a torkát szorongatja. A napokban rájött, hogy beszélnie kell róla: ha nem mondhatja el senkinek, biztosan beleőrül. Kezesnek öntötte ki a szívét. Büszkesége visszatartotta attól, hogy a többi lány előtt föltárulkozzon, az idősebb nőknek óvatosságból nem vallotta be érzéseit, de Kezes senki sem volt, csak egy hűséges vén ürü. Az nem számított semmit, amit neki elmond. Ám legnagyobb meglepetésére még válasza is volt a számára.

— Réges-régen — mondta —, tudod, kicsikém, még azelőtt, hogy a négy országrész egyetlen birodalommá egyesült volna, akkor, amikor még nem volt mindnyájunk ura az Istenkirály, egész sereg kisebb király, fejedelem és főnök uralkodott. Szakadatlanul marakodtak egymással. És ide kellett eljönniük, hogy eldöntsék a vitáikat, így volt, bizony, eljöttek innen tőlünk, Atuanról, Karego-Átról, Atniniről, sőt még Hur-át-Hurból is mind a főnökök és fejedelmek szolgáikkal és seregeikkel. És téged kellett megkérdezniük, mit tegyenek. Neked pedig oda kellett állnod az üres trónus elé és közvetítened nekik a Névtelenek tanácsát. Hát szóval így volt régen. Azután, az idő múltával a papkirályok uralma alá került egész Karego-Át, majd később Atuan is. Most pedig, már négy vagy tán öt emberöltő óta az Istenkirályok uralják mind a négy földet. Egyetlen birodalmat kovácsoltak belőlük, így változtak meg a dolgok. Az Istenkirály leválthatja a törvényt megsértő főnököket, és a közöttük dúló viszálykodásban is ő dönt. És mivel maga is isten, amint tudod, nem kell túl gyakran tanácsért folyamodnia a Névtelenekhez.

Arhának végig kellett gondolnia a hallottakat. Az idő nem sokat számított, legalábbis itt a sivatag világában, az örökkévaló kövek árnyékában, ahol az élet ugyanúgy zajlott, változatlanul a világ kezdete óta. Nem szokott hozzá, hogy a dolgok változásán gondolkodjék, azon töprengjen, hogyan múlnak el a régiek és keletkeznek helyettük újak. Nem is volt ínyére, hogy a valóságot ilyen szemmel nézze.

— Az Istenkirályok hatalma sokkal csekélyebb azokénál, akiket én szolgálok — mondta elfintorodva.

— Persze, így igaz… De az ember csak nem mond ilyeneket az istenek szemébe, kicsi lépes mezecském. De még a papnőikébe sem igen.

Belenézve a súlyos alak apró, barna, pislogó szemébe, eszébe jutott Kosszil, az Istenkirály főpapnője, akitől rettegett az első pillanattól, hogy a szent helyre érkezett. És megértette a hallottak lényegét.

— De az Istenkirály és népe elhanyagolja a sírok kultuszát. Egyikük sem jön el soha.

— Küld viszont áldozatul foglyokat. Ezt nem mulasztja el. Sem a Névteleneknek járó ajándékokat.

— Azok az ajándékok! Az ő templomát évente frissen kifestik, félmázsányi arany hever az oltárán, lámpáiban meg rózsaolaj ég! De nézd csak meg a tróntermet… lyukas a teteje, a kupolái roskadoznak, a falaiban patkányok tanyáznak, gerendáin baglyok és denevérek díszelegnek. De még így is túléli az Istenkirályt és minden templomát és minden utána következő királyt is. Itt volt már előttük, és akkor is itt lesz, amikor mindnyájan elenyésztek. Ő maga a dolgok közepe!

— Igen, ő a dolgok közepe.

— Vannak ám ott kincsek is. Thar néha mesél róluk nekem. Tízszer is megtöltenék az Istenkirály templomát. Van ott arany és ősidőkben, száz nemzedékkel ezelőtt, vagy ki tudja, mikor ajándékozott trófeák. Mind ott rejtőzködik a föld alatti vermekben és üregekben. De oda még nem akarnak elkísérni. Csak várakoztatnak, egyre váratnak. Azt azért már tudom, hogy néz ki odalent. Járatok és üregek vannak a terem alatt, az egész szent hely alatt, még itt alattunk is, ahol állunk. Hatalmas alagútrendszer van ott, a labirintus. Olyasmi, mint egy nagy, sötét város a hegy gyomrában. Tele arannyal, régi hősök kardjaival, ősi koronákkal, csontokkal, csönddel és idővel.

Szinte lázálomban, révületben beszélt. Kezes szótlanul nézett rá. Lapos kőarca sohasem fejezett ki sokkal többet némi réveteg, figyelmes sajnálkozásnál. Ezúttal jóval bánatosabb volt, mint máskor.

— Igaz, és mindennek a kincsnek te vagy az úrnője. A csöndé és a sötétségé — mondta.

— Én vagyok. De semmit sem akarnak megmutatni nekem, hacsak azt a néhány föld feletti szobát nem a trónus mögött. Még csak a föld alatti birodalom bejáratait sem mutatták meg. Éppen csak motyognak róluk néha valamit. A saját világomat titkolják el előttem! De mért kényszerítenek rá, hogy várjak, csak várjak?

— Mert még fiatal vagy. És lehet — szólt Kezes sejtelmes vékony hangján —, talán még félnek is, kicsikém. Végül is az már nem az ő birodalmuk. Az a tiéd. Veszélyben vannak, ha belépnek oda. Nincs olyan halandó, aki ne rettegne a Névtelenektől.

Arha nem szólt semmit, de a tekintete lángolt. Már megint Kezes mutatta meg neki, hogyan láthatja másként a dolgokat. Thar és Kosszil mindig olyan csodálatosnak, hűvösnek és erősnek tűnt a szemében, hogy még csak elképzelni sem tudta: félhetnek valamitől. Kezesnek mégis igaza volt. Rettegtek azoktól a helyektől, azoktól az erőktől, amelyeknek Arha része volt, amelyekhez tartozott. Féltek belépni a sötétség birodalmába, el ne eméssze őket.

Most, hogy Kosszil társaságában leereszkedett a kis ház lépcsőjén, majd végigmentek a trónteremhez vezető szeles, lejtős ösvényen fölfelé, ismét a Kezessel folytatott beszélgetés jutott az eszébe, és

megint elöntötte az izgalom. De nem számít, hová vezetik el, mit mutatnak meg neki, ő nem fog félni! Mindig tudni fogja, hová vezet az útja.

Az ösvényen pár lépéssel mögötte haladó Kosszil megszólalt:

— Úrnőm egyik kötelessége, amint tudja is, hogy föláldozzon bizonyos foglyokat, nemes származású bűnösöket, akik szentségtörés vagy árulás bűnében vétkesek urunkkal, az Istenkirállyal szemben.

— Vagy a Névtelenekkel szemben — szólt vissza Arha.

— Így van. Az viszont nem helyes, ha az elemésztett ezt a feladatát kicsiny gyermek korában is ellátja. De úrnőm többé már nem gyermek. Van néhány fogoly a lánckamrában. Kegyes urunk, az Istenkirály küldte őket városából, Avabátból egy hónappal ezelőtt.

— Nem is tudtam róla, hogy foglyok érkeztek. Miért nem közölték velem?

— A foglyokat éjszaka, titokban hozzák, úgy, ahogy a Sírok szertartásainak ősi szabályai előírják. Úrnőm ezen a titkos úton jár, ha a fal mellett haladó ösvényt követi.

Arha rátért a kupolás trónterem mögötti, a Sírokat körülölelő hatalmas kőfal mellett vezető ösvényre. A fal hatalmas szikladarabokból épült. A legkisebb is többet nyomott egy ember súlyánál, a legnagyobbak pedig szekérderéknyiak voltak. Bár nem faragták meg, mégis igen alaposan illesztették össze őket. A fal teteje itt-ott azért csak leomlott, a szikladarabok formátlan halomban hevertek a földön. Csak nagyon hosszú idő lehetett képes ilyen pusztítást végezni. A sivatagi évszázadok izzó nappalai és fagyos éjszakái, a hegyek ezredéves, észrevehetetlenül lassú, apró mozgásai.

— Milyen könnyű lenne fölmászni a sírkert falán — szólt Arha, amint a tövében haladtak.

— Nincs hozzá elég emberünk, hogy újjáépítsük — válaszolta Kosszil.

— De arra volna emberünk, hogy őriztessük.

— De csak rabszolgák. Bennük pedig nem bízhatunk.

— Megbízhatók azok, ha rájuk ijesztünk. Legyen mondjuk ugyanaz a büntetésük, mint az idegeneké, akik az ő hanyagságuk folytán beteszik a lábukat a falon belüli szent földre.

— És mi légyen ez a büntetés? — Kosszil nem várt választ kérdésére, hiszen ő tanította meg azt Arhának már réges-régen.

— Fejük vétetik a trónus előtt.

— Úrnőm parancsolja tehát, hogy őröket állítsunk a sírkert falára?

— Igen — felelte a lány. Hosszú, fekete ruhaujjának rejtekén a diadal érzésével szorította ökölbe a kezét. Tudta, hogy Kosszilnak semmi kedve akár egyetlen rabszolgát is a fal őrzésére pocsékolnia, különben is teljesen fölösleges elfoglaltság ez, hiszen miféle idegenek

járnak errefelé? Aligha volt valószínű, hogy bárki, akár vetetlenül, akár szándékosan észrevétlenül kószálhasson a szent hely mérföldes körzetében. Arra pedig különösen semmi esélye, hogy a Sírok közelébe keveredjen. Ám egy odaállított őrszem a nekik kijáró tisztelet jele volt, és ezzel szemben Kosszil semmiféle hathatós érvet sem állíthat. Engedelmeskednie kell Arha kívánságának.

— Itt vagyunk — szólt Kosszil jeges hangon.

Arha megtorpant. Gyakran sétált a sírkert fala körül ezen az ösvényen, és oly jól ismerte, mint a szent hely bármely más tenyérnyi darabját, tüskebozótját vagy bogáncsbokrát. Bal oldalán a durva, masszív kőfal az ő magasságának háromszorosára emelkedett. Jobboldalt a dombhajlat lapos, sivár völgybe torkollott, amely a túloldalon hamarosan ismét emelkedni kezdett a nyugati hegylánc lába felé. Alaposan körülszemlélődött, de semmit sem vett észre, amit korábban már ne látott volna.

— Ott, a vörös sziklák alatt, úrnőm.

A lejtőn, a faltól néhány yardnyira egy vöröses lávakidudorodás afféle lépcsőt vagy kisebb sziklafokot alkotott. Amikor Arha leereszkedett hozzá, és szembefordult vele, rájött, hogy úgy néz ki, mint valami robusztus, mintegy négylábnyi magas ajtónyílás.

— Most mi a teendő?

Azt már régen megtanulta, hogy a szent helyeken értelmetlen dolog bármely ajtó kinyitásával próbálkozni, amíg nincs tisztában a nyitás trükkjével.

— Úrnőmnek megvan minden kulcsa a sötétség bármelyik bugyrához.

Nővé válásának beavatási szertartása óta Arha egy vaskarikát viselt az övén, rajta egy kis tőrrel és tizenhárom kulccsal. Némelyik hosszú és súlyos volt, de akadt közöttük apró halászhorognyi is. Előhúzta a karikát, és szétterítette tenyerén a kulcsokat.

— Az az — mutatott rá Kosszil az egyik kulcsra, majd vaskos mutatóujját két vöröses, kivájt sziklafelület között egy aprócska résre illesztette.

A hosszú vaspálcán két cifra tollban végződő kulcs belecsusszant a résbe. Arha mindkét kezével szorítva fordította el balra. Nehezen bár, de mégis simán fordult.

— És most?

— Majd együtt…

Közös erővel nekifeszültek a kulcslyuktól balra eső rőt sziklafelületnek. Lomhán, de akadálytalanul és alig hallható súrlódó zajjal elmozdult befelé a rücskös sziklafal egy darabja. Szűk nyílás tárult föl előttük. Mögötte sűrű feketeség.

Arha lehajolt és belépett.

A súlyos és vastag ruhát viselő Kosszil nehézkesen préselte át

magát a szűk résen. Amint belül volt, hátát az ajtónak vetette és erőlködve visszanyomta a helyére.

Minden tökéletesen fekete volt. Sehol egy fénysugár. A sötétség szinte úgy nyomta a szemet, mint valami folyadék.

Le kellett hajolniuk, csaknem kétrét görnyedve, mivel a szűk tér még négylábnyi magas sem volt, és Arha kiterjesztett ujjaival mind a két oldalon nyirkos sziklafalat tapintott ki.

— Hoztál valami lámpát?

Önkéntelenül suttogott, mint bárki a sötétben.

— Nem hoztam — jött Kosszil válasza a háta mögül.

Az ő hangja is visszafogott volt, de olyan furcsa árnyalatú, mintha beszéd közben mosolyogna. Kosszil pedig sohasem mosolygott. Arha szíve meglódult. Vére a torkában lüktetett. Ám indulatosan azt ismételgette magában: „Ez az én világom! Ide tartozom. Nem szabad félnem!”

Fennhangon azonban egy szót sem szólt. Megindult előre. Csak egyetlen út állt előttük. Befelé és lefelé haladt a hegy gyomrában.

Kosszil nehézkesen szuszogva követte, súlyos ruhája hallhatóan súrlódott a falakhoz és a padozathoz.

A folyosó egyszer csak váratlanul kiszélesedett és magasabb lett. Arha most már fölegyenesedhetett, és kitárt kezével sem ért sehol falat. Az imént még fojtó és földszagú levegő nedvesebb hűvösséggel érintette az arcát, gyenge rezdülései pedig óriási teret sejtettek. Arha néhány apró, óvatos lépést tett előre az áthatolhatatlan sötétségben. Csosszanó talpa alatt összeütődött két kavics. A gyenge hang visszhangzott. Egyszerre sokfelől: halkuló, távoli és egyre távolodó hullámokban. Az üregnek hatalmasnak kell lennie, magasnak és tágasnak, de nem lehet teljesen üres. Sötét mélyén valami, lehet, hogy láthatatlan tárgyak vagy falkiszögellések felülete ezer szikánkra törte a gyenge visszhangot.

— Pont a sírkövek alatt kell lennünk — súgta a lány, és a suttogás beleszakadt a tátongó sötétségbe, ott száz pókhálóvékony szálra szakadt, és még sokáig csiklandozta a dobhártyát.

— Igen, ez a mélysírkamra. Gyerünk tovább. Én nem tartózkodhatom itt. Kövesd a falat balra. Haladj el három nyílás előtt.

Kosszil suttogása szinte sziszegett, és a halk visszhangok utánaszisszentek. Félt, valóban nagyon félt. Nem szeretett itt lenni a Névtelenek között, egyenesen azok sírjában, pokolsötét barlangjában. Nem az ő helye volt ez, ő nem tartozott ide.

— Fáklyával jövök vissza ide — szólt Arha, amint a falat ujjaival tapogatva haladt előre. Találgatta, milyenek lehetnek a különös sziklaalakzatok, a vájatok és kidudorodások, finom rések és élek, helyenként durvák, mint valami kötél, másutt simák, akár valami csiszolt fémfelület. Nyilvánvalóan emberkéz munkája volt. Lehet, hogy

az egész üreget az ősi idők szobrászai faragták ki?

— Itt tilos világot gyújtani — suttogta Kosszil élesen. Akár ne is mondta volna, Arha tudta, hogy így kell lennie. Ez maga a sötétség birodalma volt, az éj világának kellős közepe.

Ujjai háromszor siklottak át a sziklába vájt sötétséget megszakító nyílásokon. Negyedszerre kitapintotta a benyíló szélességét és magasságát, majd belépett. Kosszil a nyomában.

Ebben az enyhe lejtővel ezúttal fölfelé haladó alagútban baloldalt megint túlmentek egy nyíláson, végül egy kettős elágazásnál jobbra tértek. Mindezt pusztán tapintással kormányozva a mélység vaksötétjében és a föld gyomrának néma csöndjében. Ilyen úton csaknem állandóan kitárt karral, a falat folyamatosan érintve haladhat előre bárki, hogy a megszámolandó nyílások valamelyikét ki ne hagyja vagy az elágazások mellett el ne menjen óvatlanul. A tapintás volt a tájékozódás egyetlen eszköze. Az ott járó nem látta, hanem mintegy kezében tartotta az útját.

— Ez a labirintus?

— Nem, ez még csak a kisebbik útvesztő, a trónterem alatt.

— És hol van a labirintus bejárata?

Arhának tetszett ez a játék a sötétben, még bonyolultabb rejtelmekre vágyott.

— Az a második nyílás, ami mellett a mélysírkamrában elmentünk. Most jobboldalt figyelj egy ajtóra, egy faajtó van ott. Lehet, hogy már el is hagytuk?…

Arha hallotta, amint Kosszil nehézkesen tapogató keze a kőfalhoz súrlódik. Ő éppen csak az ujja hegyével érintette a sziklát, és egyszer csak megérezte a sokkal lágyabb tapintású deszkafelületet. Megtaszította, mire az ajtó könnyed csikordulással benyílt. Egy pillanatra meg kellett állnia, mert elvakította a fény.

Tágas helyiségbe jutottak. Falait csákánnyal faragták ki, mennyezetéről egy láncon füstölgő fáklya csüngött alá. A helyiséget elárasztotta a fáklya füstje, hiszen semerre sem találhatott kiutat. Csípte Arha szemét. Könnyezett tőle.

— Hol vannak a foglyok?

— Ott!

Lassan ráébredt, hogy a szemközti fal előtt heverő három gyanús csomó — három ember.

— Az ajtó nyitva van. Nincsenek itt őrök?

— Nincs rájuk szükség!

Kicsit beljebb lépett a helyiségbe, tétován lépkedve a füstös homályban. A foglyok mindkét bokájuknál és egyik csuklójuknál fogva a falba erősített jókora vasgyűrűkhöz voltak bilincselve. Ha valamelyikük le akart feküdni, odaláncolt karja továbbra is fölemelve maradt, úgy csüngött alá a gyűrűről. Hajuk és szakálluk mocskos

gubancba állt össze, és az árnyakkal együtt eltakarta arcvonásaikat. Egyikük félig feküdt, a másik kettő ült, illetve guggolt. Meztelenek voltak. A belőlük áradó bűz még a füst függönyén is áthatolt.

Úgy tűnt, hogy az egyik Arhára mereszti a szemét. Mintha rávillanó szemeket látott volna, de nem volt biztos a dolgában. A másik kettő meg sem moccant, még a fejét sem emelte fel.

Elfordult tőlük.

— Ezek többé már nem emberek — suttogta.

— Soha nem is voltak emberek. Démonok voltak, szörnyszellemek, akik összeesküvést szőttek az Istenkirály megszentelt élete ellen. — Kosszil szeme megvillant a fáklya rőtes fényében.

Arha döbbenten és kíváncsian pillantott ismét a foglyok felé.

— De hogyan támadhat egy ember egy isten ellen? Hogy történt a dolog? Például te, te talán merészelnél egy eleven isten ellen törni?

Az ülő alak hajának sötét bozontján keresztül rámeredt, de nem szólt semmit.

— A nyelvüket még Avabátban kivágták, mielőtt ideküldték őket — jött Kosszil válasza a homályból. — Ne beszélj hozzájuk, úrnőm! Még beszennyezed velük magad. A tieid ők, de nem arra valók, hogy szólj hozzájuk, nézd őket vagy akár csak gondolj velük. Tieid, hogy a Névteleneknek ajándékozd őket.

— És miként történjen a föláldozásuk?

Arha többé nem nézett a foglyokra. Ehelyett inkább Kosszil felé fordult, hogy súlyos alakjából, hűvös hangjából erőt merítsen. Szédült, a füsttől és a terjengő bűztől rosszullét környékezte, látszólag mégis teljesen nyugodtan gondolkodott és beszélt. Hát nem csinálta végig mindezt már sokszor azelőtt?

— A Sírok papnője tudja a legjobban, milyen halál nem szolgál urainak legnagyobb örömére. Mindig övé a választás. Igen sok lehetőség áll a rendelkezésére.

— Akkor Gobar, az őrparancsnok üsse le a fejüket, és vérük öntessék ki a trónus elé.

— Mintha csak egy kecskeáldozatról lenne szó? — Úgy tűnt, Kosszil elcsodálkozik, látván hiányos képzelőerejét. Arha bambán meredt maga elé. Kosszil tovább mondta a magáét: — Különben is, Gobar férfi. Férfi nem léphet be a Sírok sötétjébe, úrnőm bizonyára jól tudja ezt. Ám ha mégis belép, többé nem távozhat onnan…

— Ki hozta őket ide? Ki táplálja őket?

— Az én templomom őrizői. Dubbi és Váhto. Ők heréltek, és a Névtelenek szolgálatában ugyanúgy beléphetnek ide, akárcsak én magam. Az Istenkirály katonái otthagyták a foglyokat a falon kívül, összekötözve. Én és az őrök hoztuk ide őket a fogolykapun, a vörös sziklák kapuján át. Korábban is mindig így volt. Az élelmet és a vizet egy csapóajtón juttatják le hozzájuk. Ott van a trónus mögött.

Arha fölnézett, és a füstölgő fáklyát tartó lánc vége mellett megpillantott a sziklamennyezetben egy deszka négyszöget. Túl kicsiny volt ahhoz, hogy egy ember átbújhasson rajta, de egy onnan leeresztett kötél végét a középső fogoly éppen elérhette. Megint csak iszonyodva kapta félre a tekintetét.

— Akkor többé ne adjanak nekik sem enni, sem inni. Oltsák el a fáklyát.

Kosszil bólintott.

— És mi legyen a tetemükkel, ha kimúltak?

— Temesse el őket Dubbi és Váhto abban a hatalmas teremben, ahol átjöttünk, a mélysírkamrában — szólt a lány, egyre inkább hadarva és elvékonyodó hangon. — És sötétben végezzék a dolgukat! Az én uraim majd felfalják a testüket.

— Így lesz.

— És jól is van így, Kosszil?

— Igen, jó lesz így, úrnőm.

— Akkor gyerünk innen! — szólt Arha metsző hangon. Ezzel megfordult, és visszasietett a deszkaajtóhoz, majd ki a lánckamrából, az alagút sötétjébe. Kellemesnek tűnt ott, akár egy csillagtalan éjszaka, békés, csöndes, nem látni semmit, nincs fény, életnek nincs jele. Belemerült a tiszta sötétségbe, és úgy tört keresztül rajta, mint az úszó a tajtékzó habokon. Kosszil is utánairamodott, a nyomában haladt, egyre jobban lemaradva, lihegve és tántorogva. Arha tétovázás nélkül haladt végig újból az elkerülendő nyílások mellett, a megfelelő úton, keresztül a visszhangos mélysírkamrán és kúszott végig, hétrét görnyedve fölfelé a bezárt sziklakapuhoz vezető utolsó alagúton. Ott aztán lehajolt még jobban, és előkereste az övén függő karikán azt a bizonyos hosszú kulcsot. Az előtte meredező láthatatlan kőfalon szemernyi fény sem villant. Ujjaival végigtapogatta, valami zár, retesz vagy kilincs után kutatva, de nem talált semmit! Ugyan hová illik a kulcs? Hogyan kerülhet ki innen?

— Úrnőm!

Kosszil visszhangok által megsokszorozódott hangja messziről suhant utána.

— Úrnőm, azt az ajtót belülről nem lehet kinyitni!

— Erre nincs kiút! Itt nincs visszatérés!

Arha nekitámolyodott a falnak. Nem szólt semmit.

— Arha!

— Itt vagyok!

— Erre!

Négykézláb, kúszva ment vissza a folyosón, akár egy kiskutya, Kosszil szoknyájához.

— Jobbra! Gyerünk! Én nem lábatlankodhatok ott soká! Ez nem az én világom. Kövess!

Arha valahogy talpra kászálódott, és Kosszil ruhájába kapaszkodott. Elindultak, hosszasan követve jobb kéz felé a különös vésetekkel borított falat, végül beléptek a feketeségnek ha lehet, még, sötétebb kapuján. Most lépcsőn haladtak fölfelé, valami meredek alagúton. A lány még mindig a nagydarab asszony gúnyáját markolta. Szemét szorosan összezárta.

Egyszer csak fény hatolt át a szemhéján, vörös derengéssel. Azt hitte, hogy a füstös fáklya által megvilágított teremben vannak megint, és nem nyitotta ki a szemét. Hanem a levegő édeskés ízű volt, száraz és penészszagú, otthonos illatú, lába alatt pedig olyan meredek lépcsőt érzékelt, akár egy létra. Elengedte Kosszil ruháját, és kinyitotta a szemét. Feje fölött nyitott csapóajtót látott. Keresztülkúszott rajta, Kosszil nyomában. Ismerős helyiségbe jutott. Kis kőcella volt ez, benne pár láda és fémdoboz. Egyike a nagy trónterem mögötti apró őrkuckóknak.

— A másik, a foglyok kapuja csak befelé nyílik az alagútba. Onnan visszafelé nincs kiút. Egyedül itt lehet kijönni. Ha mégis van másik kijárat, én nem tudok róla, és Thar sem ismeri. Ha mégis találsz egyet, jól jegyezd meg magadnak! De nem hiszem, hogy lenne másik. — Kosszil még mindig visszafogott hangon és érezhető rosszindulattal beszélt. Súlyos arca holtsápadt volt a fekete csuklya alatt, és verejtékben úszott.

— Nem emlékszem az ide vezető út kanyarulataira.

— Elmagyarázom majd neked. Egyszer máskor. Meg kell jegyezned őket! Legközelebb már nem jövök veled. Ez nem az én világom. Egyedül kell majd menned.

A lány némán bólintott. Fölnézett az idősebb nő arcába, és elcsodálkozott rajta, milyen különösen néz ki: sápadt volt, rajta alig eltitkolható rettegés, és mégis, Kosszil mintha diadallal tekintett volna saját legyőzött gyöngeségére.

— Jó, ezután majd egyedül megyek — szólt Arha, de amikor elfordult Kossziltól, érezte, hogy a lába kicsúszik alóla, és a helyiség megfordul vele. Kis fekete kupaccá rogyva ájult a papnő lába elé.

— Megtanulod — dünnyögte Kosszil, még mindig súlyosan lélegezve, mozdulatlanul. — Te meg fogod tanulni!

NEGYEDIK FEJEZET
Álmok és mesék

Arha ezután jó pár napig betegeskedett. Úgy kezelték, mintha váltóláza lenne. Ágyában feküdt vagy a langyos őszi napsugárban üldögélt a kis ház tornácán, és a nyugati hegyeket bámulta. Gyengének és ostobának érezte magát. Újra meg újra ugyanazok a gondolatok ostromolták az agyát. Rettenetesen szégyellte, hogy elájult. Persze nem állítottak őröket a sírkert falára, de ezek után ugyan hogy merte volna megkérni Kosszilt megint. Sőt, Kosszilt egyáltalán nem kívánta látni. Többé soha. Ez az érzés is az ájulása miatti szégyenéből fakadt.

A ragyogó napfényben gyakran eltervezte magában, miként is kell majd viselkednie, ha ismét visszatér a sötétség birodalmába, a hegy gyomrába. Sokszor elgondolkozott azon is, vajon milyen halállal büntesse a legközelebbi fogolycsapatot. Kifinomultabban, hogy jobban megfeleljen az üres trónus rituális követelményeinek.

Éjjelente sikoltozva ébredt föl: „Még mindig nem haltak meg! Még mindig haldokolnak!”

Rengeteget álmodott. Azt álmodta, hogy ételt kell főznie. Hatalmas kondérnyi ízletes kását, majd az egészet bele kell öntenie egy, a földben tátongó lyukba. Azt álmodta, hogy vizet kell vinnie, egy egész, nagy rézkannányi vizet a feketeségbe, valakinek, aki ott szomjazik. De sohasem jutott el a szomjazóig. Rémülten fölébredt, maga is szomjas volt, de nem kelt föl, hogy igyon egyet. Éberen feküdt, tágra nyílt szemmel az ablaktalan szobában.

Egyik reggel meglátogatta Pendelyes. Arha a tornácról látta, hogyan közeledik a kis ház felé gondtalanul, céltalanul, mintha csak véletlenül sétálna arrafelé. Ha Arha nem szól hozzá, föl sem mer jönni a lépcsőn. De Arha egyedül érezte magát, és ódaszólt neki.

Pendelyes mélyen meghajolt előtte, ahogyan mindenkinek kötelessége volt, ha a Sírok papnőjéhez fordult, majd letottyant a lépcsőre, súlyos sóhajtással:

— Phűűű! — Jó magasra nőtt, és alaposan meghízott. Akármit csinált, mélyen belevörösödött. Most éppen a poroszkálástól lett meggypiros az arca. — Hallottam, hogy beteg vagy. Félretettem neked néhány almát. — Terjedelmes fekete ruhája alól váratlanul elővarázsolt egy laza hálót, hat vagy nyolc gyönyörű, érett, sárga almával. Már őt is fölszentelték az Istenkirály szolgálatára. Kosszil keze alatt végezte a munkáját. De még nem volt igazi papnő, még mindig tanult, és a novíciákkal együtt végezte a ház körüli munkát. — Idén én válogattam az almát Poppéval, és a legszebbeket elcsentem.

Tudod, hogy még a legkülönbeket is mindig megaszalják, így persze jobban elállnak, de mégis, olyan pocsékolásnak látszik az egész. Hát nem csodaszépek?

Arha megsimította az almák sápadt aranyszínű selymes héját, megszemlélte a szárukat, amelyeken elszáradt barna levélkék billegtek kedvesen.

— Tényleg, nagyon szépek!

— Vegyél egyet!

— Most nem kérek, de te csak egyél!

Pendelyes udvariasságból kiválasztotta a legkisebbet, és szaftos, ügyes, odaadó harapásokkal bekebelezte.

— Reggeltől estig tudnék enni — szuszogta közben. — Sohasem adnak eleget. De jó lenne, ha szakácsnő lehetnék és nem papnő! Sokkal jobban főznék, mint az a csont és bőr Netaba, és ráadásul kinyalhatnám az edényeket… Hallottad különben, mi történt Munittal? Rábízták, hogy fényesítse ki azokat a rézedényéket, amelyekben a rózsaolajat tartják, tudod, azokat a hosszú, fedeles kancsókat. Azt hitte a szegény, hogy a belsejüket is ki kell tisztítani, erre beledugta az egyikbe a kezét, rajta egy rátekert ronggyal, aztán a szerencsétlen nem tudta kihúzni. Annyira rángatta kifelé, hogy egészen beledagadt, még a csuklója is, tudod, szóval igazán nagy bajba került. Kínjában üvöltve rohant végig a hálótermeken, hogy: „Nem tudom kihúzni! Nem bírom kihúzni!” Punti meg olyan süket már, hogy azt hitte, tűz van, és elkezdett bömbölni a többi őrökért, hogy jöjjenek és mentsék meg a novíciákat. Váhto meg éppen a kecskéket fejte. A lármára nagy kíváncsian előrohant a karambol, a kapuját meg nyitva hagyta. Erre persze kiözönlött az összes fejőskecske, befelé az udvarra, ott összefutott Puntival még a többi őrökkel, a kislányokkal meg Munittal, aki ordítva csóválta a feje fölött az öklére szorult kancsót, és hisztériázott. Az egész csűrbe fergetegesen rohant lefelé az udvaron, amikor Kosszil kilépett a templomkapun. „Mi van? Mi történt?” — óbégatta.

Pendelyes jóindulatú, kerek képe gonosz fintorba torzult, csöppet sem úgy nézett ki, mint Kosszil hideg álcaszerű arca, mégis valahogyan hasonlított rá. Arha képtelen volt visszatartani a bensőjéből áradon feltörő kacagást.

— „Mi van? Mi ez az egész?” — kiabált Kosszil. És akkor… akkor, tudod, az a barna kecske felöklelte… — Pendelyes gurult a nevetéstől, szemében könnyek csillogtak. — Munit, M-m-munit meg rácsapott a köcsöggel a kecskére… ihhihihi!

A két lány előre-hátra hintázott ültében, nagy vihogással, a térdüket markolászták, nyüszítve.

— Erre Kosszil visszafordult, és azt mondta: „De mi ez? Mi van?!” A… a… kecskének! — A történet vége föloldódott a féktelen

kacagásban. Pendelyes végül megtörölte a szemét és az orrát, és öntudatlanul nekilátott a második almának.

Ennyi kacagástól Arha enyhén reszketni kezdett. Azután mégis valahogy erőt vett magán, és megkérdezte:

— Te hogy kerültél ide, Pendelyes?

— Ó, tudod, én voltam a szüleim hatodik lánya. Sehogyan sem tudtak volna ennyit fölnevelni és férjhez adni. Így aztán, amikor hétéves lettem, elhoztak az Istenkirály templomához, és fölajánlottak neki. Ez még Osszavában történt. Túl sok novíciájuk volt odaát, azt hiszem, mert hamarosan átküldték ide. Vagy tán azt gondolták, hogy belőlem valami különlegesen jó papnő lesz… szóval valahogy így. — Pendelyes elmélyült, kissé bánatos arccal harapott megint az almába.

— Jobb lenne, ha nem kéne papnővé lenned?

— Hogy jobb lehne-é? Hát persze! Inkább hozzámennék egy kanászhoz, és élnék vele az ólban. Akármit szívesebben csinálnék, mintsem hogy elevenen eltemessenek itt és minden istenáldotta napomat egy csapat nő között kelljen leélnem, ebben a haldokló sivatagban, ahol a kutya sem jár. De semmi értelme ilyesmi után sóvárogni, hiszen már fölszenteltek, és ez már végleg ideköt. Abban viszont reménykedem, hogy a következő életemben táncosnő lehetek Avabátban! Igazán megszolgáltam!

Arha sötét, vészesen nyugodt tekintettel pillantott le rá. Nem értette meg őt. Valahogy úgy érezte, hogy azelőtt sohasem találkozott Pendelyessel. Mintha sohasem látta volna gömbölyded, életteli alakját, a lányt, aki éppoly friss húsú, mint szemgyönyörködtető, aranyszínű almái.

— Hát nem a templom számodra minden? — kérdezte tőle meglehetősen nyersen.

A mindig alázatos és könnyen alkalmazkodó Pendelyes ezúttal nem vett észre semmit.

— No persze, tudom én, hogy a te uraid nagyon fontosak neked — mondta olyan közönnyel, ami egyenesen megdöbbentette a másikat. — Ennek van is valami értelme, hiszen te vagy az ő egyetlen, igazán nekik szentelt szolgájuk. Téged nem csak egyszerűen fölszenteltek, te erre születtél! Hanem nézz csak engem! Úgy nézek én ki, mint aki különleges áhítattal meg miegymással viseltet az Istenkirály iránt? Végtére is, ő is csak egy ember, hiába él Avabátban akkora palotában, amelynek a kerítése is vagy tiz mérföld! Még ha aranyból való is a teteje. Van már vagy ötvenéves, és teljesen kopasz. Akármelyik szobrára nézel, láthatod. És fogadjunk, ugyanúgy le kell vágni a lába ujjáról a körmeit, mint bárki másnak. Azt persze tudom biztosan, hogy tényleg isten. De azt gondolom, hogy sokkal istenibb lesz, *miután* már meghalt!

Arha egyetértett Pendelyessel, mert magában ugyancsak arra a

következtetésre jutott, hogy Kargád önjelölt isteni császárai feltörekvő, hamis istenek, akik célja, hogy elhomályosítsák az igazi és örökkévaló erők imádatát. Pendelyes szavainak mélyén azonban valami olyasmi is rejtőzködött, amivel nem érthetett egyet. Valami teljesen új, valami, ami félelmet ébresztett benne. Arról sejtelme sem volt, mennyire különfélék az emberek, mennyire különbözőképpen látják a világot. Úgy érezte, mintha a tekintetét fölemelve, váratlanul egy teljesen ismeretlen világot pillantott volna meg az ablaka előtt, hatalmasat és népeset, idegent, ahol az istenek semmit sem számítanak. Pendelyes sziklaszilárd hitetlensége megrendítette. Megrémítette, és iszonyodást váltott ki belőle.

— Igen, így igaz. Az én uraim réges-régen meghaltak már, és különben sem voltak soha emberek… Tudod, Pendelyes, akár ide is rendelhetnélek, a Sírok szolgálatára. — Kedvesen szólt, mintha előnyösebb lehetőséget kínálna föl a barátnőjének. A rózsapír nyomban eltűnt Pendelyes arcáról.

— Igen… — dadogta — meglehetnéd. De én nem… nem vagyok az a fajta, aki erre megfelelne.

— De miért?

— Félek a sötétségtől — dünnyögte Pendelyes csöndesen.

Arha halk, méltatlankodó hangot hallatott, titokban viszont meg volt elégedve. Mégiscsak neki van igaza. Lehet, hogy Pendelyes nem hisz az istenekben, de azért retteg a sötétség megnevezhetetlen erőitől, akárcsak minden halandó lélek.

— Tudod persze, hogy nem teszem meg, ha te nem akarod — mondta.

Hosszú csönd ereszkedett közéjük.

— Napról napra jobban hasonlítasz Tharhoz — szólalt meg végül Pendelyes, a maga csöndes, álmodozó módján. — Hála a Jóságosnak, hogy nem Kosszilhoz hasonlítasz! Hanem te erős vagy. Én is szeretnék erős lenni! De én csak enni szeretek…

— Hát csak egyél — mondta Arhá fensőbbségesen és kissé csodálkozva. Pendelyes pedig bekebelezte a harmadik almát, magvastul, mindenestül.

A szent hely végeérhetetlen szertartásrendje pár nap múltán előparancsolta Arhát üres magányából. Az egyik nőstény kecske szokatlan időben ikergidákat hozott a világra. Ezeket az Ikeristeneknek kellett áldozni, szokás szerint. Fontos szertartás volt ez, amelyen a főpapnőnek is részt kellett vennie. Azután közeledett a holdfogyta is. A sötétség ceremóniáit pedig az üres trónus előtt kellett lebonyolítani. Arha beszívta a trónus előtt, lapos bronztálakban izzó füvek mámorító füstjét, és csak táncolt magában, fekete öltözékében. A holtak és a meg nem születettek láthatatlan lelkéért táncolt. Tánca közben ezek a szellemek körülnyüzsögték, követték lába rezdüléseit és

fordulásait, kezének lassú, de biztos mozdulatait. Énekelte az énekeket, amelyeknek senki sem értette egyetlen szavát sem, amelyeket valamikor régen tanított meg neki Thar szóról szóra. A hatalmas, kettős oszlopok sorai mögött rejtőzködő papnők torka visszhangozta a furcsa szavakat, mintha csak a nyüzsgő szellemek ismételnék az éneket vég nélkül, rezgő hangokkal megtöltve a hatalmas, omladozó terem légterét.

Avabát Istenkirálya többé nem küldött foglyokat a szent helyre. Arha álmaiból is eltűnt lassacskán az a három, réges-rég meghalt árny, akiket szűk sírba temettek a kövek alatti mélysírkamra sűrű sötétjében.

Egyszer csak azért összeszedte a bátorságát, hogy visszatérjen abba a hatalmas üregbe. Mindenképpen el kell mennie oda: a Sírok papnőjének félelem nélkül kell belépnie saját birodalmába, és ismernie kell annak útjait.

Nehéz volt először lemennie a csapóajtón, de mégsem olyan félelmetes, mint ahogy gondolta. Annyira hozzáedzette magát a gondolathoz, annyira elszántan döntötte el, hogy egyedül megy és megzabolázza az idegeit, hogy amikor odaért, szinte kiábrándító volt meggyőződnie róla, nincs is ott semmi, amitől rettegnie kellene. Lehet, hogy vannak ott sírok, de úgysem láthatja őket. Ott semmi sem látható. Ott csak feketeség van és csönd. Semmi más.

Nap mint nap lement oda, mindig a trónus mögötti kis kamra csapóajtaján keresztül, mígnem a hatalmas üreg teljes kerületét, rejtélyes faragott falait oly aprólékosan meg nem ismerte, amennyire csak meg lehet ismerni valami láthatatlant. Sohasem távolodott el a faltól, hiszen ha a nagy ürességen átkelne, könnyen elveszíthetné az irányt a sötétségben, s ha végül is visszatévelyegne a falhoz, bizonyára nem tudhatná, hol is van igazán. Az első lecke megtanította rá, hogy a sötétség birodalmában az a legfontosabb, hogy tudja: melyik kanyarokat és nyílásokat hagyta már el és melyek következnek ezután. Ez csak számolással oldható meg, mivel a tapogató kezek számára mind oly egyforma volt. Arha emlékezőtehetsége az idők során kifinomult, ezért számára nem volt nehéz ilyen trükkös úton, tapintással és számolással haladni helyes útján a látás és más érzékek használata helyett. Hamarosan töviről hegyire ismerte már a mélysírkamrából nyíló valamennyi folyosót, a trónterem és a dombtető alatt elhelyezkedő egész kisebbik labirintust. Volt ott viszont egy folyosó, amelybe még sohasem lépett be: a vörös szikla felőli bejárat után balról a második, ha oda belépne valamelyik már ismert helyett, talán sohasem találná meg onnan a visszavezető utat. Egyre növekedett benne a vágy, hogy belépjen rajta, megismerje az igazi labirintust, de megzabolázta a vágyait mindaddig, amíg a lehető

legtöbbet meg nem tanulta felőle még odakint a földfelszín fölött.

Maga Thar is csak keveset tudott róla. Csak néhány helyiség nevét meg azoknak a folyosóknak és fordulóknak a sorát, amelyeken át vagy túl kellett menni, hogy oda eljuthasson. Mindezeket elmondta Arhának, de semmi áron sem rajzolta volna le a porba, vagy mutatta volna meg akár a levegőben. Maga sem tette be soha oda a lábát, életében nem járt a labirintusban. Viszont amikor Arha megkérdezte tőle: „Hogyan lehet visszajönni a festett teremre nyíló vaskaputól?", vagy: „Melyik alagút vezet a csontok termétől a folyó melletti folyosóhoz?" — akkor Thar hallgatott egy percig, majd monoton hangon fölsorolta az összes különös utasítást, amit még a valaha élt Arhától megtanult: ennyi és ennyi kereszteződésen menj keresztül, itt meg itt fordulj balra és így tovább és így tovább. Arha mindezt kívülről megtanulta, akárcsak Thar, mi több, gyakran az első hallomásra. Éjjelente, az ágyban fekve ismételgette magában, próbálta maga elé képzelni a legfontosabb üregeket, helyeket és fordulókat.

Thar megmutatta Arhának a rengeteg kémlelőnyílást, amely minden épületből és templomból, sőt a szabadból, elmozdíthat szikladarabok alól nyílt az útvesztőbe. A kőfalú alagutak pókhálója beszőtte az egész szent hely alját, sőt helyenként még túl is nyúlt a falakon. Többmérföldnyi alagút húzódott odalent a sötétben. Az ott élők közül senki sem tudott a minden léptük alatt megbúvó útvesztőről, csak ő, a két másik főpapnő és a mellékük rendelt különleges szolgák, a három eunuch: Kezes, Váhto és Dubbi. A többiek között csak titokban elsuttogott pletykák terjengtek róla. Annyit tudtak csupán, hogy barlangok és különféle üregek vannak a sírkövek alatt. De senki sem akart bármiféle kapcsolatba kerülni a Névtelenekkel és a nekik szentelt helyekkel. Biztos úgy gondolták, hogy minél kevesebbet tudnak minderről, annál jobb. Arha természetesen nagyon is kíváncsi volt minderre, és mivel tudott a kémlelőnyílások létezéséről, szerette volna megtalálni őket. Olyan jól el voltak azonban rejtve a padozatok kőlapjaival vagy a sivatag talajában, hogy egyetlenegyet sem talált meg, még a saját kis házában sem, mindaddig, amíg Thar meg nem mutatta neki.

Egy kora tavaszi éjszakán meggyújtott egy gyertyás viharlámpást, majd lemenvén eloltotta, átment vele a mélysírkamrán a vörös sziklakapu bejárati folyosójától balra nyíló második alagút torkolatához.

Vagy harminc lépést tett meg lefelé a szűk járatban, azután áthaladt egy ajtónyíláson. Kitapintotta a falba ágyazott vas ajtókeretet. Ez alkalommal eddig terjedt a felfedezőútja. Később a vasajtón túl végigment a hosszú alagúton, majd amikor a járat jobb felé kanyarodott, meggyújtotta a gyertyát. Itt már szabad volt világítani. Ez a hely már nem tartozott a mélysírkamra rendszeréhez. Most már

kevésbé szent, de talán még veszedelmesebb helyen volt. Végre behatolt a labirintusba.

A gyertyavilág kis fénykörét körülölelték a nyers kőfalak, a padozat és a mennyezet síkjai. Moccanatlanul állt a halott levegő. Előtte és mögötte sötétbe veszett a hosszú alagút.

Minden járat egyforma volt. Keresztül-kasul keresztezték egymást. Nagy gonddal számlálta a kanyarokat és átjárókat, magában mormolva Thar utasításait, holott fejből is betéve tudta őket. Mégis, borzasztó lett volna eltévedni a labirintusban. A mélysír-kamrában és a körülötte lévő rövidebb járatokban Kosszil vagy Thar még megtalálta volna, talán még Kezes is utánaeredt volna, hiszen oda többször is elvitte magával. Itt azonban még egyikük sem járt soha. Egyedül ő maga. Kevés hasznára válna, ha utánajönnének a mélysírkamrába, és ott keresnék kiáltozva, mialatt ő vagy félmérföldnyire tévelyegne valamilyen össze-vissza gyűrűző járatban. Maga elé képzelte, hogy hallja a kiáltásaikat, amint visszhangozva végigrobajlanak minden folyosón, hogy megpróbál a hangok irányában visszamenni, de egyszer eltévedvén, csak még jobban belegabalyodna az útvesztőbe. Olyan élénken gondolta mindezt, hogy egy pillanatra meg kellett állnia: mintha valóban hívó szót hallana a távolból. De néma volt körülötte minden. Különben sem tévedhetett el. Nagyon óvatos volt, és a saját világában, a saját birodalmában járt. A sötétség, a Névtelenek erői úgy irányítják itt a lépteit, ahogy a labirintusba bemerészkedő bármely más halandó lábát tévútra vezetnék.

Az első alkalommal nem ment túl messzire, de ahhoz éppen elég mélyre, hogy végletes magányának és függetlenségének furcsán kesernyés, de mégis kellemes érzése egész valóját kitöltse, azután újra meg újra visszacsábítsa a mélységbe, minden alkalommal messzebb és messzebb. Eljutott a festett terembe, a hatos elágazáshoz, végighaladt a legkülső alagúton, és behatolt abba a különös járatba, amely a csontok kamrájához vezetett.

— Mikor készült a labirintus? — kérdezte egy alkalommal Thartól. Mire a szikár, vékony csontú papnő így válaszolt:

— Nem tudom, úrnőm. És senki sem tudja.

— És mi végre csinálták?

— A Síroknak szánt ajándékok és kincsek elrejtésére és azok megbüntetésére, akik el akarták lopni ezeket a kincseket.

— Minden kincs, amit eddig láttam, a trónus mögötti szobákban és az alattuk lévő pincékben rejlik. Mi lehet még a labirintusban?

— Sokkal értékesebb és sokkal ősibb kincsek. Szeretnéd megnézni őket?

— Igen, igen!

— A sírok kincstárába senki sem léphet be rajtad kívül. Szolgáidat

magaddal viheted a labirintusba, de a kincseskamrába már nem. Még ha mondjuk Kezes tenné be oda a lábát, ez is fölébresztené a sötétség haragját. Sohasem távozhatna a labirintusból elevenen. Oda csak egymagád mehetsz, míg világ a világ. Én tudom, hol van a nagy kincstár. Megmondtad nekem tizenöt éve, mielőtt meghaltál, hogy ismét elmondhassam neked, ha újból visszatérsz. Elmondhatom, melyik utat kell követned arrafelé a festett termen túl. A kincseskamráé pedig az az ezüstkulcs, ott a karikádon, amelyiknek a szára sárkány alakban végződik. De oda egyedül lehet csak menned.

— Mutasd meg hát az utat.

Thar elmagyarázta neki, és ő megjegyezte, ahogyan mindent megjegyzett, amit valaha hallott. Mégsem ment el, hogy megnézze a sírok nagy kincstárát. Visszatartotta valami titokzatos érzés, amelyet sem akaratával, sem eszével nem volt képes még felfogni. Vagy talán tartalékolni akart magának valamit, valamit, ami még előtte van, ami némi reménysugarat gyújt számára ezeknek az alagutaknak a mélyén, ahol végül mindig csupasz falakba ütközött, vagy éppen poros, vak, üres kamrákban kötött ki. Még várnia kellett, mielőtt megláthatja a kincseket.

Végtére is, talán nem látta őket már azelőtt?

Még mindig furcsa érzésekkel töltötte el, amikor Thar vagy Kosszil olyasmiről beszélt neki, amit halála előtt látott vagy éppen mondott. Azzal tisztában volt, hogy valóban meghalt és újjászületett abban az órában, amikor a régi teste kimúlt. És nemcsak egyszer, tizenöt évvel ezelőtt, hanem ötven éve is meg azelőtt meg azelőtt, visszafelé az évek és évszázadok, az egymást követő nemzedékek során, egészen az idők legkezdetéig, amikor a labirintust kivájták, a sírköveket felállították, és a Névtelenek első papnője eljárta legelső táncát az üres trónus előtt. Egy volt ez a számtalan élet, és az övé. Ő volt az első papnő. Minden emberi lény új életet nyer halála után, de egyedül ő, Arha születik újjá a maga képében. Vagy százszor végigismételte az útvesztő járatait és fordulóit, amelyek végül elvezettek a rejtett kamrához.

Néha valóban úgy tűnt, hogy emlékezik rá. A hegy alatt rejtőzködő sötét helyek olyan ismerősek voltak neki, mintha nem csupán a birodalmát alkotnák, hanem egyénein az otthonául szolgálnának. Amikor belélegezte a bódító füstöt a hold elfogytakor lejtendő tánc előtt, a feje pihekönnyűvé vált, és a teste sem volt többé az övé. Akkor végigtáncolt az elmúlt évszázadokon, mezítláb, fekete gúnyájában, és tudta, hogy ez a tánc sohasem ért véget.

Mégis, valahogy furcsa volt, ha Thar néha így szólt hozzát „Te mondtad nekem a halálod előtt…”

Egyszer megkérdezte:

— Kik voltak azok, akik ki akarták rabolni a sírokat? Volt

egyáltalán ilyen kísérlet? — A sírrablási próbálkozások izgalmat váltottak ki belőle, de ugyanakkor lehetetlennek is tűntek a számára. Hogyan jöhettek egyáltalán titokban a szent helyre? Kevés volt a zarándok, talán még a foglyoknál is kevesebb. Néhanapján újabb novíciákat vagy rabszolgákat küldtek nekik a Négy-föld valamelyik kisebb templomától, vagy kisebb csoport érkezett, hogy némi aranyat vagy ritka illatszert ajándékozzon egyik vagy másik templomuknak. De ez volt minden. Senki sem tévedt arra céltalanul, eladni vagy megvenni valamit, sem megtekinteni a szent helyet vagy éppen kirabolni azt. Akárki jött oda — parancsra tette. Arha még azt sem tudta, milyen messzire van a legközelebbi város, húsz mérföldre vagy talán többre? Ráadásul a legközelebbi város egészen kicsi volt. A szent helyet üressége és magányossága óvta és védelmezte. A körülötte elnyúló sivatagon bárki akkora eséllyel kelhetne át észrevétlenül, akár egy fekete bárány a hómezőn, gondolta magában Arha.

Tharral és Kosszillal volt mostanában, velük töltötte a legtöbb időt, amikor éppen nem pihent a kis házban vagy kóborolt a hegy gyomrában. Viharos, hideg áprilisi éjszaka volt éppen. A tűzhelyen égő kicsi, zsályaágakból rakott tűz mellett üldögéltek az Istenkirály temploma mögötti helyiségben, Kosszil szobájában. Az ajtó előtt, az előcsarnokban Kezes és Dubbi pálcaszámolósdit játszott. Földobtak a levegőbe egy maréknyi pálcikát, és igyekeztek minél többet elkapni a kinyújtott kézfejükkel. Néha Arha is játszotta ezt a játékot Kezessel, titokban, a kis ház belső udvarán. Ha a három papnő elhallgatott, csak a lehulló pálcikák koppanása, a győztes nevetése vagy a vesztes zsörtölődése és a maréknyi tűz halk pattogása hallatszott. A falakon kívül körös-körül a sivatag néma, mély csöndje honolt. Olykor-olykor fölsurrogott valahol egy-egy hirtelen zápor kopogása, valahol távolabb, a homokon.

— Régebben sokan megpróbálták kirabolni a Sírokat, de soha senkinek sem sikerült — válaszolta Thar. Bár alapvetően kevés szavú volt, néhanapján szívesen elmesélt egy-két történetet. A legtöbbször Arha oktatásának részeként. Ma este úgy tűnt, ki lehet csikarni belőle valamilyen históriát.

— De hogyan merészelte megpróbálni bárki is?

— *Azok* merészelték — szólt közbe Kosszil. — Varázslók voltak, afféle bűbájos népség a Belső-földekről. Azelőtt történt mindez, hogy az Istenkirályok kerültek volna Kargád-föld trónjára. Akkoriban még nem voltunk valami erősek. Nyugat felől gyakran idevitorláztak a varázslók Karego-Átba és Atuanba, hogy kifosszák a part menti városokat, végigrabolják a földművesek falvait, sőt betörjenek a szent városba, Avabátba. Azzal kérkedtek, hogy a sárkányok ellen jöttek, de csak városokat és templomokat raboltak.

— Legnagyobb hőseik is eljöttek hozzánk, hogy kipróbálják a

kardjuk, erejét — kapcsolódott a beszélgetésbe Thar. — Meg hogy istentelen varázslataikkal próbálkozzanak. Egyikük, egy hatalmas varázsló és sárkányvitéz, mindegyik közül a legnagyobb is eljött ide, csak hogy pórul járjon. Régen volt ez, nagyon-nagyon régen, de a történetére máig emlékeznek, és nem csak errefelé. Azt a varázslót Vandór-Akbénak nevezték. Egyszerre volt ott nyugaton mágus és király. Eljött a mi országunkba, és Avabátban összeszövetkezett néhány ottani lázadó karg nagyúrral, és harcba keveredett az iker Istenfivérek legbelső templomának főpapjával a város fölötti uralomért. Hosszú ideig tartott a küzdelem, az ember varázslatainak harca az istenek villámaival szemben, közben a templom romhalmazzá omlott körülöttük. Végül a főpap széthasította a mágus varázslóbotját, kettétörte az erejét hordozó amulettjét és végleg legyőzte a támadót. Fejvesztve ménekült a városból és Kargád-földről, keresztül egész Óceánföldön, annak legnyugatibb széléig. Ott aztán elbánt vele egy sárkány, hiszen az erejét már elveszítette. Attól a naptól a Belsőföldek ereje és hatalma végleg megroppant. Azt a főpapot Intatinnak hívták, ő volt a Tarb-ház első képviselője, azé a nemzetségé, amelyből azután a jóslatok beteljesülésével évszázadok múltán Karego-Át papkirályai, tőlük pedig egész Kargád-föld Istenkirályai származnak, így történt, hogy Intatin idejétől a kargok országának hatalma és ereje egyre csak gyarapodott. Akik azért jöttek, hogy a Sírokat kirabolják, mind varázslók voltak, és egytől egyig Vandór-Akbé kettétört amulettjére pályáztak. De az mind a mai napig itt van, ahol a főpap biztonságba helyezte. És itt vannak a vakmerők csontjai is… — mutatott Thar a földre a lába alatt.

— A fele van itt — szólt közbe Kosszil.

— A másik fele pedig örökre elveszett.

— Hogyan veszett el? — kérdezte Arha.

— Intatin az ő kezében maradt felet a Sírok templomának adományozta örökös őrzésre. A másik fele a varázsló kézében maradt, de ő, mielőtt elmenekült innen, Hupun jelentéktelen kis királyának, Toregnak adományozta. Azt én sem tudom, miért cselekedett így.

— Hogy viszályt keltsen, hogy fokozza Toreg gőgjét — vetette közbe Kosszil. — És úgy is lett. Toreg utódai többször föllázadtak a Tarb-ház uralmának idején. Még az első Istenkirály ellen is fegyvert ragadtak, nem ismerték el sem királyi hatalmát, sem isteni voltát. Gyalázatos, elátkozott népség volt az. Mára már az írmagjuk is kiveszett.

Thar bólintott.

— A mi mostani Istenkirályunk atyja, a Magasba Szárnyaló Nagyúr szétzúzta Hupun uralkodóházát, földig rombolta palotáikat. Amikor ez bekövetkezett, a fél amulett, amelyet Vándor-Akbé és Intatin ideje óta őriztek, végleg elveszett. Senki sem tudja, mi történt

vele. Ez pedig egy emberöltővel ezelőtt történt.

— Biztos kihajították a szemétdombra — mormolta Kosszil. — Azt beszélik, egyáltalán nem látszik valami nagy kincsnek ez a Vándor-Akbé gyűrűje. Legyen átkozott a varázslónépség minden kacatjával együtt! — És Kosszil beleköpött a pattogó tűzbe.

— És te láttad már az itt őrzött felét? — fordult Thar felé Arha.

A szikár papnő megrázta a fejét.

— Abban a kincseskamrában van, ahová senki sem léphet be az egyetlen papnőt kivéve. Valószínűleg ez ott a legnagyobb kincs, nem tudom. De azt hiszem, talán mégis az. Hiszen a Belső-földekről sok száz éve küldözgetik ide a tolvajokat és varázslókat, hogy szerezzék vissza. Képesek elmenni arannyal teli, nyitott ládák mellett, s csak ezt az egyetlen dolgot keresik. Nagy idők múltak el azóta, hogy Vándor-Akbé és Intatin ezen a földön járt, erre a történetre mégis emlékeznek, és még mindig mesélik erre mifelénk és nyugaton egyaránt. Az évszázadok múlásával rengeteg dolog keletkezik, és legtöbbjükül is múlik. Nagyon kevés olyan kincs van, ami igazi érték marad, és kevés olyan történet, amelyet századokon át mesélnek.

Arha jó darabig tűnődött, majd megszólalt:

— Nagyon bátrak vagy nagyon ostobák lehettek azok az emberek, ha merészeltek behatolni a Sírokba. Talán nem ismerik a Névtelenek hatalmát?

— Nem — szólt Kosszil rideg hangján —, azoknak nincsenek isteneik. Varázslatokat művelnek, s közben azt hiszik, ők maguk az istenek. De nem azok. És amikor meghalnak, végleg elvesznek, nem születnek újjá. Porrá és csontokká válnak, szellemük még együtt sír a széllel egy darabig, amíg a vihar széjjel nem kergeti őket. Nincs halhatatlan lelkűk.

— És miféle varázslatokat űznek? — kérdezte Arha elbűvölt kíváncsisággal. Nem emlékezett rá, hogy egyszer ráparancsoltak, forduljon el, ne nézzen a Belső-földekről érkezett hajókra. — Hogyan csinálják? És mire való az egész?

— Trükkök, csalás, szemfényvesztés az mind — válaszolt neki Kosszil.

— Annál azért valamivel több — szólalt meg Thar —, mármint ha a mesék legalább részben igazat is mondanak. A nyugati varázslók el tudják állítani és fel tudják támasztani a szelet, s az arra fúj, amerre ők akarják. Ezt mindenki elismeri, így van minden mesében. Ezért olyan kiváló tengerészek. A varázsszelet befogják a vitorlájukba, és arra hajóznak, amerre csak akarnak. A viharokat meg el tudják csitítani. Azt is beszélik, hogy fényt is tudnak támasztani, amikor csak akarnak, meg… sötétséget is, és sziklából drágakövet, ólomból aranyat csinálnak. Egyetlen szemvillanás alatt hatalmas palotát vagy egész várost teremtenek, legalábbis így látja, aki nézi, no és medvévé,

sárkánnyá vagy éppen hallá változhatnak, ahogy a kedvük tartja.

— Én nem hiszek ebben az egészben — szólt közbe Kosszil. — Azt, hogy veszedelmesek, milliónyi trükköt tudnak és sikamlósak, akár az angolna, azt elhiszem. De azt is beszélik, hogy ha elveszik tőlük fából faragott varázsbotjukat, ezzel minden erejük is odavan. Bizonyára gonosz rúnákat vésték ezekre a varázslóbotokra.

Thar megint csak megrázta a fejét.

— Tényleg van varázslóbotjuk, de ez csak egy szerszám, amivel közvetítik a bennük rejlő varázserőt.

— De honnan merítik a varázserejüket? — kérdezte Arha. — Honnan származik ez az erő?

— Lárifári — szólt Kosszil.

— Így beszélik — mondta Thar. — Ezt mondta egyszer, nekem valaki, aki találkozott a Belső-földek egyik nagy varázslójával, egy nagy mágussal, ahogy ők mondják. Foglyul ejtették egy nyugati hadjárat alkalmával. Fölmutatott nekik egy száraz fából faragott botot, és mondott neki valamit, és lám csak! A bot fényt sugárzott. Azután még egy szót szólt, és láss csudát, a boton érett piros almák termettek! Ezután kiejtett még egy varázsigét, és a bot, a fény, az almák mind eltűntek, a varázslóval együtt. Egyetlen szóra úgy eltűnt, akár a szivárvány vagy egy szempillantás, nyoma sem maradt. Többé sohasem látták azon a szigeten. Lehetséges, hogy mindez csupán szemfényvesztés?

— Bolondokat könnyű még bolondabbá tenni — mormogta Kosszil.

Thar nem szólt többet, elkerülendő a veszekedést, de Arha megrettent tőle, hogy végleg elvetik a témát.

— És hogy néz ki ez a varázslónépség — kérdezte —, igaz, hogy tetőtől talpig feketék, a szemük meg fehéren villog?

— Feketék és gonoszok. Én még egyetlenegyet sem láttam — szólt Kosszil önelégülten, megriszálta súlyos tomporát az alacsony zsámolyon, kezét a tűz felé nyújtotta.

— Tartsák távol tőlünk őket az ikeristenek — dünnyögte Thar.

— Többé soha nem jönnek vissza ide — mondta Kosszil. Tovább pattogott a tüzecske, dörömbölt a tetőn a sűrű eső, odakint, a homályos előtérben izgatottan fölkiáltott Kezes:

— Aha! Ide nekem egy felet! Egy fél az enyém!

ÖTÖDIK FEJEZET
Fény a hegy gyomrában

Ahogy télre fordult megint az esztendő, meghalt Thar. Nyáron valami emésztő nyavalya támadta meg. Ő, aki mindig szikár volt, most egyenesen csontvázzá aszalódott, ő, aki mindig szűkszavú volt, ezután már egyetlen szót sem szólt. Talán csak Arhához, néha, amikor kettesben voltak. Végezetül még ez is elmaradt, és Thar némán elment a sötétség birodalmába. Halála után Arha keservesen hiányolta őt. Igaz, Thar meglehetősen rideg volt, de sohasem volt kegyetlen. Büszkeségre nevelte Arhát, nem rettegésre.

Most már csak Kosszil maradt.

Az iker Istenfivérek templomának új főpapnője csak tavasszal érkezik majd meg Avabátból. Addig Arha és Kosszil osztotta meg a szent hely fölötti uralmat. Az idős nő „úrnőmnek" szólította a lányt, és köteles volt engedelmeskedni esetleges parancsainak. Arha azonban megtanulta, hogy ne parancsolgasson Kosszilnak. Igaz, megvolt erre a joga, de nem volt elegendő hatalma hozzá. Rettenetes erő kellett volna ahhoz, hogy szembeszegüljön Kosszil féltékenységével minden fölötte álló hatalommal szemben és gyűlöletével mindaz iránt, ami fölött nem ő uralkodik.

Amióta Arha (a gyengéd Pendelyes révén) rájött, hogy egyáltalán létezhet hitetlenség, és bár megrémítette, mégis elfogadta annak valóságosságát, Kosszil iránt is kimértebb érzéseket táplált, már-már megértette őt. Kosszil szívében nem volt imádat a Névtelenek vagy más istenek iránt. Számára semmi sem volt szent, csak a hatalom. Most Kargád-föld uralkodójának kezében volt ez a hatalom, ezért Kosszil szemében ő volt az igazi istenkirály, valójában csak az ő szolgálatára volt hajlandó. Számára a templomok csupán egyszerű díszletek voltak, a sírkövek csupasz szikladarabok, Atuan sírjai sötét, bár félelmetes, de puszta üregek a föld méhében. Ha hatalmában áll, teljesen elhagyta volna az üres trónus kultuszát. Talán még a legfőbb papnővel is végzett volna, ha merészeli.

Arha még ezzel az utóbbi ténnyel is teljes lelki nyugalommal nézett szembe. Bizonyára Thar is segítségére volt ebben, bár nyíltan soha egyetlen szót sem ejtett ilyesmiről. Betegségének kezdetén, mielőtt még hatalmába kerítette a némaság, megkérte Arhát, hogy pár naponta látogassa meg. Ilyenkor beszélt hozzá, sok mindent elmondott az Istenkirály és elődei viselt dolgairól, arról, hogy zajlik az élet Avabát-ban; olyan dolgokról, amelyeket egy fontos papnőnek ismernie kellett, ha nem voltak is igazán hízelgőek az Istenkirályra és udvarára nézve. Mesélt neki a saját életéről, és arról is, hogyan nézett ki és mit

cselekedett Arha az előző élete során. Néhanapján, igaz, nem túl gyakran, arra is figyelmeztette, milyen veszélyek leselkedhetnek rá jelenlegi életében. Kosszil nevét soha nem ejtette ki a száján. Arha viszont már tizenegy esztendeje volt Thar tanítványa. Nem kellett neki több egy utalásnál vagy hangsúlynál, hogy megértsen és örökre megjegyezzen valamit.

Miután elcsitultak a gyászszertartások zűrzavarának sötét hullámai, Arha, ha tehette, elkerülte Kosszilt. A hosszadalmas napi munka és szertartások végeztével visszavonult magányos szállására, és amikor csak ideje engedte, besomfordált a trónus mögötti helyiségbe, kinyitotta a csapóajtót és leereszkedett a sötétség birodalmába. Nappal vagy éjszaka — odalent teljesen mindegy volt — alapos rendszerességgel végezte uradalmának földerítését. A legmélyebb szentségességgel fölruházott mélysírkamra szigorúan tilalmas hely volt mindenki számára, kivéve a főpapnőket és legbizalmasabb heréltjeiket. Ha bárki más, férfi vagy nő betéved oda, biztosan halálra sújtja a Névtelenek sötét haragja. A régen és alaposan megtanult szabályok közül azonban egyik sem tiltotta, hogy belépjen a labirintusba. Erre nem is volt szükség. Hiszen oda csak a mélysírkamra felől lehetett behatolni. Különben is: talán figyelmeztetni kell a legyet, hogy ne repüljön bele a pókhálóba?

Ezért alkalmanként magával vitte Kezest is a labirintus közelebbi járataiba, hogy legalább ott megtanulja a tájékozódást. Kezes sohasem lelkesedett azért, hogy odamehet, de mindig engedelmeskedett neki. Meggyőződött arról is, hogy Dubbi és Váhto, Kosszil eunuchjai ismerik az utat a lánckamrába és kifelé a mélysírkamrából, de többet nem tudnak. Őket soha nem vitte magával a labirintusba. Senki mást nem tűrt el, csak Kezest, csak ez a hozzá minden körülmények között hű lény ismerhette a titkos utakat. Az utakat, amelyek az övéi, csak az övéi, az örökkévalóságig. Lassacskán hozzálátott a labirintus teljes föltárásához. Az egész őszidőt azzal töltötte, hogy azokat a végtelen alagutakat járta, és még mindig voltak olyan fertályai, ahová sohasem tette be a lábát. Kimerítő volt ennek a hatalmas útvesztőnek az értelmetlennek tűnő végtelen hálózatát bejárni. Belefáradt a lába, és az agya is zúgott a már elhagyott és a még előtte álló kanyarulatok és kereszteződések szakadatlan észben tartásától. Az egész nagyszerű volt, mint egy kemény sziklából kivájt hatalmas város föld alatti úthálózata, viszont az egész avégre készült, hogy kifárassza és kétségbeesésbe kergesse a betévedő halandót. Ráadásul még a saját papnője is csak egy hatalmas csapdának láthatta a végén, semmi másnak.

Így, amint egyre hidegebbé és keményebbé vált a tél, föltáró igyekezetét mindinkább a trónteremre magára korlátozta. Megvizsgálta az oltárokat, a mögöttük és alattuk kialakított térségeket,

a ládákkal és dobozokkal teli helyiségeket, a dobozok és ládák tartalmát, az átjárókat és padlásszobákat, a kupola alatti poros ürességet, ahol százával tanyáztak a denevérek, az alagsorokat és pincéket, amelyek csupán a sötétség előszobáinak voltak tekinthetők.

Keze és ruhaujja szaglott a valamelyik vasládában nyolc évszázada heverő, elporlott pézsmaprémek édeskés illatától, szemöldökén fekete csíkban gyűlt össze a sok rátapadó pókháló, órákig térdelve tanulmányozta valami szúette cédrúsfa láda gyönyörű faragásait. Valamelyik király ajándékozhatta a Sírok névtelen urainak évszázadokkal azelőtt. Ott volt maga a király, kicsiny, feszes, nagy orrú alak, a trónterem, lapos kupolájával és oszlopsoraival, mindez aprólékosan és finoman kifaragva valami régi szobrász keze által, akinek haló porát ki tudja hány évszázad takarta már. Ott volt az egyetlen papnő is, amint a bronztálakról áradó mámorító füstöt beszívja, tanácsot ad vagy jósol a királynak, akinek orrát már régen letörték. A papnő alakja túlságosan piciny volt ahhoz, hogy világosan kivehesse a vonásait, Arha mégis mintha a saját arcát látta volna a finom faragvány hajlataiban. Azon töprengett, vajon mit mondhatott a nagy orrú királynak, és az mennyire hálálta meg a szavait.

Voltak kedvenc helyei a bálteremben, ahogy bárkinek lehetnek kedvenc sütkérező pontjai egy napsütötte házban. Gyakran húzódott be egy kis, féltetős padlástérbe, az omladozó trónterem mögötti egyik elhagyatott szobácska fölött. Ősrégi ruhák függöttek ott, hatalmas királyok idejéből, akik nemesuraikkal együtt zarándokoltak ide, hogy kegyeletüket lerójják Atuan sírjainak szent helye előtt, elismerve ezzel, hogy létezik nagyobb hatalom az övéknél vagy bármely más, halandó emberénél. Néhanapján leányaik, a hercegnők magukra öltötték ezeket a lágy fehér selymeket, topáz és sötét ametiszt díszeikkel együtt, és csatlakoztak a Sírok papnőjének szent táncához. Az egyik kincsesládából előkerült néhány tenyérnyi, festett elefántcsont táblácska is ennek a táncnak a képével, és a királyokéval és nagyurakéval, kik a trónterem előtt várakoztak, mivel akkor — éppúgy, ahogy manapság — halandó férfi nem tehette lábát a Sírok szent földjére. Hölgyeik viszont beléphettek, és fehér selyembe burkolózva együtt táncolhattak a papnőkkel. Maguk a papnők durva, házi szövésű, fekete ruhát viseltek mindig, akkor is és most is. Arha mégis szívesen tapintotta meg néha a puha és sima anyagokat, az időtől lassan elporladó szöveteket, amelyekről a romolhatatlan drágakövek saját csekély súlyuknál fogva is le-leszakadtak. Ezekből a ládákból sajátos illat áradt, különbözött a szent hely minden templomának minden pézsma- és ámbraillatától: sokkal frissebb, elevenebb, fiatalosabb volt azoknál.

Teljes éjszakákat szentelt a kincses szobákban egyetlen láda tartalmának tanulmányozására. Átvizsgálta kőről kőre, megszemlélte a

rozsdás vérteket, a törött sisakforgókat, a bronzból, ezüstből és tömör aranyból készült násfákat, melltűket és boglárokat.

A jelenlétével mit sem törődő baglyok nyugodtan üldögéltek a szarufákon, sárga szemükkel közönyösen pislogtak. A csillagok fénye itt-ott beszivárgott a tető résein. Néha hópihék szállingóztak alá, lágyan és hidegen, hasonlóan az egyetlen érintésre porrá omló ősrégi selyemszövetekhez.

A tél végének egyik késő éjszakáján kegyetlen hideg volt a trónteremben. Arha a csapóajtóhoz ment, fölnyitotta, leereszkedett a lépcsőn és becsukta maga mögött. Csöndesen lelopakodott a számára már oly ismerős úton, a mélysírkámra felé vezető folyosón.

Ezen a helyen természetesen sohasem gyújtott világot. Még ha volt is nála lámpa a labirintusba menet vagy a fönti éjszaka sötétje miatt, föltétlenül eloltotta, mielőtt a mélysírkamrába lépett. Szemmel soha sem látta azt a helyet, egyetlenegyszer sem, papnőségének emberöltői alatt. A folyosón haladva most is elfújta a lámpájában pislákoló gyertyát, és pillanatnyi megtorpanás nélkül folytatta útját a koromsötétben, könnyedén, akár valami hal a fekete vizek mélyén. Tél volt vagy nyár, itt nem volt soha sem hideg, sem meleg: mindig ugyanaz a csípős hűvösség, kissé nedves, de örökké változatlan. Odafönt, a hatalmas erejű, fagyos, téli szelek laza havat korbácsoltak végig a sivatag homokján. Idelent nem volt tél, nem voltak évszakok: zárt, nyugodt, biztonságos világ vette körül.

Ezúttal éppen a festett terem felé igyekezett. Néha kedve szottyant betérni oda, hogy vizsgálgassa gyertyája halvány fényénél a falak sötétjéből kibontakozó különös rajzolatokat. A nagy szemű, hosszú szárnyú férfiakat, derűs vagy éppen morózus arckifejezésüket. Senki sem mondhatta meg neki, kik voltak ezek, ilyen festmények sehol sem voltak másutt a szent helyen. Ő viszont úgy vélte, fölismeri őket: az elátkozottak lelkei voltak, akik sohasem születhettek újjá. A festett terem bent volt a labirintusban, odamenet tehát át kellett haladnia a sírkövek alatti hatalmas üregen. Ahogy lefelé haladt a lejtős folyosón, halvány szürkeség derengett föl előtte, valami tétova, félénk villanás, holmi távoli fény visszatükröződésének visszatükröződése.

Arra gondolt, hogy tréfát űz vele a szeme, ahogy az gyakorta megesett ebben a határtalan sötétségben. Összeszorította a pilláit, mire a derengés eltűnt. Aztán kinyitotta a szemét, és a fényecske megjelent megint.

Ekkor megállt, és mozdulatlanul meredt maga elé. Szürkeség, nem feketeség! Furcsa, fakó fénysáv, éppen csak kivehető ott, ahol semminek sem szabadna látszani, ahol minden az ősidőktől fekete.

Pár tétova lépést tett előre, kinyújtotta a kezét a folyosó falának szöglete felé, és végtelenül haloványan bár, de látta ujjainak

moccanását.

Tovább-botorkált. Különös volt ez, túl minden tudáson, minden félelmen, ez a halovány villódzás sohasem látott valami volt a sötétség legbelső, legmélyebb sírgödrében. Nesztelenül lopakodott előre meztelen talpán, fekete ruhájában. A folyosó utolsó fordulója előtt megtorpant. Azután kísérteties lassúsággal megtette az utolsó lépést, előretekintett… és látott…

…Olyasmit látott, amit még soha, még ha ez volt a századik élete, akkor sem. Megpillantotta a sírkövek alatti felmérhetetlen üreget, amelyet nem emberkéz vájt ki, hanem maga a föld méhének féktelen ereje. Kristályok ékesítették, hófehér mészkőtűk és cseppkövek díszítették mindenütt, ahol az idők vizei munkálkodtak eónok óta. Csillogó tetejével és ragyogó falaival szikrázott ez a kifinomult, rafinált gyémántpalota, ez a kristályház és ametisztkastély, amelyből dicsfény űzte ki a végtelen múlt sötétjét.

A csodát előidéző fény nem volt erős, mégis vakította a sötétséghez szokott szemet. Lágy ragyogás volt ez, olyasmi, mint a lidércfény, amint lassan haladt a hatalmas csarnokon keresztül, ezernyi apró csillanást verve vissza az ékköves mennyezetről és ezernyi árnyékot vetve a falak fantasztikus vésetei nyomán.

A fény egy fából faragott bot végén világolt, füst nélkül, nem is emésztve a fát. A botot emberi kéz tartotta. Arha az arcot is kivehette a halvány fényben. Egy sötét arcot. Egy *férfi* arcát!

Meg sem moccant.

Az alak sokáig rótta keresztül-kasul a termet. Úgy járkált, mintha keresne valamit, bepillantott a leomló kőcsipkék mögé, vizsgálgatta a mélysírkamrából kivezető folyosók torkolatát, de egyik alagútba sem lépett be. A Sírok papnője pedig mozdulatlanul állt tovább az átjáró sarka mögött. Várakozott némán.

Bizonyára az fért legnehezebben a fejébe, hogy egy idegen áll előtte. Nagyon-nagyon ritkán látott idegeneket. Először azt hitte, hogy az egyik őr, de nem… talán valaki a falakon kívülről, egy kecskepásztor, egy strázsa vagy a szent hely valamelyik rabszolgája. Azért jött, hogy kikémlelje a Névtelenek titkait, s talán hogy valamit elemeljen a sírok mélyéről…

Hogy lopjon valamit. Kirabolja a sötétség erőit!

Szentségtörés! A szó lassan formálódott meg Arha tudatában. Egy férfi állt előtte, és férfi lába sohasem érintheti a Sírok, a szent hely földjét. Ő mégis behatolt ide. Világosságot gyújtott ott, ahol a fény tilos, ahol sohasem volt fény a világ kezdetei óta. De miért nem sújtják porrá őt a Névtelenek?

Most éppen a sokszor megbolygatott és feltúrt sziklás padozatot szemlélte, így már látható volt, hogy többször fölásták és visszatemették. A sírgödrök kivájásakor felszínre került nyers és

érintetlen rögök egy részét nem döngölték vissza a padozat síkjába.

Urai és parancsolói azt a hármat elemésztették. De miért nem falják föl ezt? Mire várnak vajon?

Talán hogy az ő kezük mozduljon, az ő hangjuk szólaljon meg?…

— Menj innen! Menj! Takarodj! — sikoltotta egyszerre torkaszakadtából. Harsogó visszhangok száguldoztak és zengtek végig a termen. A sötétséget mintegy háttérbe szorítva, meglepett arc fordult felé, és az üreg rezgő homályán keresztül egy pillanatig talán látta is őt. Aztán kihunyt a fény. A vibrálás megszűnt. Csak vaksötét és néma csönd maradt.

Ismét képes volt gondolkodni. Fölszabadult a fény bűvölete alól.

Csak a vörös sziklák kapuján, a foglyok kapuján hatolhatott be, tehát menekülése útját is biztosan arra keresi majd. Könnyedén és zajtalanul, mint a puha szárnyú baglyok, futott végig a terem falának félkörén a csak befelé nyíló ajtóhoz vezető szűk folyosó bejáratához. Behajolt a nyílás torkolatába. Nem érzékelt huzatot a külső világból. A behatoló nem támasztotta ki az ajtót befelé jövet. Azóta rég becsapódott, és ha most az alagútban van, ott csapdába is esett.

De az idegen nem volt a folyosóban. Ebben egészen biztos lehetett. Ilyen közelről ezen a szűk helyen hallania kellett volna a lélegzését, érzékelnie a melegét, egyáltalán az élete lüktetését. Abban az alagútban nem volt senki. Fölegyenesedett és hallgatózott. Ugyan, merre mehetett az idegen?

A sötétség úgy préselődött a szemére, mint valami szoros kötés. Teljesen megzavarodott attól, hogy látnia kellett a mélysírkamrát. Zúgott tőle a feje. Olyan helynek ismerte eddig, amelyet csak füllel lehet fölmérni, ujjai tapintásával, a sötétségben lengedező hűvös levegő által. Maga volt az a végtelenség. Olyan titok, amely szemmel sohasem fogható be. És most meglátta. A rejtély nem rémületnek adott helyet a szívében, hanem a szépség érzetének, a sötétségnél sokkal lenyűgözőbb titoknak.

Lassan, bizonytalanul haladt tovább. Bal kézzel tapogatta ki az utat, azt a benyílót, amely a labirintusba vezetett. Ott megpihent egy pillanatra, és hallgatózott.

De a füle sem mondott neki többet, mint a szeme. Ám amint ott állt, egyik kezével a sziklaalagút egyik, másikkal a másik falának feszülve, megérezte a kőfal halvány, különös rezdüléseit. A megdermedt, mozdulatlan levegőben pedig valami, oda nem tartozó illatot. A feje fölött odakint, a szabad ég alatt, a sivatagi völgyekben tenyésző vadzsálya illatát.

Lassan, nyugodtan indult meg a szűk folyosón, egyenesen az orra után.

Tálán vagy száz lépést tehetett meg, amikor meghallotta őt. Csaknem olyan nesztelenül mozgott, mint ő maga, de a lába nem volt

olyan biztos a sötétben. Könnyed csusszanást hallott, mintha a másik megbotlott volna az egyenetlen padozaton, azután nyomban visszaszerezte az egyensúlyát. Többé semmi nesz. Egy picinykét kivárt, azután lassan továbbhaladt, jobb keze ujjaival könnyedén és lazán érintve a kőfalat. Végre egy kerek vasrúdra kulcsolódott a keze. Itt megállt, ujjai fölsiklottak a vasrúdon, majdnem olyan magasra, ameddig fölért. Megmarkolta az ott kitüremkedő vaskallantyút. Hirtelen mozdulattal, minden erejét megfeszítve lerántotta a fogantyút.

Félelmes csikorgás és kattanás hallatszott. Halványkék szikrák záporoztak elő. Cikázó visszhangjuk elhalt mögötte a folyosó mélyén. Ekkor előrenyújtotta a kezét, és alig néhány hüvelyknyire az arca előtt kitapogatta egy vasajtó hólyagos felületét.

Mély levegőt vett.

Lassan visszaballagott a mélysírkamrába, majd ott jobb felé fordulva fölmászott a trónterem csapóajtajához vezető lépcsőn. Nem sietett, óvatosan lépdelt, holott már nem kellett volna csöndben maradnia. Megfogta az ő tolvaját. Amelyiken az idegen belépett, az egyetlen ajtó volt a labirintusba vagy onnan kifelé. És ezt az ajtót is csak kívülről lehetett kinyitni.

Ott volt hát most lent az idegen, a föld alatti sötétségben, ahonnan többé sohasem jöhet elő.

Lassan, egyenes derékkal lépkedett el Arha a trónus mellett és ment végig a hosszú oszlopcsarnokon. Ott, ahol a magas három lábon álló egyik lapos bronztálban vörösen izzott a faszénparázs, elfordult, és megindult fölfelé, a trónushoz vezető hét magas lépcsőfokon.

A legalsó lépcsőnél térdet hajtott, és homlokával érintette a jó vadászbaglyok által elejtett rágcsálók csontjaival borított, poros követ.

„Bocsáss meg nekem, hogy láttam, amint a sötétséged meghasad — könyörgött, elméjében morzsolva a szavakat. — Bocsáss meg, hogy láttam, hogyan gyalázzák meg a sírjaidat. A bosszú nem marad el! Ó, hatalmas uraim, maga a halál teszi őt elétek, és a lelke sohasem születhet újjá…”

Bárhogyan szőtte is az imádság szavait, lelki szemei előtt ott vibrált a megvilágított üreg, az élet jele a halál birodalmában. A szentségtörés láttán kelt rémület és a tolvajjal szembeni harag helyett csak az járt az eszében: „Milyen furcsa volt az egész, milyen különös!”

„Mit mondjak Kosszilnak? — kérdezte magától, amint kilépett a jeges téli szélbe, magára húzva fekete csuklyáját. — Semmit. Most még semmit. Én vagyok a labirintus úrnője. Ez a dolog nem tartozik az Istenkirályra. Talán majd szólok neki, ha a tolvaj már meghalt. De hogyan öljem meg? Oda kell vinnem Kosszilt, hogy lássa, amint kimúlik. Kosszil imádja a halált. De mi a fenét kereshetett az idegen? Biztosan őrült! És egyáltalán hogyan juthatott be? Csak Kosszilnak és

nekem van kulcsom a vörös sziklák kapujához és a csapóajtóhoz. Máshol nem jöhetett be, csak a vörös sziklák kapuján. Azt pedig csak egy varázsló nyithatja ki… Egy varázsló…”

Megtorpant, holott a szél kis híján ledöntötte a lábáról.

„Ez egy varázsló, egy mágus a Belső-földekről, aki Vándor-Akbé varázsgyűrűjét keresi!”

Olyan, villámcsapásszerű fölismerés volt ez, amitől nyomban elöntötte a hőség, még ebben a jeges szélben is, és hangosan fölnevetett. Körülötte az egész szent hely és akörül az egész sivatag sötét és csöndes volt már. A szél elült. A nagy házban is régen kihunytak a fények. Apró, szinte láthatatlan hópihéket kergetett a szél.

„De ha varázserővel nyitotta ki a vörös sziklák kapuját, akkor más ajtókat is kinyithat. Akkor elmenekülhet!”

Ez a gondolat egy pillanatra megdermesztette, de nem törte meg. A Névtelenek hagyták, hogy bejöjjön. Miért is ne? Semmivel sem árthat nekik. Miféle veszélyt jelenthet egy tolvaj, aki képtelen távozni bűntette színhelyéről? Biztos, hogy vele vannak bizonyos sötét erők; és vannak varázsigéi, méghozzá kétségtelenül igen erősek, hiszen máris eljutott oda, ahová eljutott, de tovább egészen biztosan nem juthat el. Semmiféle, halandó által végzett varázslat nem lehet erősebb a Névtelenek hatalmánál, a Sírok lakóiénál, a királyokénál, akiknek a trónusa üres!

Hogy minderről még alaposabban megbizonyosodhassék, lépteit meggyorsította a kis ház felé. Kezes ott hortyogott a tornácon, durva köntösébe és téli fekvőhelyéül szolgáló, elkoszolódott bárányбőreibe burkolózva. Csöndesen osont be, hogy föl ne ébressze, még lámpást sem gyújtott. Az előtér sarkában kinyitott egy piciny, lezárt helyiséget, alig nagyobbat egy félreeső helynél. Akkorka szikrát ütött, amelynek fényénél éppen kivehetett egy bizonyos pontot a kövezeten, majd odahajolt a kiválasztott kőkockához. Ujjaival egy vastag, szutykos, pár négyzethüvelyknyi ruhadarabot tapintott ki. Óvatosan félrehúzta. Hirtelen hátratántorodott az arcába csapó vakító fénysugár elől.

Egy pillanat múlva nagyon vigyázatosan visszaóvakodott, és benézett a résen. Elfeledkezett róla, hogy az idegen bántóan ragyogó fényt hordozott a botja végén. Nem számított többre, mint hogy a motoszkálását hallhatja majd odalent a sötétben. Teljesen megfeledkezett a fényről. A betolakodó viszont pontosan ott volt, ahol várta. Az alatt a kémlelőnyílás alatt, a vasajtó fölött, amely elzárta a labirintusból kivezető útját.

Ott állt a betolakodó, egyik keze a csípőjén, másikkal a saját magasságával egyenlő hosszú botot tartotta éles szögben. A bot végén billegett a fény, mintha valami szalmacsutak égne. A férfi mintegy hat láb magas lehetett. Ruházata olyan volt, mint bármely téli utazóé vagy zarándoké: rövid, súlyos köpeny, bőrtunika, gyapjúharisnya, szíjas

szandál. Hátán könnyű zsák, amelyről kulacs csüngött alá, oldalán tokba rejtett rövid tőr. Úgy állt ott, akár egy szobor, könnyedén, de mégis gondolatoktól terhesen.

Lassú mozdulattal fölemelte a botját. Ragyogó végét az ajtó felé irányította, amelyet Arha nem láthatott szűk kémlelőnyílásából. A fény megváltozott, kisebb és ragyogóbb lett, mint valami szúróláng. A fogoly hangosan mondott valamit. Arha nem értette a nyelvet, amelyen szólt, de még furcsább volt számára maga a mély, zengő hang.

A bot végén, a fény föllángolt, sziporkázott, majd kihunyt. Egy pillanatra olyan sötét lett, hogy Arha nem is látta az idegent.

Azután lassan visszalopakodott a halványlila lidércfény, és meglátta, amint a fogoly elfordult az ajtótól. Zárnyitó varázsigéje csődöt mondott. Az ajtó zárnyelvét helyén tartó erők hatalmasabbak voltak minden varázstudományánál.

Némán visszatekintett a válla fölött, mintha azt mondaná: „Most aztán mi légyen?”

Az alagút vagy folyosó, amely fogva tartotta, mintegy öt láb széles volt. Mennyezete tizenkét-tizenöt lábnyi magasságba emelkedett a durva kőpadozattól. Az oldalsó falak kőből rakottak voltak: habarcs nélkül, de nagyon pontosan és szorosan illesztették egymáshoz az egyes darabokat. Az eresztékekbe egy kés hegyét is aligha szúrhatta volna be valaki. Enyhén befelé dőltek, csúcsos boltívet alkotva.

Egyébként nem volt ott semmi.

Az idegen megindult. Egyetlen lépéssel kikerült Arha látómezejéből. Elhalt a fény is. Már-már visszaillesztette a követ és a rongydarabot, amikor a lágy fénysugár megint feltört a padlórésen a lába előtt. Az idegen talán rájött: ha egyszer eltávolodik az ajtótól, ha egyszer belép az útvesztőbe, aligha talál vissza kiindulási pontjára megint.

Egyetlen szót ejtett ki mély hangon. Azt mondta: *Emenn!*, majd még egyszer, hangosabban: *Emenn!!* Mire a vasajtó megremegett a keretében, a szűk folyosón mennydörgésszerűen zúdult végig a dörgő visszhang. Arha úgy érezte, hogy a padozat is megrendül alatta.

Hanem az ajtó szilárdan állt a helyén.

Ekkor az idegen fölnevetett, rövid férfikacajjal, mintha azt mondaná: „Micsoda bolondot csináltam magamból!” Még egyszer körüljártatta a szemét minden falon, s amikor fölemelte az arcát, Arha láthatta a sötét vonásain játszadozó mosolyt. Azután az idegen leült, kioldotta az iszákját, előhúzott belőle egy darab kétszersültet és rágcsálni kezdte. Vizestömlőjét is előhalászta és megrázta. Könnyűnek tűnt a kezében. Mintha már majdnem üres lenne. Visszadugaszolta, anélkül hogy ivott volna belőle. Összehajtogatta a zsákját, mint egy párnát, beburkolózott a köpenyébe, és lefeküdt. Jobb keze keményen

markolta a botját. Amint kinyújtózott, a botja végén pislákoló lángocska vagy fénygömb kicsit fölemelkedett és megállapodott a feje fölött, a padozattól pár lábnyira. Bal keze a mellkasán feküdt és szorosan markolt valamit, ami súlyos láncon csüngött a nyakából. Kényelmesen elhelyezkedett: lábait bokánál összekulcsolta. Pásztázó tekintete megakadt a kémlelőnyíláson, majd továbbsuhant. Sóhajtott egyet, és lehunyta a szemét. A fény lassan elhalványodott. Az idegen elaludt.

Mellén összeszorított keze ellazult és lecsúszott. A fentről leselkedő ekkor megláthatta, milyen talizmánt visel a nyakából csüngő láncon. Durva fémdarab volt az, félhold alakúnak látszott.

Varázserejének halvány pislákolása kihunyt. Békésen feküdt a csöndben és a sötétségben.

Arha visszasimította a rongyot, és visszaillesztette a kőlapot a helyére. Óvatosan fölkelt és elosont a szállása felé. Sokáig feküdt éberen a szél süvöltésétől hangos sötétben. Szemei előtt vibrált a halál csarnokában áradó kristálysugárzás, a lágy, semmit sem égető fény, látta az alagút falának sima kőkockáit és az alvó férfi angyalian nyugodt arcát.

HATODIK FEJEZET
Az embercsapda

Másnap, miután végzett minden, a templomban kötelező teendőivel, eleget tanította a novíciákat a szent táncokra, visszaóvakodott a kis házba, elsötétítette a szobáját, kinyitotta a kémlelőnyílást és lenézett a mélybe. Sehol semmi fény! Az idegen elment.

Nem is gondolta, hogy ilyen sokáig ott marad a zárt ajtó előtt, de ez volt az egyetlen hely, ahol utánanézhetett. Hogyan találja meg már most az eltévedt vándort?

A labirintus ágainak, gyűrűinek, zsákutcáinak és tévútjainak hossza Thar számításai és a maga tapasztalatai szerint is meghaladta a húsz mérföldet. A Síroktól legtávolabb eső vak folyosó talán egymérföldnyi hosszú lehetett egyenes irányban. Ez volt odafönt. De odalent a föld alatt semmi sem haladt egyenesen. Mindegyik alagút kanyargott, elfordult, szétágazott és újra egyesült, kereszteződött, egymás alá és fölé bújt, eltűnt és újrakezdődött, hogy a legravaszabb tekergések után visszatérjen ugyanoda, ahonnan kiindult. A labirintusnak nem volt sem eleje, sem vége. Lehetett benne menni, menni és menni és soha nem jutni sehová, mivelhogy nem is volt hová eljutni. Az útvesztőnek nem volt közepe, nem volt szíve. Ha egyszer az ajtaja bezárult, többé vége-hossza nem volt. És nem létezett benne helyes irány.

Arha ugyan betéve tudta az egyes helyiségekhez vagy övezetekhez vezető alagutak minden sarkát és kanyarulatát, hosszabb kirándulásaira mégis magával vitt egy gombolyag finom fonalat, amit maga mögé bocsátott és visszafelé jövet fölgombolyított megint. Ha ugyanis egyetlen megszámlálandó kanyarulatot vagy kereszteződést elvét, még ő is eltévedhet. Még valami fény sem segíthetett, hiszen nem volt semmiféle útjelző. Minden folyosó, minden ajtó és minden nyílás egyforma volt.

Az idegen is mérföldeket megtehetett már, hogy negyvenlábnyira se legyen az ajtótól, amelyen belépett.

Arha elment a trónterembe, az iker Istenfivérek templomába, leereszkedett a konyha alatti pincébe, és amikor nem látta senki, lekukkantott mindegyik ott lévő kémlelőnyíláson a hideg, sűrű sötétségbe. Amikor pedig beköszöntött a fagyos, csillagfényes éjszaka, végigjárta a domboldal bizonyos helyeit, fölemelt bizonyos köveket, elkotorta a földet, és újra meg újra lenézett a föld mélyének csillagtalan sötétjébe.

Az idegen ott volt. Ott kellett lennie! Mégsem került a szeme elé.

Még szomjan is halhat, mielőtt megtalálná. Ha bizonyos lenne benne, hogy már nem él, leküldhetné Kezest, hogy a tetemét megkeresse. De ezt a gondolatot nem volt képes elviselni. Amint a csillagfényben térdelt a hegyoldal durva földjén, a tehetetlen harag könnyei buggyantak ki a szeméből.

Visszatért az ösvényre, amely a lejtőn az Istenfivérek templomához vezetett. A díszesen faragott oszlopfők zúzmarás fehérséggel csillogtak a holdfényes éjszakában, akár valami csontfaragványok. Kopogtatott a hátsó ajtón, mire Kosszil beengedte őt.

— Mi vezérelte ide, úrnőm? — kérdezte a tohonya asszony hidegen és kíváncsian.

— Papnőtársam, egy férfi van a labirintusban!

Kosszil ébersége csökkent. Olyasmi történt, amire ő sem számított. Meredt tekintettel talpra állt. A szeme mintha kissé kidülledt volna. Arhának az jutott róla az eszébe, hogy Kosszil pontosan arra a képre hasonlított, amikor Pendelyes utánozta őt. Vad nevetés feszítette a torkát, de visszafojtotta és teljesen elnyomta önkéntelen indulatát.

— Egy férfi? A labirintusban?

— Egy férfi. Egy idegen. — S mivel Kosszil még mindig hitetlenkedve bámult rá, hozzátette: — Meg tudom állapítani külsőre, hogy valaki férfi vagy nem, bár igazán keveset láttam.

Kosszil elsiklott a gúnyos megjegyzés fölött.

— Ugyan, hogy kerülhetett oda egy férfi?

— Talán varázslattal, azt hiszem. A bőre sötét, lehet, hogy a Belső-földekről való. Azért jöhetett, hogy a Sírokat kirabolja. Először a mélysírkamrában találtam rá, egyenesen a nagy kövek alatt. Amikor észrevett, a labirintus bejáratához szaladt, mintha csak tudná, hová igyekszik. Bezártam mögötte a vasajtót. Próbálkozott ugyan valami varázsigékkel, de nem tudta kinyitni. Reggelre behúzódott az útvesztőbe. Képtelen vagyok megtalálni.

— Van mivel világítania?

— Igen.

— Vize van?

— Egy kis tömlő, de nincs tele.

— A gyertyája már biztosan leégett — töprengett Kosszil. — Négy vagy öt nap. Esetleg hat. Akkor leküldhetem a szolgáimat, hogy vonszolják elő a tetemét. A vérét a trónus elé öntjük, amikor…

— Nem! — kiáltotta Arha, hirtelen támadt haraggal. — Elevenen akarom megtalálni!

A papnő hatalmas termetének magasából lenézett a lányra.

— Minek?

— Azért… azért, hogy lassúbb legyen a halála. Szentségtörést

követett el a Névtelenekkel szemben. Fénnyel szennyezte be a mélysírkamrát. Azért jött, hogy elrabolja a Sírok kincseit. Szigorúbb büntetést érdemel, mint hogy csak úgy lefeküdjön egy folyosón és szépen meghaljon.

— Iigen — mondta Kosszil, mintha megkönnyebbült volna. — De hogyan fogod el őt, úrnőm? Kockázatos a dolog. A másik esetben viszont semmi esélye. Talán nincs egy csontkamra odalent a labirintusban? Tele azoknak a csontjaival, akik behatoltak oda és többé nem jöttek ki?… Hagyjuk, hogy a sötét erők büntessék meg őt a maguk módján, a maguk eszközeivel, a labirintus sötét fegyvereivel. Kegyetlen szenvedéssel jár a szomjhalál.

— Tudom — válaszolta a lány. Megfordult és kilépett az éjszakába. Csuklyáját a fejére húzta a jeges szél ellen. Vajon tényleg tudta, vagy mégsem?

Gyermeteg és buta dolog volt részéről, hogy fölkereste Kosszilt. Tőle igazán nem várhatott segítséget. Kosszil nem tudott semmit. Minden tudása a hideg, számító várakozás volt, s annak végén a halál. Nem értett semmit. Nem fogta föl, hogy a férfit meg kell találni. Vele nem történhet az, ami a többiekkel. Azt még egyszer nem bírná elviselni. Ha egyszer jönnie kell a halálnak, jöjjön gyorsan, jöjjön napvilágnál. Ennek a tolvajnak, évszázadok óta az első férfinak, aki bemerészkedett a sötétségbe, hogy kirabolja a Sírokat — a legmegfelelőbb halált a kard éle jelenthette. Még csak halhatatlan lelke sincs, hogy újjászülessen. Szelleme vinnyogva kering majd a folyosókon. Nem szabad, hogy a szomjúság végezzen vele a sötétség magányában.

Arha alig aludt valamit ezen az éjszakán. Az egész következő nap szertartásokkal és szolgálattal telt el. A következő éjszakát azzal töltötte, hogy csöndesen, lámpa nélkül járta végig az összes kémlelőnyílást a szent hely épületeinek mélyén és a szélfútta domboldalon. Végül támolyogva aludni tért a kis házban. Két vagy három órával pirkadat előtt, de még akkor sem tudott nyugodni. A harmadik nap, késő délután egyedül kisétált a sivatagba, a folyó felé, amely most, télen alacsonyan hömpölygött. Partján a nádszálak nyakában jéggallér. Visszaemlékezett rá, hogy régebben, még az ősszel nagyon messzire behatolt a labirintusba, túl a hatos keresztúton, és egy hosszú folyosó falán túl végig hallotta a csörgedező víz csobogását. Egy szomjazó ember, ha éppen arra téved, biztosan ott álldogál. Még odakint is voltak kémlelőnyílások. Korábban már keresgélte őket, végül tavaly Thar mindegyiket megmutatta, így könnyedén újra rájuk talált. A helyszineket és formákat úgy idézte maga elé, mint egy világtalan: inkább érezte, merre kell mennie az egyes rejtett nyílások felé, mintsem meglátta őket. A Síroktól legtávolabb eső, második lyuknál, amint fejére húzta csuklyáját, és a

fényt így kirekesztve, szemét a lapos sziklába vájt nyílásra tapasztotta, megpillantotta odalent a varázsló lidércfényének halvány pislákolását.

Az idegen ott volt lent, félig a látómezején kívül. Ez a kémlelőlyuk a vak folyosó legvégére nyílott. Csak a hátát, előrehajló nyakát és jobb karját látta. A fal szögletében ült, és kése csonkjával a kövek közötti réseket piszkálta. Ékkövekkel kirakott nyelű, rövid pengéjű tőre volt, mely csonkig letörött. A lepattant késhegy pontosan a kémlelőnyílás alatt hevert. Biztosan akkor tört el, amikor szét akarta feszíteni a köveket, hogy hozzáférjen a vízhez, amelynek csörgedező csobogását tisztán hallhatta a halott, föld alatti csöndben, az áthatolhatatlan kőfal túlsó oldalán.

Hangtalanul mozgott. Nagyon más volt most, e három nap és éjszaka múltán. Nem az az alak, amely egyenesen állt a becsukódott vasajtó előtt, és nevetett a saját vereségén. Még mindig hajthatatlan volt, de nem volt már benne erő. Még varázsfénye is tompán, halványan pislákolt csupán. A gyenge fénysugár megremegett Arha szeme előtt. A férfi lehajtotta a fejét, és kezéből kiesett a tőr törött darabja. Tétován utánanyúlt, és ismét beleerőltette a törött pengét a kövek közötti résbe.

A folyóparton, a jégbe fagyott nádszálak között hasalva, nem is tudva, hol van és mit cselekszik, Arha a hideg szikla résére szorította a száját, kezével tölcsért formált, hogy a hangja el ne vesszen, és leszólt a sötétbe:

— Hé, varázsló! — Hangja átsiklott a szűk kőtorkon, és hidegen szisszent a föld alatti folyosó üres térében.

A férfi összerezzent, és nehézkesen talpra állt, végleg kilépve így a fölülről leselkedő látóteréből. A lány ismét a lyukhoz szorította a száját, és leszólt:

— Menj vissza a víz felőli fal mellett a második fordulóig. Ott térj el jobbra, egy fordulót hagyj ki, majd megint jobbra menj tovább. A hatos kereszteződésnél megint csak jobbra. Azután balra, jobbra, balra és megint jobbra. Ha odaérsz, maradj a festett teremben.

Amint odébb mozdult, hogy jobban belásson, a kémlelőnyíláson beszökkent egy halvány napsugár egy pillanatra. Az idegen megint a látómezejében volt. Fölfelé nézett, egyenesen a kis nyílásba. Arca, amelyen a lány valami sebhelyeket is megsejtett ezúttal, feszült kíváncsiságtól fénylett. Ajka fekete volt és cserepes, szeme lázasan ragyogott. Fölemelte a botját, a kukucskáló lány szeméhez egyre közelebb és közelebb juttatva a fényt. Arha ijedtében hátrahőkölt. A kémlelőlyukra rácsapta sziklafedelét, letakarta törmelékkővel, fölemelkedett, és sebesen visszasietett a palotába. Észrevette, hogy a keze reszket, néha szédülés fogta el. Nem tudta, mitévő legyen most.

Ha a fogoly követi az utasításait, a vasajtó felé halad majd, és a festett terembe jut. Nem volt ott semmi, semmi értelme sem volt, hogy

odamenjen. A képek termének a tetején is volt egy kémlelőnyílás. Nagyon kényelmes, az Istenfivérek templomának kincseskamrájában. Lehet, hogy éppen ezért gondolt erre a helyre. Igazán nem tudta, miért. Arra se igen tudott volna választ, mi végre szólt az idegenhez.

Valamelyik leskelődőn leengedhetett volna neki egy kis vizet, hogy azután hívja abba a terembe. Ez valamivel meghosszabbítaná az életét. Tulajdonképpen addig, ameddig csak akarja. Ha alkalmanként lejuttatna neki némi vizet és egy kevés ennivalót, akkor napokig, hónapokig járhatná a labirintus folyosóit. Ő pedig megleshetné a kémlelőlyukakon. Megmondaná neki, merre talál vizet vagy élelmet. Néha persze félrevezetné, s így hiába menne valahova, de mindig csak menne, menne… Ez megtanítaná, hogy gúnyolja ki a Névteleneket, hogy hivalkodjon nyomorult férfi mivoltával a halhatatlan holtak temetőjében.

Viszont mindaddig, amíg ott lesz az idegen, ő nem léphet be a labirintusba. „De miért?” — kérdezte magától, és nyomban meg is válaszolt: — „Mert kimenekülhetne a vasajtón, amelyet nyitva kell hagynom magam után.” De nem juthatna tovább a mélysírkamránál. Igazság szerint félt tőle, hogy a szemébe nézzen. Félt a varázserejétől, a tudásától, amelynek segítségével behatolt a mélységbe, attól az erőtől, ami fényt varázsolt a botja végére. De talán ennyire félnie kell mindettől? A sötétség birodalmán uralkodó erők az ő oldalán voltak, nem az idegenén. Valójában nem sok mindenre lehetett képes odalent, a Névtelenek honában. Nem tudta kinyitni a vasajtót, nem teremtett magának varázseledelt, vizet sem fakasztott a kőfalon át, valami szörnyeteget sem teremtett elő, hogy ledöntse a falakat, pedig csak ilyesmitől kellett volna tartania. Háromnapi bolyongása alatt még a nagy kincseskamrához vezető utat sem találta meg, holott bizonyára az lehetett a célja. Maga Arha sem követte mindeddig Thar utasításait, útmutatását ahhoz a helyiséghez. Valami rejtélyes félelem, ódzkodás élt benne, visszatartotta az érzés, hogy még nem jött el az ideje.

Most arra gondolt, miért ne tehetné meg helyette az idegen ezt a fölfedezést. Bármit nyugodtan megnézhetne a Sírok kincsei közül. Ugyan mire menne vele?! Arha még gúnyt is űzhetne belőle, mondván: egye meg az aranyat és igyon rá gyémántokat!

A három nap óta rajta uralkodó lázas sietséggel futott most az Istenfivérek templomába, behatolt a jól álcázott apró kincstárba, és fölnyitotta a padlóban elrejtett kémlelőnyílás fedelét.

Alatta volt a festett terem, de sötét, mint a pokol tornáca. A betolakodó által a föld alatt megteendő út jóval nagyobb kerülőt jelentett, talán mérföldekkel is hosszabbat. Erről teljesen megfeledkezett. És az idegen már nyilvánvalóan legyengült, nem járhatott igazán sebesen. Az is lehet, hogy nem jól jegyezte meg az útmutatásait, és valahol elvétette az egyik fordulót. Kevesen képesek

első hallásra annyi mindent megjegyezni, mint ő. Talán még a nyelvet sem értette, amelyen szólt hozzá. Nos, ha így van, akkor hadd bolyongjon odalenn, míg össze nem rogy és ki nem leheli a lelkét a hitetlen, bolond idegen! Hadd kószáljon a szelleme Atuan sírjainak sziklaalagútjaiban, míg a sötétség végleg el nem emészti azt is…

Másnap, kora reggel, kevés alvással és sok rémálommal terhes éjszaka után Arha visszatért a templomocska kémlelőnyílásához. Lenézett, de semmit sem látott, csak sűrű feketeséget. Láncon leengedett egy kis bádoglámpásban égő gyertyát. Az idegen ott volt a festett teremben! A gyertya szűk fénykörében megpillantotta a lábait és egyik, erőtlenül csüngő karját. Leszólt a széles, egész padlókockányi nyíláson:

— Varázsló!

Az alak meg sem moccant. Talán máris meghalt? Hát csak ennyi volt minden ereje? Gúnyosan elmosolyodott, szíve a torkában dobogott.

— Varázsló! — kiáltotta most már, hangja üresen kongott a lenti tágasságban. Az alak megrezzent, és nehézkesen fölült. Meglepetten körülnézett. Kis idő múltán föltekintett, vaksin pislogva a mennyezetről alácsüngő kis lámpácskára. Arca elborzasztó látványt nyújtott: beesett, aszott és fekete volt, akár egy múmiáé.

Kezét kinyújtotta a padlón mellette heverő botért, de a faragott fa végén ezúttal nem gyulladt fénysugár. Nem maradt már benne semmi erő.

— Meg akarod látni Atuan sírjainak kincseit, varázsló?

Fáradtan nézett fölfelé, az egyetlen dologra, amit láthatott, a lámpa fényére hunyorogva. Kis idő múltán, valami olyan fintorral, ami talán halvány mosolynak indult, bólintott egyet a fejével.

— Menj ki ebből a teremből és fordulj balra. Indulj el az első balra nyíló folyosón… — Megállás nélkül pergett a nyelvéről az útmutatások végtelennek tűnő láncolata, majd végezetül ennyit mondott: — Ott majd megtalálod a kincset, amiért idejöttél. Talán még valamennyi vizet is találsz ott. Melyiknek örülnél most jobban, varázsló?

Nehézkesen talpra állt, és a botjára támaszkodott. Arha felé emelte a tekintetét, de nem láthatta őt. Megpróbált mondani valamit, de kiszáradt torkán egyetlen hang sem préselődött ki. Könnyedén megvonta a vállát, és kiballagott a festett teremből.

A lány tudta, hogy nem ad neki vizet. A kincstárhoz vezető utat sem találja meg soha. Túl hosszú és bonyolult volt az útmutatás ahhoz, hogy megjegyezhesse. Aztán meg ott volt a gödörcsapda, ha túl messzire merészkedne. Az idegent koromsötét vette körül. Biztosan elvéti az utat, végül valahol összeesik és meghal a szűk, sziklába vájt üregek egyikében. Akkor majd Kezes megkeresi és kivonszolja onnan.

Arha két oldalról markolta a kémlelőlyuk szélét, kuporgó testét előre-hátra hintáztatta. Ajkát összeharapta, mintha valami szörnyű fájdalmat kellene elviselnie. De nem, nem ad neki egy csepp vizet sem. Vizet nem ad neki. Nem ad neki mást, csak a halált, a halált, halált, halált, halált!

Életének e reménytelenül sötét óráján Kosszil jött oda hozzá, nehézkes toppanással lépett be a kincseskamrába, ormótlan alakja fölé tornyosult vastag, fekete téli köpenyében.

— Meghalt-e már az az ember?

Arha fölemelte a fejét. Szemében nem csillogtak könnycseppek. Nem volt mit rejtegetnie.

— Azt hiszem, igen — szólt fölemelkedve, és leporolta a ruháját. — A világossága mindenesetre kihunyt.

— Lehet, megint csak trükkökkel próbálkozik. Ezek a lélek nélküliek nagyon rafináltak.

— Várok még egy napot, amíg biztos nem lesz.

— Helyes. Akár kettőt is. Akkor majd lemehet Dubbi és előhozhatja. Erősebb, mint az öreg Kezes.

— De Kezes a Névtelenek szolgálatában áll, Dubbi pedig nem. Vannak helyek a labirintusban, ahová Dubbi nem léphet be, és a tolvaj éppen az egyik ilyen helyen van.

— Ugyan, hiszen már úgyis bemocskolódott…

— A halála árán majd megtisztul minden megint — felelte Arha. Kosszil arckifejezését látván arra következtetett, hogy az ő arcával sem lehet minden rendben. — Ez az én uradalmam, paptársnő. Úgy kell gondját viselnem, ahogy az én uraim megkívánják. Nincs szükségem további leckékre a halál dolgaiban.

Kosszil arca úgy tűnt el a fekete csuklya mélyén, mint valami sivatagi teknőcé a páncéljában: lassan, keserűen, hidegen.

— Jól van, jól, úrnőm.

Az Istenfivérek oltára előtt váltak el egymástól. Arha ezúttal minden sietség nélkül ment a kis ház felé. Hívta Kezest, hogy kísérje el. Miután beszélt Kosszillal, már tudta, mit kell tennie.

Kezessel együtt fölmászott a domboldalon, belépett a trónterembe és leereszkedett a mélysírkamrába. Ketten bírták csak kinyitni a hosszú fogantyúval a labirintus masszív vasajtaját. Lámpást gyújtottak és beléptek. Arha először a festett terembe igyekezett, onnan indultak tovább a nagy kincstár felé vezető úton.

A tolvaj nem jutott messzire. Még ötszáz lépést sem tettek meg kacskaringós útjukon Kezessel, amikor belebotlottak. A szűk folyosón hevert összekuporodva, mint valami hanyagul odalökött rongycsomó. A botját elejtette, mielőtt maga is összerogyott. Kissé, távolabb hevert tőle a földön. Szája széle vérzett, szemhéja félig lecsukva.

— Él még — szólt Kezes, nagy, sárga lapátkezével tapintva ki torkán a pulzusát. — Megfojtsam, úrnőm?

— Ne! Élve akarom! Vedd föl és hozd utánam.

— Elevenen? — rökönyödött meg Kezes. — Mi végre, kicsi úrnőm?

— Hogy a Sírok rabszolgája legyen! De hagyd abba a locsogást, és tedd, amit mondtam!

Kezes még a megszokottnál is búskomorabb képpel engedelmeskedett. Nagy nehezen a vállára emelte a fiatal férfi tehetetlen testét, akár valami hosszú zsákot. Terhével Arha nyomában totyogott. Képtelen volt egyszerre megtenni az utat ekkora súllyal a vállán. A visszaúton vagy tucatszor megálltak, hogy Kezes kiszuszoghassa magát. A folyosó minden pihenőnél ugyanolyan volt; szürkéssárga kövekből szorosan rakott, boltívvé formálódó kőfalak, egyenetlen sziklapadozat, halottá dermedt levegő. Kezes nyőgdécselve rogyadozott az idegen mozdulatlanul csüngő testének súlya alatt. A lámpás gyenge fénye mindkét irányban hamarosan feloldódott a folyosó koromsötétjében. Arha minden megállásnál pár csöpp vizet erőltetett a férfi kiszáradt ajkai közé. Egyszerre csak egy keveset, nehogy végül a visszatérő élet ölje meg!

— A lánckamrába? — kérdezte Kezes, amint a vasajtóhoz vezető folyosóra értek. Arha most gondolt rá először, hová is vitesse foglyát. Fogalma sem volt róla.

— Nem. Oda ne! — nyögte, és szinte rosszul lett a füst, a bűz és a rámeredő bozontos, szótlan és világtalan arcok emlékétől. És a lánckamrába Kosszil is beléphet. — Öö… a labirintusban kell maradnia, hogy vissza ne nyerhesse a varázserejét. De hol van ott egy olyan hely, ahol…

— A festett terem ajtaján van zár, és kémlelőlyuk is szolgál hozzá, úrnőm. Persze, csak ha gondolod, hogy az ajtót nem nyitja ki.

— Idelent elhagyta a varázsereje. Vidd oda, Kezes!

Kezes tehát visszacipelte terhét, vissza a már megtett út felén. A súly oly nagy volt, hogy lélegzete kihagyott, nem volt ereje tiltakozni. Amikor végre betámolyogtak a festett terembe, Arha lekanyarította válláról súlyos, vastag, fekete téli köpönyegét, és a gyapjúruhát leterítette a poros padozatra.

— Tedd rá — szólt a szolgához.

Kezes búbánatos megrökönyödéssel meredt rá, lihegett.

— De kicsi úrnőm…

— Azt akarom, Kezes, hogy ez az ember éljen még egy kicsit. Úgyis itt hagyjuk. Majd végez vele a hideg. Látod, most is hogy reszket!

— A ruhád beszennyeződik. A papnői ruhád! Ez egy hitetlen, egy férfi! — hördült föl Kezes, apró malacszeme mintha fájdalomtól

szűkült volna össze.

— Majd elégetem ezt a köpönyeget, és szövök magamnak másikat. Gyerünk, Kezes!

Az eunuch engedelmesen előrehajolt, és hátáról lezöttyentette a foglyot a fekete köpenyre. A férfi most is halotti mozdulatlanságban feküdt, de szívverése erősen lüktetett a torkán, s néha egy-egy görcsös rándulás futott végig kinyújtóztatott tagjain.

— Oda kellene láncolnunk — szólt Kezes.

— Talán veszélyesnek látod? — csúfolódott Arha, de amikor Kezes a falba erősített vasgyűrűre mutatott, amelyhez a fogoly kiköthető lenne, mégis elküldte a szolgát a lánckamrába, hogy hozzon valami abroncsot meg láncot. Az esetlen alak az útmutatás szavait motyogva döcögött végig a folyosókon. Máskor is megjárta már a festett termet. Nem is egyszer, de sohasem egyedül.

Az egyetlen lámpa halovány fényénél úgy tűnt, hogy a festmények megmozdulnak a négy falon, mintha összerezzennének: elnagyolt emberalakok, hatalmas, csüngő szárnyakkal, guggolnak vagy állnak az örökkévaló sivárság levegőjében.

Arha letérdelt, és apránként vizet csopögtetett a fogoly szájába. Az végre köhintett egyet, és reszkető kezét kinyújtotta a palack után. Most már adott neki inni rendesen. Az alak visszahanyatlott, egész arca nedves és mocskos a szétmaszatolódott portól és vértől. Motyogott is valamit, egy vagy két szót, a lány számára érthetetlen nyelven.

Végre Kezes is visszaért egy irdatlan hosszú láncot vonszolva, mancsában hatalmas, kulcsos lakat és egy, a fogoly derekára illő vaspánt. Rá is kattintottá a lakattal.

— Nem elég szoros, még utóbb kibújik belőle — dörmögte, amint az utolsó láncszemet a falba ékelt karikába illesztette.

— Nem, nem. Nézd csak. — Most, hogy leláncolták, már kevésbé tartott a fogolytól, és megmutatta, hogy a kezét nem tudja bedugni a vaspánt és a férfi bordái közé. — Nem, hacsak nem koplal négy-öt napnál tovább.

— Kicsi úrnőm — szólt Kezes siránkozó hangon —, én nem kételkedem, de… de mi hasznuk a Névteleneknek egy ilyen rabszolgából? Hiszen ez egy férfi, kicsikém.

— Te pedig egy vén bolond vagy, Kezes. Gyerünk innen, és elég legyen a fontoskodásból.

A fogoly fényes, fáradt szemmel meredt rájuk.

— Hol is van a botja, Kezes? Megvan. Ezt magammal viszem. Mágikus erő van benne. Aha, és ez itt! Ezt is elviszem. — Hirtelen mozdulattal megragadta a férfi zubbonyának nyakánál kitillanó ezüstláncot.

Áthúzta a fején, bár a szerencsétlen a keze után kapott, hogy

megakadályozza benne. Kezes nyomban hátba taszította. A lány meglóbálta fölötte a láncot, olyan távol, hogy el ne érhesse. — Ez a talizmánod, ugye, varázsló? Értékes számodra, igaz? Nem sokat érőnek látszik. Nem került volna valami különb? Megőrzőm neked. — Ezzel a láncot saját nyakába akasztotta, a függőt pedig becsúsztatta gyapjúruhájának vastag gallérja mögé.

— Nem tudsz mit kezdeni vele — szólt nyersen a férfi, elég hibásan, de azért jól érthetően ejtve ki a karg nyelv szavait.

Kezes még egyszer megtaszította, mire halkan felnyögött a fájdalomtól, és lehunyta a szemét.

— Hagyd békén, Kezes. Gyerünk innen.

Arha kiment a helyiségből. Kezes dörmögve követte.

Éjszaka, amikor a szent hely minden fénye kihunyt, újra fölmászott a domboldalon. Ezúttal egyedül. A trónus mögötti kútból megtöltötte a palackját. A vizet és egy jókora hajdinakenyeret magával vitt a labirintus mélyére, a festett terembe. Letette az ajtón belül úgy, hogy a fogoly éppen elérhesse. A férfi aludt, még csak meg sem moccant. Arha visszatért a kis házba, és ezen az éjszakán maga is hosszú, mély, álomtalan álomba merült.

Kora délután megint csak egyedül, ismét leereszkedett a labirintusba. A kenyér eltűnt, a palack üres volt, az idegen hátát a falnak támasztva ült. Arca még mindig ijesztő volt a mocsoktól és sebhelyektől, tekintete viszont már élénkebb.

A helyiség másik falánál megállt, szemben a fogollyal, olyan távol, ahova már nem ért el a lánca. Egy darabig nézte, azután félrefordította a fejét. Valami mintha lakatot tett volna a szájára. Nem szólt. Szíve hangosan vert, akárha félne, pedig semmi oka nem volt rá, hogy tartson a rabtól. A férfi teljesen a hatalmában volt.

— Kellemes dolog a világosság — szólt lágy, mély hangon, ami teljesen fölzaklatta a lányt.

— Mi a neved? — kérdezte Arha parancsolón. Úgy érezte, hogy hangja szokatlanul magas és vékony.

— Háát, leggyakrabban Karvalynak — szólítanak.

— Karvaly? Szóval ez a neved?

— Nem.

— Hát akkor mégis mi?

— Azt nem mondhatom meg neked. Te vagy a Sírok egyetlen papnője?

— Igen.

— És téged hogy hívnak?

— Engem Arhának.

— Az, akit felfaltak… ugye ezt jelenti? — Szemét mereven a lányra szegezte. Halványan el is mosolyodott. — És mi az igazi neved?

— Nekem nincs nevem. És ne tégy föl nekem kérdéseket! Honnan

jöttél ide?

— A Belső-földekről. Nyugatról.

— Talán Enyhelyből?

Ez volt az egyetlen város vagy sziget neve, amelyet a Belső-földekről ismert.

— Igen, Enyhelyből.

— És miért jöttél hozzánk?

— Atuan sírjainak nagy híre van az én népem körében.

— De te hitetlen, istentagadó vagy!

A fogoly megrázta a fejét.

— Ó, nem, papnő! Én hiszek a sötétség erőiben. Találkoztam is már a Névtelenekkel, más vidékeken.

— Miféle más helyeken?

— A Szigetvilágban — a Belső-földeken — vannak helyek, amelyek a Föld ősi erőihez tartoznak, mint ez is itt. De egyik sem olyan hatalmas, mint ez. Másutt sehol nincs templomuk vagy papnőjük, sehol sem imádják őket úgy, mint itt, nálatok.

— Tán csak nem azért jöttél, hogy imádd őket? — szólt a lány gúnyosan.

— Azért jöttem, hogy meglopjam őket — felelte a fogoly.

Arha rabjának szomorú arcába nézett.

— Hetvenkedő!

— Tudtam, hogy nem lesz könnyű.

— Még hogy könnyű! Lehetetlen! Ha nem lennél hitetlen kutya, magad is tudnád. A Névtelenek ügyelnek arra, ami az övék.

— Amit én keresek, az nem az övék.

— Akkor tán a tiéd?!

— Jogom van hozzá.

— De hát mi vagy te akkor, egy isten vagy király? — És végignézett rajta, amint ott ült a földön leláncolva, kimerültén, mocskosán. — Nem vagy te senki, csak egy hitvány tolvaj!

A rab nem szólt semmit, de tekintetével elkapta a lányét.

— Ne merészelj így bámulni rám! — kiáltott rá élesen.

— Ó, asszonyom — szólt —, nem akarlak megsérteni. Én csak egy idegen vagyok, egy idegen bűnös. Nem tudom, nálatok mi az illem. Nem tudom, hogyan tisztelhetem meg a Sírok papnőjét. A hatalmadban vagyok, és bocsánatodat kérem, ha megbántottalak.

Arha némán állt. Egy pillanatig úgy érezte, hogy a vére forrón és ostobán elönti az arcát. Hanem a férfi ezúttal nem nézett rá, nem láthatta a pirulását. Engedelmesen félrefordította róla sötét tekintetét.

Jó darabig egyikük sem szólt. A falakon a festett alakok szomorú, vak szemükkel bámultak rájuk.

Ezúttal kőkorsóban hozott vizet magával. A fogoly le nem vette szemét az edényről. Arha megszólalt egy idő után:

— Igyál, ha akarsz.

Nyomban a korsóra vetette magát, fölkapta, mint egy könnyű boroskupát, és nagy kortyokban, hosszan ivott belőle. Azután benedvesítette a ruhája ujját, és amennyire tudta, letisztította arcáról és kezéről a sarat, a pókhálót és a vérfoltokat. Jó ideig tartott ez a művelet. A lány közben nézte. Mire végzett, sokkal kellemesebb látványt nyújtott, de macskamosakodása fölfedte az arca egyik oldalán húzódó sebhelyeket. Régi, sok éve begyógyult sebhelyek, sötét bőrén szinte fehérlenek. Négy párhuzamos, hosszú heg, szemétől az állcsontjáig, mint valami hatalmas, karmos mancs csapásának a nyoma.

— Az ott mi — kérdezte a lány —, az a sebhely?

Nem válaszolt rögtön a kérdésre.

— Tán csak nem valami sárkány? — kérdezte a lány gúnyosan. Vagy tán nem azért jött le ide, hogy kicsúfolja áldozatát, gúnyt űzzön a szerencsétlen tehetetlenségéből?

— Nem, nem sárkány.

— Tehát akkor… legalábbis sárkányvitéz nem vagy.

— De — mondta a férfi kissé ingerülten — igenis sárkányvitéz vagyok. De a sebhelyek régebbiek. Mondtam neked, hogy találkoztam már a sötétség erőivel azelőtt, a világ más tájain. Ezek a hegek az arcomon a Névtelenek családjának valamelyik tagjától származnak. De az már nem névtelen, mert végül is kiderítettem a nevét.

— Miket beszélsz? Ugyan miféle nevét?

— Azt sem mondhatom meg neked — mosolygott, miközben az arca szomorú maradt.

— Ez ostobaság, bolond beszéd, istenkáromlás. Azok valóban Névtelenek. Nem tudod, mit beszélsz!

— De, talán még nálad is jobban tudom, papnő — válaszolta egyre jobban elmélyülő hangon. — Nézd csak meg még egyszer! — És arcát úgy fordította, hogy Arhának látnia kelljen a négy borzalmas heget.

— Nem hiszek neked — mondta a lány. A hangja reszketett.

— Ó, papnő — szólt a fogoly csöndesen —, te nem vagy még öreg, nem szolgálhatod valami régen a Névteleneket.

— De igen. Nagyon is régen! Én vagyok az első papnő, az újjászületett. Uraimat már ezer meg ezer évvel ezelőttől szolgálom. A rabszolgájuk vagyok, a szemük és a kezük. És én vagyok a bosszújuk is azokkal szemben, akik beszennyezik a Sírokat, és arra vetik a tekintetüket, amire nem szabad. Ne hazudozz és ne hencegj hát tovább. Hát nem tudod, hogy az őrizöm egyetlen szavamra idejön, és leüti fejedet a nyakadról? Vagy ha kimegyek innen, és bezárom ezt az ajtót, akkor többé soha senki sem jön ide, s te itt pusztulsz el a sötétben. Azok pedig, akiket én szolgátok, fölfalják majd a testedet,

elemésztik a lelkedet, csak a csontjaidat hagyják itt a porban.

A férfi nyugodtan bólintott.

Arhának elakadt a szava. Nem találván több mondanivalót, kiviharzott a helyiségből, bevágta és hangos csattanással bereteszelte maga mögött az ajtót. Hadd gondolja a nyomorult, hogy többé nem jön vissza! Hadd izzadjon ott a sötétben, hadd átkozódjon és reszkessen, hadd próbálgassa haszontalan, ostoba varázsigéit!

Lelki szemeivel azonban látta, amint kinyújtózik és álomba tér, ahogyan akkor, ott a vasajtónál, békésen, mint égy bárány a napsütötte réten.

Ráköpött a bereteszelt ajtóra, rávetette a szentségtörés elhárításának jelét, majd csaknem futva megindult a mélysírkamra irányába.

Amint a sírkamra fala mellett osont a trónterembe nyíló rejtekajtó felé, ujjai végigsiklottak a sziklafal finom kidudorodásain és mélyedésein. Olyan volt, mint valami jéggé dermedt csipke. Elfogta a vágy, hogy meggyújtsa a lámpását, hogy még egyszer láthassa, ha csak egy pillanatra is az idők kivájta kőkupolát, a falak vakító ragyogását. De csak összeszorította a szemhéját, és szaladt tovább.

HETEDIK FEJEZET
A legnagyobb kincs

A napi feladatok és szertartások még sohasem tűntek ilyen soknak, fölöslegesnek és hosszúnak. A sápadt arcú kislányok a maguk alamuszi csintalanságaival, a nyughatatlan novíciák, a határozott és hűvös tekintetű papnők, akiknek egész élete féltékenység és nyavalygások, kicsinyes törekvések és elhamvadt vágyak titkos tárháza volt — mindezek a nők, akik között egész élete telt, akik számára az emberi nemet jelentették, most egyszerre voltak a szemében szánalomra méltók és unalmasak.

Ám ő, aki hatalmas erőket szolgált, ő, a koromfekete éjszaka papnője független volt mindettől a földhözragadtságtól. Nem kellett törődnie közös életük idegőrlő jelentéktelenségével, azokkal a végtelen napokkal, amelyeknek minden öröme abban merült ki, ha nagyobb darab birkafaggyút kapott az ember, mint a szomszédja… Ettől a napi rutintól teljesen szabadon élt. Odalent, a föld alatt meg különben sem voltak napok. Ott mindig éjszaka volt.

S ebben a véget nem érő éjszakában a fogoly: a sötét bőrű férfi, sötét varázslatok tudója vasba verve és kőbe zárva. Aki csak azt lesi, hogy ő jön hozzá vagy nem jön, kenyeret, vizet és ezzel életet hoz-e neki, vagy éppen kést, böllértálat és halált, ahogyan éppen kedve szottyan.

A férfiról csak Kosszilnak szólt, senki másnak, és maga Kosszil sem beszélt róla senkinek. Most már harmadik napja és éjszakája van a festett teremben, s még mindig nem kérdezett róla Kosszil semmit. Lehet, hogy úgy hiszi, már meg is halt, és Arha szólt Kezesnek: cipelje a tetemét a csontok kamrájába? De Kosszil nem az volt, aki csak úgy elhisz valamit. Arha viszont azzal nyugtatgatta magát, hogy igazán nincs semmi különös Kosszil hallgatásában. Kosszil a legszívesebben mindent titokban tartott, és azt is utálta, ha kérdeznie kell valamit. Különben pedig Arha figyelmeztette is, hogy ne avatkozzon az ő dolgába. Kosszil egyszerűen csak engedelmeskedett.

Akkor viszont, ha a férfi már föltehetően meghalt, Arha nem kérhetett a számára ételt, így tehát azon túl, hogy a nagy ház pincéjéből elcsent egypár almát meg némi szárított hagymát, nem volt semmilyen tartaléka. Reggelijét és vacsorájára kis házba kérte arra hivatkozva, hogy egyedül akar étkezni, és éjjelente levitte az ételt a labirintus festett termébe, csak a levest ette meg maga. Ahhoz már hozzászokott, hogy egytől négy napig terjedő böjtöket tartson, tehát nem is sokat törődött az egésszel. Az az ember lent a labirintusban úgy falta fel nyomorúságos kenyér-, sajt- és babfőzelékadagjait, ahogy a

béka kapja be a legyet: hamm! és már sehol semmi. Már ötödször vagy hatodszor történt így. Viszont a rab mindig udvariasan megköszönt neki mindent, mintha csak a vendége lenne, ő pedig a háziasszonya olyan terített asztal mellett, amilyenekről az Istenkirály palotájában rendezett lakomákról szóló mesékben hallott. Amelyek roskadoztak a sült pecsenyétől, vadaktól, borral töltött kristályserlégektől. Nagyon furcsa volt ez az ember.

— És azok a Belső-földek ugyan mifélék?

Levitt magával egy kicsiny, összecsukható elefántcsont széket, hogy ne kelljen ácsorognia, mialatt a foglyát kikérdezi. Az ő rangjában mégsem illenék a rabbal egy szintre, a földre ülnie.

— Rengeteg sziget van arra. Azt beszélik, negyvenszer négy, csupán a Szigetvilágban, azután ott vannak még a peremvidékek. Még egyetlen ember sem utazta be az összes peremvidéket, senki sem számolta össze a szigeteket. És mindegyik más, mint a többi. Talán Enyhely mind között a legcsodálatosabb: hatalmas földdarab a világ közepén. Enyhely szívében, egy hajókkal zsúfolt tágas öböl partján épült az enyhelyi Nagy kapu hatalmas városa. A város tornyai fehér márványból valók. Minden fejedelem vagy nagykereskedő házának saját tornya van. Így tehát a tornyok egymás fölé magasodnak. A házakon piros cseréptető, a csatornákon átívelő hidak pedig színes: vörös, kék és zöld mozaiklapokkal vannak kirakva. A tornyok csúcsán a fejedelmek legkülönbözőbb színű zászlói lobognak. A legmagasabb torony legtetején áll, hegyével az ég felé Vandór-Akbé kardja. Amikor Enyhelyben fölkel a nap, első sugarai arra a pengére hullanak és megcsillantják, amikor pedig leszáll, az esti sötétben is aranylón fénylik a kard még egy darabig.

— Ki volt az a Vandór-Akbé? — kérdezte Arha szégyenlősen.

A férfi fölnézett rá. Nem szólt semmit, csak kissé elmosolyodott. Azután, mintha csak úgy magában beszélne, így szólt:

— Igaz is, ti itt tényleg keveset tudhattok róla. Talán semmi mást azon kívül, hogy egyszer eljött ide a karg vidékre. Ebből a meséből mennyit tudsz?

— Annyit, hogy elveszítette a varázsbotját, az amulettjét és minden erejét, akárcsak te magad — felelte a lány. — Elmenekült a legfőbb pap elől, elvitorlázott nyugatra, ahol sárkányok végeztek vele. Hanem ha ide is eljött volna, a Sírokhoz, nem kellettek volna a sárkányok!

— Majdnem így igaz — felelt a fogoly.

Arha nem akart többet hallani Vandór-Akbéról, mintha érezné, hogy ez veszélyes téma.

— Azt beszélik, hogy sárkányvitéz volt. Te meg azt mondod, hogy te is az vagy. Mondd meg nekem, mit jelent az, hogy sárkányvitéz.

A lány minden kérdésében ott vibrált a gúny, de ő mindig

egyenesen és őszintén válaszolt, mintha csak komolyan venné a csúfondáros faggatózást.

— Olyasvalaki, akivel a sárkányok szóba állnak — mondta —, az a sárkányvitéz, legalábbis ez a dolog lényege. Nem valami trükkös varázslat ez, amivel a sárkányokon uralkodhat valaki, ahogyan sokan gondolják. A sárkányok fölött nincsenek urak. Egy sárkánnyal kapcsolatban csak két kérdés létezik: hogy szóba áll-é veled, vagy inkább felfal? Ha el tudod érni, hogy az előbbit és ne az utóbbit cselekedje veled, nos, akkor lehetsz, akkor vagy sárkányvitéz.

— Hát a sárkányok beszélni is tudnak?

— Ó, hogyne! Méghozzá a legősibb nyelven, amelyet mi, emberek olyan nehezen tanulunk meg, és olyan törve használunk a varázslatainkhoz és ráolvasásainkhoz. Egyetlen ember sem tudja tökéletesen azt a nyelvet, talán még a tizedrészét sem. Nincs annyi ideje, hogy megtanulja. De a sárkányok ezer évig is elélnek… Érdemes velük elbeszélgetni, ahogy bizonyára már magad is sejted.

— Vannak sárkányok itt, Atuanban?

— Nincsenek, már évszázadok óta. Úgy tudom, Karego-Átban sincsenek. De azt beszélik, hogy a legészakibb szigeten. Hur-át-Huron, a legmagasabb hegyekben még él néhány nagyobbfajta sárkány. A Belső-földek közül csak, a legnyugatibb részeken fordulnak elő, a nyugati peremvidéken, azokon a szigeteken, ahol nem laknak emberek, és egyáltalán ritkán vetődik el oda valaki. Ha nagyon éhesek, megtámadják a tőlük keletre eső földeket, de ez ritkán fordul elő. Én láttam azt a szigetet, ahol azért jönnek össze, hogy együtt táncoljanak. Hatalmas szárnyukon körbe-körbe repülnek, hol befelé, hol kifelé, egyre magasabbra és magasabbra a nyugati tenger fölött, mint őszi viharban az elsárgult levelek. — Látomással eltelt tekintete áthatolt a fekete falfestményeken, magukon a falakon, át a földön és a sötétségen. Látta, hogyan nyúlik el töretlenül a nyílt tenger a lebukó nap felé, látta, hogy szállnak az aranyló sárkányok az aranyszínű szél szárnyain.

— Hazudsz! — förmedt rá a lány mérgesen. — Most találtad ki az egészet.

A fogoly meglepődve tekintett felé.

— Ugyan miért hazudnék neked, Arha?

— Hogy bolondnak és ostobának érezzem magam, hogy féljek. Hogy te magad meg bölcsnek látszódjál és bátornak és erősnek és sárkányvitéznek meg mindenféle ennek-annak! Te láttad, hogyan táncolnak a sárkányok, láttad az enyhelyi kapu tornyait, és különben is mindenről mindent tudsz! Én pedig nem tudok semmit, és sohasem jártam még sehol. De mindaz, amit tudsz, csupa hazugság! Senki sem vagy, csak egy tolvaj, egy nyomorult rab, nincs halhatatlan lelked, és többé innét el nem mégy soha! Mit sem számít, hogy vannak óceánok,

léteznek sárkányok és fehér tornyok meg más mindenfélék, mert te soha többé meg nem látod őket, sőt még a napvilágot sem látod többé soha. Minden, amit én ismerek, csak ez a sötétség, ez a föld alatti éjszaka. És ez minden, ami valóban létezik. Ez minden végül is, ami megismerhető. A csönd és a sötétség. Te mindent tudsz, varázsló. Én csak egyetlen dolgot ismerek, de ez az egyetlen valóságos dolog!

A varázsló lehajtotta a fejét. Hosszú, rézbarna keze nyugodtan pihent a térdén. A lány láthatta arcán a négyszeres sebhelyet. Távolabb járt az idegen, mint ő a sötétben. Jobban ismerte a halált, mint ő maga… még a halált is… A gyűlölet hulláma csapott föl benne iránta, egy pillanatig szinte elszorította a torkát. Miért ült ott olyan védtelenül, és miért volt mégis olyan erős?! Miért nem tudta sehogy sem legyőzni?

— Látod, ezért hagytalak életben — szólalt meg hirtelen, csöppet sem gondolva a jövővel. — Azt akarom, hogy megmutasd a varázslótudományodat! Addig maradsz élve, amíg lesz még mit megmutatnod nekem. Ha már nem maradt semmi, ha az egész csak ámítás és hazugság, nos, akkor végzek veled. Megértetted?

— Igen.

— Akkor jól van. Nos, gyerünk tovább!

A rab egy percre tenyerébe temette az arcát, és kissé odébb mozdult. A vaspánt nem engedett neki semmilyen kényelmes testhelyzetet, csak ha teljes hosszában kinyújtózva feküdt.

Végül fölemelte az arcát, és igen komoly hangon megszólalt:

— Figyelj hát, Arha. Mágus vagyok, akit te varázslónak nevezel. Értek bizonyos trükkökhöz, és van némi erőm. Ez igaz. Az is igaz viszont, hogy itt, az ősi erők birodalmában az én erőm nagyon csekély, a tudásom elhagy. Mégis mutathatok neked néhány illúziót és mindenféle csodákat. Ez a varázslótudomány legalja. Ilyen bűvészmutatványokra már gyerekkoromban is képes voltam. Ezeket még itt is megcsinálhatom. De ha hiszel bennük, meg is ijeszthetnek, s akkor esetleg kedved támad megölni engem, ha a félelem dühössé tesz. Ha pedig nem hiszel bennük, akkor csak afféle ámításnak és csalásnak látod majd őket, ahogyan most is nevezed. Mindenképpen kockára kell tehát tennem az életem. Pedig egyetlen vágyam most, hogy életben maradhassak.

Arha fölnevetett ennek hallatán, majd így szólt:

— De hisz egy darabig mindenképpen életben maradsz, hát nem érted? Hogy te milyen ostoba vagy! No jól van, most pedig mutass valami varázslatot. Tudom, hogy csalás az egész, ezért nem ijedek meg tőlük. Persze igazából akkor sem félnék, ha mind valóság lenne. Gyerünk hát. A drágalátos bőröcskéd biztonságban van, legalábbis ma éjjelre még.

Erre most a másik kacagott föl, miként imént a lány. Csak úgy

játszadoztak az életével, mint valami labdával.

— Hát akkor mit mutassak neked?

— Miért, mit tudnál?

— Akármit.

— Már megint kérkedsz és hetvenkedsz.

— Ó, nem! — kiáltotta kissé megriadva. — Nem én! Legalábbis nem volt szándékomban.

— Mutass hát valamit, amit szerinted érdemes látnom. Bármit.

Lehajtotta a fejét, és egy darabig a tenyerébe bámult. Nem történt semmi ezalatt. Arha lámpásában füstölögve lobogott a faggyúgyertya lángja. A fekete festmények a falon, ezek a madárszárnyú, mégis mozdulatlan alakok nagy, vörös-fehér, festett szemükkel ott lebegtek a férfi és a lány feje fölött. Egy hang sem rezdült. Arha csalódottan és valahogy kissé szomorúan fölsóhajtott. Gyenge szegény. Nagy dolgokról jártatja a száját, de tenni nem tud semmit. Nem több, mint egy ügyes hazudozó, hiszen még csak nem is valami jó tolvaj.

— Jól van hát — szólt végül a lány, és összemarkolta a szoknyáját, hogy fölálljon.

Ruhája anyaga különösen ropogott, ahogy fölemelkedett ültéből. Végigpillantott magán, és megrökönyödve pattant föl.

Évek óta viselt súlyos, fekete gúnyája eltűnt. Lágyan csillogó finom selyemruha volt rajta. Türkizkék, akár az alkonyi égbolt. Bő harangként omlott alá a csípőjéről. Szoknyarészét kis ezüstkorongocskák, apró gyöngyök és kristályszemcsék díszítették. Az egész hímzett ruha úgy csillogott, akár egy hirtelen májusi zápor.

Rámeredt a mágusra. A szava elakadt.

— Nos, hogy tetszik?

— De honnan…

— Arra a ruhára hasonlít, amelyet egy hercegkisasszonyon láttam az enyhelyi Nagy palotában, a nap visszatérésének ünnepén — mondta csöndesen, és elégedetten szemlélte művét. — Azt mondtad, valami olyat mutassak, amit érdemes megnézned. Megmutattam hát neked saját magadat.

— Most csináld… csinálj úgy, hogy tűnjön el!

— Nekem adtad a köpönyegedet — mormogta a férfi válaszul. — Én talán nem adhatok neked semmit? De jól van, ne izgulj, hiszen csalóka kép csak az egész. Nézd csak.

Ujja moccanása sem látszott, szó sem hagyta el ajkát. A kékes selyemzuhatag mégis semmivé vált, és ott állt Arha megint durva fekete ruhájában.

Egy darabig meg sem moccant.

— Honnan tudhatnám — szólalt meg végre —, hogy tényleg az vagy, akinek mondod magad?

— Nem tudhatod, — válaszolta a férfi. — És én sem tudom,

minek tűnök a te szemedben.

Arha eltűnődött egy kicsit megint.

— Rávehetnél, hogy annak lássalak… — Majd elhallgatott, mert a fogoly fölemelte a kezét, és fölmutatott a mennyezetre. A lehető legegyszerűbb mozdulat volt ez. A lány azt hitte, hogy valami bűbájt bocsát reá, ezért gyorsan hátraszökkent az ajtó felé. A rab mozdulatát követve mégis fölnézett, és a magas, boltíves mennyezetben meglátta az Istenfivérek templomának kincseskamrájából nyíló kis négyszögletű kémlelőlyukat.

Nem jött belőle fény. Nem látott, nem hallott semmit odafont. A férfi mégis odamutatott, és kérdőn tekintett rá.

Rövid időre mind a ketten teljesen mozdulatlanná dermedtek.

— Az egész varázslatod gyerekek félrevezetésére való ámítás — mondta határozottan. — Csalás és hazugság. Eleget láttam belőle. A Névtelenek tápláléka leszel. Többé nem jövök vissza ide.

Ezzel fogta a lámpáját, és kiment. A vasreteszeket keményen, hangos csattanással lökte a helyére. Azután mozdulatlanná dermedt odakinn. Kétség emésztette. Mit tegyen ezek után?

Mennyit láthatott vagy hallhatott mindebből Kosszil? Miről is beszéltek odabent? Nem emlékezett semmire. Úgy tűnt, sohasem mondta azt, amit pedig tényleg kimondott a fogoly füle hallatára. Minduntalan megzavarta a meséivel: sárkányokról, tornyokról, azzal, hogy neveket adott a Névteleneknek, hogy mindenáron élni akart, és köszönetet mondott érte, hogy a köpönyegén heverhet. Sohasem azt mondta, amit éppen várt volna tőle. Lám, még a talizmán felől sem kérdezte, amit máig viselt a kebelébe rejtve.

Jól is van így talán, ha már Kosszil úgyis hallgatózott.

De ugyan mit számít az egész? Mit árthatna neki Kosszil? A kérdés megfogalmazása nélkül is tudta rá a választ. Semmit sem könnyebb elpusztítani egy kalitkába zárt sólyomnál. Az az ember védtelen ott, leláncolva kőketrecében. Az Istenfívérek papnőjének mást sem kell tennie, csak leküldenie az éjjel Dubbit, a szolgáját, hogy fojtsa meg. Ha pedig sem ő, sem Dubbi nem ismernék ilyen mélyen a labirintus útjait, az is elegendő, ha a kémlelőnyíláson valami méregport szór a festett terembe. Volt egy csomó, mindenféle ártó anyagokkal teli dobozkája és fiolája. Némelyik víz vagy étel megmérgezésére való, mások a levegőt tették halálossá, ha valaki sokáig belélegezte őket. Akkor reggelre a fogoly meghal, és ezzel vége az egésznek. Többé sohasem gyúl fény a sírkövek alatt.

Arha végigsietett a szűk kőfolyosókon a mélysírkamrába vezető kijárat felé, ahol Kezes várakozott rá hűségesen, mint egy hatalmas béka a sötétben. Az öreg zavarban volt Arhának a fogolynál tett látogatásai miatt. Nem vihette magával heréltjét az egész útra, ezért maradtak ennél a felemás megoldásnál. Most igen megörült neki, hogy

itt van kéznél. Benne legalább vakon megbízhatott.

— Figyelj rám, Kezes. Most azonnal el kell menned a festett terembe. Mondd azt annak az embernek, hogy a mélysírkamrába viszed, s ott elevenen eltemeted. — Kezes tágra nyitotta apró szemét. — Mondd ezt neki hangosan. Oldd el a láncát, azután vezesd el a… — Itt megtorpant, mert még nem döntötte el véglegesen, hol tudná a legjobban elrejteni a foglyát.

— A mélysírkamrába — szólt Kezes izgatottan.

— Dehogyis, te bolond. Azt mondtam, hogy ezt mondd neki, s nem hogy ezt is csináld. Várj csak…

Melyik hely lehetett biztonságban Kosszíltól és kémeitől? Nem más, mint a föld alatti világ legmélyebb zuga, a Névtelenek birodalmának legszentebb és legrejtettebb helye, ahová Kosszil nem mehet el. Nem mer. De Kosszil talán nem elég bátor, hogy bármit megtegyen? Lehet, hogy retteg a sötét helyektől, de az a fajta, aki bármilyen félelmet leküzd, csak hogy elérje a célját. Ki tudhatja, valójában mennyire ismerte meg a labirintus útjait Thar elbeszélései nyomán, magától Arhától, előző életében vagy éppenséggel az elmúlt években, saját titkos földerítő útjain? Arha gyanította, hogy jóval többet tud, mint amennyit elhitet magáról. Van azonban egy hely, amelyet biztosan nem ismer. A legféltveőrzöttebb titok.

— El kell vinned a foglyot oda, ahová vezetlek, méghozzá teljes sötétségben. Azután, majd ha visszahozlak ide, kiásol egy sírgödröt a mélysírkamrában, készítesz hozzá egy koporsót, üresen beleteszed a gödörbe, visszahányod rá a földet, de úgy, hogy ha valaki netán keresi, meg is találja. A sírgödör mély legyen. Megértetted?

— Nem — felelte Kezes morcosan és ingerlékenyen. — Kicsikém, az ilyen csalás nem bölcs dolog. Nem jó vége lesz. Odalent férfi nem tartózkodhat! Szörnyű lesz érte a büntetés…

— Egy vén bolondnak majd kivágják a nyelvét, annyi szent! Te merészeled megmondani nekem, mi a bölcs, mi nem? Én a sötétség erőinek parancsát követem. Te pedig engem követsz!

— Nagyon sajnálom, kicsi úrnőm. Ó jaj, de bánt!

Mégis visszamentek a festett terembe. Arha odakint várakozott a folyosón, amíg Kezes eloldotta a láncot a falba ágyazott gyűrűtől. Hallotta, amint a mély hang kérdezi:

— Ezúttal hová, Kezes? — Mire válaszul a reszelős csipogás, morcosán:

— Elevenen eltemetünk, úrnőm parancsára. A sírkövek alatt. No gyerünk! — Arha hallotta, amint a súlyos lánc megcsörren. Akár egy ostorcsapás.

Előjött a fogoly. Csuklója Kezes bőrövével összekötözve. Mögötte maga Kezes, rövid pórázra fogva őt, mint valami mérges kutyát. Hanem a nyakörv a derekán volt, bőrszíj helyet pedig vaslánc a póráz.

Szemét Arhára emelte, de ő elfújta a gyertyát, és szó nélkül megindult a sötétben. Nyomban fölvette hosszú, elnyújtott lépéseit. Mindig így haladt, ha fény nélkül járt a labirintusban. Ujjaival könnyedén, de csaknem szakadatlanul söpört végig a kőfalon, mindkét oldalon. Kezes és a fogoly a nyomában haladt. A póráz miatt sokkal nehézkesebben, végig nyögdécselve és szuszogva. Mindenképpen sötétben kell maradniok, mivel Arha nem akarta, hogy bármelyikük megtanulhassa ezt az útvonalat.

„A festett teremből fordulj balra, haladj el két nyílás mellett, tarts jobbra, a négyes úthoz, és lépj be a jobb oldali nyíláson, ezután jön egy hosszú, görbe folyosó és egy lefelé vezető magas, csúszós lépcsősor, emberi láb számára túl keskeny fokokkal." Ezeken a lépcsőkön túl Arha még sohasem járt.

A levegő itt még áporódottabb volt, teljesen mozdulatlan, ráadásul valami orrfacsaró bűz is terjengett. Az útmutatás élénken élt az emlékezetében, még Thar hanghordozása is, amint elkántálta. „Azután lefelé a lépcsőn." (A fogoly megbotlott mögötte a koromsötétben, hallotta nyögését, amint Kezes a lánc erőteljes megrántásával talpra állítja.) „A lépcső aljánál fordulj rögtön balra. Tovább balra, míg hármas nyíláshoz nem érsz, az elsőn fordulj jobbra, és haladj jobbra tovább." A folyosók összevissza kanyarogtak és tekeregtek, egyetlen szakaszuk sem volt egyenes. „Ezután meg kell kerüld a veremgödröt — rémlik Thar hangja emlékezete ködében —, vigyázz, ott nagyon keskeny az út."

Itt lelassította a lépteit, előregörnyedt, és egyik kezével folyamatosan tapogatta maga előtt a padozatot. A folyosó most hosszú darabon egyenesen futott, hamis biztonságérzetet keltve a benne lopakodóban. A sziklapadlatot szakadatlanul tapogató és söprögető ujjai egyszer csak a semmibe nyúltak. A kövezet szája kinyílt, a széle éles, rajta túl néma űr. A jobb oldali fal meredeken zuhant le a verembe. Baloldalt húzódott egy keskeny vájat vagy perem, alig szélesebb tenyérnyinél.

„Ott lesz a gödör. Fordulj arccal a bal oldali fal felé, simulj hozzá, és oldalazva menj tovább. A lábadat csak csúsztasd."

— Kapaszkodj a láncba, Kezes!… Rajta vagy már a párkányon? Egyre keskenyebb, vigyázz! Ne nehezkedj a sarkadra. Én már túljutottam. Nyújtsd ide a kezed. Végre…

Az alagút innen sűrű cikcakkban futott tovább, teli szűk oldalnyílásokkal. Egyik-másik előtt elhaladva lépteik nesze furcsán, öblösen verődött vissza, s ami még különösebb: valami befelé áramló, enyhe huzatot is éreztek. Ezek a folyosók biztosan ugyanolyan vermekben végződnek, amilyen mellett az imént elhaladtak. Lehet, hogy a labirintusnak ez alatt az alacsonyan fekvő része alatt valami üres tér tátong, olyan mély és hatalmas üreg, amelyben a

mélysírkamra barlangja szinte elveszne, valami hatalmas, fekete belső bugyor?

És e bugyor fölött az alagutak és folyosók egyre szűkültek. Alacsonyabbak lettek. Olyannyira, hogy végül még Arhának is meg kellett görnyednie. Lehet, hogy ennek az útnak nincs is vége?

Túlságosan is hamar beleütköztek az út végébe: egy zárt ajtóba. Arha a szokásosnál kissé gyorsabban és előrehajolva igyekezett, kezét és homlokát jól be is ütötte hát a váratlanul fölbukkanó ajtóba. Kitapogatta a kulcslyukat, azután karikáján azt a kicsi kulcsot, a sárkányfejűt, amelyet eddig még sohasem használt. Beleillett a zárba, el is fordult. A lány belökte az atuani sírok nagy kincstártermének ajtaját. Száraz, kesernyés, dohszagú fuvallat áramlott ki a vaksötét alagútba.

— Kezes, ide nem léphetsz be! Várj meg idekint, az ajtó előtt!

— Ő igen, én meg nem?

— Ha belépsz ebbe a helyiségbe, Kezes, többé sohasem hagyhatod el! Rajtam kívül mindenkire áll ez a törvény. Egyetlen halandó lény sem jöhet ki innen, csak én. Még így is bemennél?

— Megvárlak idekint — szólt a bánatos hang a feketeségből. — De úrnőm, úrnőm, be ne csapd azt az ajtót…

Kezes félelme annyira fölzaklatta Arhát, hogy valóban sarkig tárva hagyta az ajtót. Maga a hely tompa rettegéssel töltötte el, sőt még a szorosan megbilincselt fogolytól is tartott valamelyest. Odabent azután már meggyújtotta a lámpást. A keze reszketett. A gyertya lángja tétován pislákolt, olyan sűrű és halott volt bent a levegő. Az éjsötétben megtett hosszú vándorlás után a hunyorgó sárgás fény vakító ragyogásnak tűnt. A föléjük tornyosuló kincseskamra megtelt sejtelmesen libegő árnyékokkal.

Hat óriási kőláda terpeszkedett előttük. Vastag, finom, szürke porréteg takarta őket, mint a penész a megsavanyodott kenyeret. Semmi más. A falak durván faragottak, a mennyezet viszonylag alacsony. Hideg volt, mélységes, fojtogató hideg, amitől a szívben szinte megdermedt a vér. Még pókhálók sem voltak, csak a por. Itt nem volt semmi élet, semmi mozgás, még a labirintus ritka, apró, fehéres pókjaié sem. A porréteg vastag, nagyon vastag volt. Minden szemcséje egy-egy napot jelenthetett, amely nyomtalanul múlt el itt, ahol nem volt sem világosság, sem idő. Napok, hónapok, évek, egész korszakok, mind, mind sima porrá változott.

— Ez hát a hely, ahová igyekeztél — szólalt meg Arha. Hangja biztosan csengett. — Ez itt a sírok nagy kincseskamrája. Lám, mégis eljutottál ide… de többé el nem hagyhatod!

A fogoly nem szólt semmit. Arcvonásai nyugodtak. Hanem a tekintetében volt valami megindító: mély csalódottság. Olyasvalaki pillantása volt ez, akit becsaptak, elárultak.

— Azt mondtad, hogy élni akarsz. Ezt az egyetlen helyet ismerem, ahol életben maradhatsz. Kosszil megölne, vagy engem kényszerítene, hogy megöljelek, Karvaly. De itt nem érhet utol a keze.

Az idegen erre sem szólt semmit.

— Soha többé, semmilyen körülmények között nem hagyhatod el már a Sírokat. Hát nem érted? Ezen nem változtathat senki. Végre, lám, elérkeztél… minden utazásod végállomására. Amit kerestél — itt van.

A férfi rátámaszkodott az egyik kőládára. Összetörtnek látszott. Maga után vonszolt lánca élesen megcsörrent a kövön. A szürke falakra pillantott, a lengő árnyékokra és végül a lányra.

Arha félrefordította a tekintetét a kőládák felé. Egyáltalán nem vágyott rá, hogy fölnyissa őket. Nem törődött azzal sem, miféle csodálatos kincsek porladozhatnak bennük.

— Itt már nem kell viselned ezekét a láncokat. — Odalépett hozzá, kikapcsolta a vaspántot, és kioldozta csuklóján Kezes bőrövét. — Az ajtót be kell zárnom, de ha majd eljövök, megbízom benned. Tudod, hogy innen úgysem mehetsz el többé… hogy ne is próbálkozz vele? Én vagyok az Ő bosszújuk, az Ő akaratukat teljesítem; de ha nem engedelmeskedem nekik, vagy ha te élsz vissza a bizalmammal, akkor ők maguk végzik be a bosszú művét. Nem próbálkozhatsz e helyiség elhagyásával úgy, hogy engem leütsz vagy megkísérelsz elbűvölni, amikor idejövök. Hinned kell nekem!

— Úgy cselekszem, ahogy óhajtod — szólalt meg végre a fogoly udvarias hangon.

— Hozok vizet és ennivalót, amikor csak tudok. Sokra ne számíts. Víz lesz elegendő, de egy darabig csak kevés eledel. Lassan már én magam is éhezem. Ahhoz azért elég lesz, hogy életben maradj. Előfordulhat, hogy nem tudok jönni egy-két napig, talán még tovább is. El kell altatnom Kosszil gyanúját. De biztosan eljövök. Megígérem. Itt van ez a palack. Takarékoskodj vele. Nem jöhetek egyhamar. De eljövök, igen, egész bizonyosan.

A fogoly Arhára emelte az arcát. Különös kifejezés játszadozott a vonásain.

— Vigyázz magadra, Tenar — szólt csöndesen.

NYOLCADIK FEJEZET
A nevek

Visszavezette Kezest a kacskaringós, sötét folyosókon, majd otthagyta a mélysírkamra feketeségében, hogy ássa meg a sírt, amellyel majd meggyőzik Kosszilt arról, hogy a tolvaj elnyerte méltó büntetését. Későre járt már, hát egyenesen a kis házba ment, és ágyba bújt. Éjszaka hirtelen fölriadt álmából: eszébe jutott, hogy a köpönyegét, otthagyta a festett teremben. Annak a szerencsétlennek semmi melegítője nincs a saját rövidke köntösén kívül abban a nyirkos ürességben. Ágya sincs, csak az a poros kőszarkofág. Hideg sír, fagyos sírgödör, szorongatta torkát a sajnálkozás, de túl fáradt volt ahhoz, hogy teljesen fölébredjen. Hamarosan újra elnyelte az álom. Hosszú ideje először álmodott. Azt álmodta, hogy a festett terem faláról a holtak nagy, megtépázott madarakhoz hasonló árnyai leszállnak. Emberi kezük és lábuk van, s ott guggolnak a sötét üregek porában. Röpülni nem tudnak. Eledelük a por, italuk a sár. Azoknak az árnyai voltak, akik nem születhetnek újjá, a régi emberek és a hitetlenek szellemei, azokéi, akiket a Névtelenek rég fölfalták. Ott kuporogtak körülötte a homályban, néha halk sipákolás vagy nyöszörgés tört elő a torkukból. Egyikük egészen közel merészkedett hozzá. Először megijedt tőle, megpróbált odébb húzódni, de moccanni sem bírt. Ennek az egynek madárfeje volt, nem emberi arca, de a haja aranylott, és asszonyi hangon szólt hozzá:

— Tenar! — kedvesen és becézőn: — Tenar!

Fölriadt megint. Szája agyaggal betapasztva. Kősírban feküdt, mélyen a föld alatt. Kezét-lábát halotti lepel kötötte gúzsba, sem mozdulni, sem szólni nem volt képes.

Kétségbeesése úgy elhatalmasodott, hogy mellkasát föltépve kiszakadt belőle, mint egy tűzmadár, szétzúzta kőkoporsóját, és kitört a napfénybe — ablaktalan kamrájának gyér nappali világosságába.

Ezúttal végleg fölébredt. Fölült ágyában, lidérces álmaitól elgyötörten, elködösült tudattal. Magára kapkodta ruháit, és kiment a kis ház fallal kerített udvarán lévő víztárolóhoz. Karját, arcát, majd egész fejét belemerítette a jéghideg vízbe, míg egész testét ki nem rázta a hideg, érverése eszeveszetten fölgyorsult. Hátrabillentette csatakos haját, fölegyenesedett, és föltekintett a reggeli égboltra.

A nap már régen fölkelt, ragyogó, tiszta téli nap állt előtte. Az ég sárgás, de teljesen üres. Magasan, oly magasan, hogy ráolvadt a napfény, és csillogott, mint egy aranypihe, egy madár körözött a levegőben: egy karvaly vagy éppen egy parlagi sas.

„Tenar vagyok! — szólt magában némán, reszketve a hidegtől, a

rémülettől és az izgalomtól a végtelen, napfényben fürdő égbolt alatt. — Visszakaptam a nevemet! Én vagyok Tenar!”

Az aranypihe elhúzott nyugatra, a hegyek felé, eltűnt a szeme elől. A még alacsonyan álló nap bearanyozta a kis ház tetejét. Az aklok felől fölhallatszott a birkák bégetése. A kéményekből égő fa füstje szállt, elkeveredve a hajdinakása illatával, és tovalibbent a friss szellő szárnyain.

„Jaj, de éhes vagyok… De honnan tudta? Honnan tudhatta a nevemet?… Jaj, mennem kell, hogy bekapjak valamit, szörnyen megéheztem…”

Fejére húzta a csuklyáját, és futva megindult a reggelizőasztal felé.

Háromnapi félböjt után szinte elnehezült az ételtől, egész súlyosnak érezte magát. Már nem gyötörték vad képzetek, elszállt a kicsinyhitűség és a rettegés. Érezte, hogy reggeli után Kosszil szemébe nézhet.

A magas, súlyos alak mellett sétált fölfelé, az étkezőtől a nagy ház felé vezető ösvényen. Megszólalt csöndesen:

— Végeztem a betolakodóval… De szép nap is ez a mai!

A hideg, szürke szemek ferdén meredtek rá a fekete csuklya alól.

— Én pedig úgy tudtam, hogy a főpapnőnek emberáldozat bemutatása után három napig tartózkodnia kell minden eledeltől!

Ez tényleg igaz volt. Arha teljesen megfeledkezett róla, és arckifejezése nyomban elárulta, hogy így történt.

— Tulajdonképpen még nem halt meg — igyekezett visszavívni azt a könnyed hangot, amely oly simán kínálta magát alig egy perccel azelőtt. — Elevenen lett eltemetve. A Sírok alatt. Fakoporsóban. Van benne némi levegő, hiszen nincs leforrasztva, deszkából van. Lassan hal meg a nyomorult, hosszú lesz a haldoklása. Akkor kezdem majd a böjtöt, amikor megbizonyosodom róla, hogy halott.

— És hogyan tudod meg?

Izgalmában megint tétovázott.

— Megtudom… aaa… az én uraim majd tudatják velem.

— Értem. És hol van a sírgödör?

— A mélysírkamrában. Megparancsoltam Kezesnek, hogy a sima kő alatt ássa ki. — Nem szabadna ilyen gyorsan, ilyen ostobán hebegő hangon válaszolnia. Meg kell őriznie a méltóságát Kosszil előtt.

— Elevenen, és fakoporsóban. Kockázatos dolog így egy varázslóval, úrnőm. Biztos vagy benne, hogy a szája le van pecsételve: ne tudjon bánni a varázsigéivel? Hát a kezét összekötözték? Még ha a nyelvüket kivágták is, képesek varázslatot szőni, egyetlen ujjmozdulattal.

— Ugyan, mit számít a varázsereje? Üres hókuszpókusz az

egész! — szólt vissza a lány fölemelt hangon.

— Eltemettetett, és az én uraim már várnak a lelkére. A többi pedig nem tartozik rád, nővér.

Ezúttal túl messzire ment. Mások is meghallhatták. Például Pendelyes meg pár másik leányzó, Dubbi és egy Mebbét nevű papnő, mind hallótávolságon belül voltak. A lányok persze mindig hegyezték a fülüket, és Kosszil nagyon is jól tudta ezt.

— Mindenhez van közöm, ami itt történik, úrnőm. Ami csak előfordul a birodalmában, az mind az Istenkirályra tartozik, a halhatatlan férfiúra, akinek én a szolgálója vagyok. Még a föld alatti szent helyekre és az emberek szívébe is behatolhat és betekinthet, és senki sem akadályozhatja meg ebben.

— De én igen! A Sírok világába senki sem teheti be a lábát, ha azt a Névtelenek megtiltják. Ők itt voltak már a te Istenkirályod előtt, és itt lesznek utána is. Halkan vedd csak a szádra az ő nevüket, nővér! Ne vond magadra az ő bosszújukat! Behatolhatnak az álmaidba, elméd legrejtettebb zugaiba, és őrületbe kergethetnek!

A lány szeme tüzesen villogott. Kosszil arca nem volt látható, alattomosan rejtőzködött a fekete csuklya mélyén. Pendelyes és a többiek rémülten és megrökönyödötten bámultak rájuk.

— Ó, azok már vének — szólt Kosszil hangja halkan, sziszegő fenyegetéssel a csuklya ráncai közül. — Öregek már. A kultuszuk feledésbe merült, e helyet kivéve mindenütt. A hatalmuk elenyészett. Ma már csak holmi árnyak. Nincs többé semmi erejük. Ne is próbálj engem megrémítem, elemésztett. Te vagy az első papnő. Tán nem azt jelenti ez, hogy az utolsó is te vagy?… Engem nem csaphatsz be! Belelátok én a te szívedbe. A sötétség előlem semmit el nem rejthet. Vigyázz magadra, Arha!

Megfordult ezzel, és továbbment súlyos, kimért lépteivel, nagy, durva szandáljával eltiporva a keményre fagyott fűszálakat, az Istenkirály templomának fehér oszlopos tornáca felé.

A lány dermedten, sötéten, földbe gyökerezett lábbal állt megalázottan a nagy ház előudvarának közepén. Kosszil alakján kívül senki és semmi nem mozdult az udvar és a templom, a domb és a sivatag, a síkság és a hegyvidék széles, üres tájképén.

— A sötétség eméssze el a lelkedet, Kosszil! — kiáltotta utána a héjarikoltás hangján a lány, és kinyújtott, mereven előremutató kezével rászögezte az átkot a papnő széles hátára, még mielőtt az föllépheteti volna templomának első lépcsőfokára. Kosszil megrázkódott, de le sem lassította lépteit, és nem fordult vissza. Csak ment tovább, és eltűnt az Istenkirály templomának ajtajában.

Arha az üres trónus legalsó lépcsőfokán ülve töltötte el az egész napot. Nem mert behatolni a labirintusba. A többi papnőhöz sem

kívánt csatlakozni. Elnehezült lelke mozdulatlanul odaszögezte hosszú-hosszú órákon keresztül, a hatalmas terem hideg porába. Meredten nézte a páros oszlopok hosszú sorát, amint elvesztek a terem távoli végének homályában. Nézte a tető résein betörő napsugárnyalábokat, a trónus mellett álló bronz háromláb tányérjában izzó faszén parazsából fel-felgomolygó sűrű füstoszlopot. Az apró egércsontokkal mintákat rajzolt a márványlépcső poros felületére. Fejét lehajtotta, elméje lázasan működött, s mégis valahogy tompán és bután.

— De hát ki vagyok én? — kérdezte magától, de kérdésére nem jött semmi válasz.

Kezes jött csoszogva, végig a kettős oszlopsorok között, amikor a fény már régen nem szabdalta föl a terem sötétjét, és farkasordítóvá szigorodott a fagy. Lepényszerű képén mély szomorúság tükröződött. Megállt néhány lépésre a lánytól, lapátkeze bénán csüngött az oldalán. Elnyűtt köpönyegének hosszú cafrangjai verdestek a sarkát.

— Kicsi úrnőm…

— Mi van, Kezes? — nézett föl rá Arha tompa tekintettel.

— Kicsikém, hadd tegyek úgy, ahogy mondtad… amiről azt mondtad, hogy megtörtént. Meg kell halnia. Teljesen megbabonázott téged. Kosszil bosszút áll, meglásd. Vén és kegyetlen, te meg oly fiatalka vagy még! Nincs elég erőd.

— Nem árthat nekem!

— Ha megölne odakint, mindenki szeme láttára, még akkor sem akadna senki az egész Birodalomban, aki büntetést merne kiszabni rá. Ő az Istenkirály főpapnője, és az Istenkirályé minden hatalom. De biztos, hogy nyíltan nem tör az életedre. Lopva végez majd veled. Éjszaka. Méreggel.

— Akkor majd újjászületek megint.

Kezes összekulcsolta széles mancsot.

— De az is lehet, hogy meg sem öl végül — suttogta maga elé.

— Miről beszélsz?

— Be is zárhat valami üregbe a… szóval odalent… Akárcsak te azt az idegent… s akkor életben maradnál, fogságban évekig, hosszú évekig, meglehet. Ó, évekig… És nem születhetne új főpapnő, hiszen te nem haltál meg. A Síroknak mégsem lenne papnője, senki sem járná el a holdfogyta táncát, nem végezné el az áldozatokat, nem öntené az oltárra a vért. A sötétség erőinek imádata feledésbe merülne lassan, örökre. Ő és az ő ura szeretnék is, hogy így legyen.

— De *Ők* kiszabadítanának engem, Kezes.

— Addig nem, amíg haragszanak rád, kicsi úrnőm — suttogta Kezes.

— Hogy haragudnának?

— Miatta, tudod… A szentségtörésért még senki sem fizetett meg.

Ó, kicsikém, kicsikém! Ők nem felejtenek!

Csak ült ott tovább, a legalsó lépcsőfok porában, lehajtott fejjel. Pillantása egy, a tenyerén tartott aprócska valamire esett: egy apró egérkoponya volt az. A baglyok csöndesen mocorogtak a trónus fölötti szarufákon. Leereszkedett az éjszaka sötétje.

— Ma éjjel ne menj le a labirintusba — szólt Kezes nagyon halkan. — Vonulj vissza a házadba, és aludj. Reggel menj el Kosszilhoz, és mondd meg neki, hogy levetted róla az átkot. Ezzel minden megoldódik. Nem kell többé bánkódnod. Majd én mutatok neki bizonyítékot.

— Miféle bizonyítékot?

— Hát hogy a varázslónak vége.

Arha szótlanul ült tovább. Lassan összeszorította a markát, és a törékeny kis koponya darabokra roppant ujjai között. Amikor újra szétnyitotta öklét, semmi sem volt a tenyerén, csak por és csontszilánkok.

— Nem! — kiáltotta, és leverte a port a kezéről.

— Meg kell halnia! Varázslatot vetett rád. Elvesztél, Arha!

— Semmiféle varázslatot sem vetett rám. Vén, álnok alak vagy, Kezes. Öregasszonyoktól rémüldözöl. Mégis hogyan gondolod, hogy odamégy hozzá, és megölöd? Hogy akarsz „bizonyítékot” szerezni? Olyan jól emlékszel a nagy kincstárhoz vezető útra, amelyen végigmentél tegnap éjjel? Emlékszel minden fordulóra, a lépcsőre; hogy mehetsz el a verem mellett? És akkor még mindig ott van az ajtó! Talán még azt is kinyitod?… Ó, szegény, öreg Kezes, milyen lomha az eszed! Hogy megrémített Kosszil! Menj csak le most a kis házhoz, és aludj. Ezeket a dolgokat pedig felejtsd el. Többé soha ne háborgass engem ilyen halálos tervekkel… Később majd én is jövök. Eredj, eredj most, vén bolond, vén tohonya. — Ezzel Arha fölkelt, gyengéden megtaszította Kezes széles mellét, simogatva és indulásra buzdítva egyszerre. — Jó éjszakát, öreg. Jó éjszakát.

Kezes megfordult. Vonakodva és rossz előérzettől nehézkesen, mégis engedelmesen trappolt végig az oszlopsorok között, a romos tető alatt. Arha némán nézett távolodó alakja után.

Kis idő múlva a szolga távozása után megfordult, megkerülte a trón emelvényét, és eltűnt mögötte a sötétben.

KILENCEDIK FEJEZET
Vandór-Akbé gyűrűje

Atuan sírjainak nagy kincseskamrájában nem múlt az idő. Semmi fény, semmi élet. Pók sem rezdül a porban, féreg sem moccan a hideg földben. Csak szikla van, sötétség és a megdermedt idő.

A Belső-földekről érkezett tolvaj az egyik nagy kőláda fedőlapján feküdt kinyújtózva, akár valami síremlék szoboralakja. A mozdulataival fölvert por visszatelepedett a ruhájára. Nem mozdult.

A zár halkan kattant. Az ajtó kitárult. Fénysugár törte meg a halotti sötétséget, árnyalattal frissebb fuvallat hatolt be a döglött levegőbe. A férfi mozdulatlanul feküdt tovább.

Arha becsukta az ajtót, és belülről ráfordította a kulcsot. Lámpását rátette az egyik kőládára, és csöndesen odalopakodott a kinyújtózott alakhoz. Macskaóvatossággal mozgott, tágra nyitott szemmel, a sötétben megtett hosszú út után pupillái is óriásiak voltak még.

— Karvaly!

Megérintette a fekvő vállát, majd még egyszer kimondta a nevét, azután még egyszer.

Erre már összerázkódott és felnyögött. Végül fölült. Az arca megnyúlt, szeme üres. A lányra nézett, de mintha nem ismerné föl.

— Én vagyok, Arha… Tenar. Hoztam vizet. Tessék, igyál.

Kinyúlt a palack után, félig béna kézzel, és ivott belőle, de nem sokat.

— Mennyi idő múlt el? — kérdezte nehézkesen forduló nyelvvel.

— Két napja már, hogy ide érkeztél, ebbe a terembe. Ez a harmadik éjszaka. Nem tudtam hamarabb jönni. Úgy kellett lopnom az ételt… itt van, egyél…

A magával cipelt iszákból előhúzott egy lapos, szürkés lepényt, de a fogoly megrázta a fejét.

— Nem vagyok éhes. Ez itt… halálos hely ez itt. — Arcát a kezébe temetve mozdulatlanul ült tovább.

— Nem fázol? Elhoztam a köpönyeget a festett teremből.

Semmi válasz.

Arha letette a ruhát, és csak nézett rá, hosszan. Kicsit reszketett, még mindig tágra nyílt, nagy, fekete szemmel.

Egyszer csak váratlanul térdre rogyott, előregörnyedt, és keservesen sírva fakadt. Elnyújtott, remegő zokogással, de könnyek nélkül.

A fogoly nehézkesen lekászálódott a kőládáról, és hozzáhajolt.

— Tenar…

— Nem vagyok Tenar! Nem vagyok Arha! Az istenek meghaltak, mind meghaltak!

A lány fejéhez nyúlt a kezével, hátrahúzta a fekete csuklyát. Beszélni kezdett. Hangja lágy volt, szavai valami olyan nyelven szóltak, amelyet a lány még sohasem hallott. De a zenéjük úgy áradt szét a szívében, mint a langyos eső. Elnémulva hallgatta ezt a zenét.

Amikor megnyugodott végre, a férfi fölemelte és a kőládára ültette, mint egy gyereket. Oda, ahol még pár perce ő feküdt. Kezét rátette a lány kezére.

— Mondd, Tenar, miért sírsz?

— Mindjárt megmondom. De mit sem számít, mit mondok róla. Úgysem tehetsz semmit. Nem segíthetsz. Hiszen te magad is haldokolsz, vagy nem? Nem számít. Semmi sem számít. Kosszil, az Istenkirály főpapnője, mindig is kegyetlen volt, rá akart venni, hogy elpusztítsalak. Ugyanúgy, ahogy a többieket. De én nem akarom! És milyen jogon? És gyalázta a Névteleneket, gúnyolódott fölöttük, én pedig megátkoztam őt. Azóta félek tőle, mert igaz, amit Kezes beszél róla, hogy nem is hisz az istenekben. Azt akarja, hogy feledésbe merüljenek, engem pedig megöl, miközben alszom. Ezért azóta nem is aludtam. Nem is mentem vissza a kis házba. Múlt éjjel végig a trónteremben maradtam, az egyik fülkében, ahol a tánchoz való ruhákat tartjuk. Még napfölkelte előtt leosontam a nagy házhoz, loptam valami ennivalót a konyháról, azután visszamentem a trónterembe, és ott maradtam egész nap. Azon törtem a fejem, hogy ezután mit csináljak. Ma éjjel… ma éjjel meg annyira fáradt voltam már, hogy gondoltam, meghúzódhatnék valamelyik szent helyen, talán oda nem mer utánam jönni. Leereszkedtem hát a mélysírkamrába. Abba a nagy barlangba, tudod, ahol először megláttalak. És… és ott volt. Csakis a vörös sziklák kapuján jöhetett be. Ott volt tehát, méghozzá lámpással. Abban a sírgödörben kotorászott, amelyiket Kezessel ásattam. Tudni akarta, van-é benne tetem. Mint valami patkány, hatalmas, temetői patkány, úgy túrta ott a földet. És világot gyújtott a szent helyen, a sötétség templomában! A Névtelenek meg nem tettek semmit. Öregek már, ahogyan ő mondta. Talán meg is haltak. Vagy mind elmentek a semmibe. Én többé nem vagyok papnő.

A férfi állva hallgatta. Keze még mindig az övén, feje kissé félrebillentve. Mintha a tartásába, arcába visszatért volna valamennyi életerő, bár az arcán még hamuszürkék voltak a sebhelyek, ruháját és haját por borította.

— Kikerültem őt, keresztülmentem a sírkamrán. Gyertyája több árnyékot vetett, mint amennyi fényt sugárzott, és a lépteimet sem hallhatta. A labirintusba igyekeztem, hogy megszabaduljak tőle. De amikor már bent voltam, még mindig úgy hallottam, mintha jönne utánam. Végig a folyosókon hallottam, hogy valaki követ. Nem

tudtam, hová menekülhetnék. Azt hittem, itt végre biztonságban leszek, azt hittem, az én uraim megóvnak és megvédelmeznek engem. De nem! Elmentek mind, mind, mind meghaltak!

— Az ő haláluk miatt sírtál tehát… őket sirattad? De hiszen itt vannak, Tenar, itt vannak!

— Te honnan tudhatnád? — szólt a lány csüggedten.

— Mivel attól a pillanattól, ahogy beléptem a sírkövek alatti üregbe, minden erőmmel őket próbálom visszatartani, félrevezetni. Minden tudásomat erre használom, minden képességemet ez emészti el. Ezeket az alagutakat beszőttem varázslatok végtelen hálójával, altató, nyugtató, bénító varázslatokkal, de még mindig tudják, hogy itt vagyok, legalábbis sejtik. Csak félig alszanak, félig ébren vannak. S csak annyit értem el, hogy teljesen kimerültem az ellenük való küzdelemben. Borzalmas hely ez. Egyetlen embernek itt semmi reménye. Már-már szomjan haltam, amikor innom adtál, mégsem csak a víz volt az, ami megmentett. Annak a kéznek az ereje volt, amely felém nyújtotta. — Ezt mondván, egy pillanatra fölfelé fordította kezében a lány még mindig benne fekvő kezét, és figyelmesen megnézte a tenyerét. Azután elfordult, tett néhány lépést a helyiségben, majd ismét megállt a lány előtt. Az nem szólt semmit.

— Tényleg azt hiszed, hogy meghaltak? Jobban kellene érezned a szíveddel. Ők sohasem halnak meg. Sötétek ők és halhatatlanok, és gyűlölik a fényt. A mi halandóságunk rövid, ragyogó fénysugarát. Igaz, halhatatlanok, de mégsem istenek. Sohasem voltak azok. Nem méltóak egyetlen emberi lélek imádatára sem.

A lány csak hallgatta, elnehezülő szemhéjjal, tekintetét a pislákoló lámpára szegezve.

— Mit adtak néked valaha is, Tenar?

— Semmit — suttogta válaszul.

— Nincs is mit adniok. Nincs bennük szemernyi alkotó erő. Erejük csak arra való, hogy elsötétítsenek és elpusztítsanak mindent. Nem képesek eltávozni erről a helyről. Ők maguk — ez a hely! És meg is kell hagyni nekik. Nem kell őket megtagadni vagy elfelejteni, de arra sem méltók, hogy bárki imádja őket. A világ gyönyörű, ragyogó és kellemes, de ez nem minden. A világ szörnyű is, sötét is és kegyetlen is. A vadnyúl sikolt, amikor kiszenved a zöld réten. A hegyek hatalmas ökle rejtett tűzvészt markol. A tengerekben cápák is élnek, s néha kegyetlenség villan az ember tekintetében. Ahol az emberek ezeket a dolgokat imádják, ahol megalázkodnak előttük, ott terem a gonoszság. Ezeken a helyeken gyűlik össze a világ sötétsége. Teljesen azokéi ezek a helyek, akiket Névteleneknek hívunk. A Földnek azon ősi és szent erői ők, amelyek még a Fény előtt uralkodtak: a sötétség, a rombolás és az őrület erői… Azt hiszem, Kosszil nővéred eszét is már régen elvették: úgy kúszta ő végig ezeket az üregeket, ahogy saját énjének

labirintusát, és most már sohasem látja meg többé a napvilágot. Azt mondta neked, hogy a Névtelenek halottak. Csak egy elveszett, végképp elveszett lélek hiheti ezt. A Névtelenek igenis léteznek, de nem a te uraid. Sohasem voltak azok. Szabad vagy, Tenar. Rabszolgaságra neveltek ugyan, de te szabaddá tetted magad.

A lány csak hallgatott, hallgatta őt, rezzenéstelen arccal. A fogoly elhallgatott. Mindketten csöndben voltak, de ez már nem az a csönd volt, ami a belépte előtt volt a teremben. Csak kettejük lélegzése volt jelen, az élet áramlása az ereikben, a gyertya sercegése a kis pléhlámpásban. Gyengécske, de eleven hangok.

— Hogy lehet az, hogy tudod a nevemet?

A rab föl-alá sétált a teremben, nyújtóztatta karját és vállát, így próbálta elűzni a tagjait dermesztő hideget. Fölkavarta a port.

— Ez is a dolgom, a nevek tudása. A művészetemhez tartozik. Ahhoz, hogy valamit a varázslat hálójába fogjunk, tudod, meg kell találnunk az igazi nevét. Az én hazámban igazi nevünket életünk végéig titokban tartjuk, csak azok tudhatják, akikben tökéletesen megbízunk. Minden névben hatalmas erők és nagy veszedelmek rejtőznek. Valamikor régen, az idők kezdetén, amikor Szégor kiemelte a szigeteket, egész Óceánföldet a tenger mélységeiből, még minden és mindenki a saját igazi nevét viselte. Minden mágia és minden varázslat ennek az ősi, teremtő igének az ismeretén, újratanulásán, a rá való emlékezésen alapszik. Meg kell tanulni bizonyos varázsigéket, a szavak helyes használatát, és természetesen ismernünk kell mindennek a következményeit is. Egy varázsló azonban arra áldozza egész életét, hogy kiderítse a dolgok igazi nevét, hogy kiderítse azt, hogyan derítheti ki az igazi neveket.

— Az én nevemre hogy jöttél rá?

Egy pillanatra a lányra emelte mély, tiszta tekintetét a közöttük lévő árnyakon keresztül. Tétovázott.

— Nem tudom megmondani. Olyan vagy, mint egy elárnyékolt, letakart lámpás, elrejtve valami sötét helyen. Mégis benned rejlik a fény. Nem tudják kioltani a fényedet. Nem tudnak igazán elrejteni. Ahogy a fényt ismerem, ahogy ismerlek téged, úgy ismerem a te nevedet is, Tenar. Ez az én tudományom, ez az erőm. Erről nem mondhatok többet. Viszont te mondd meg nekem: ezután mit teszel?

— Nem tudom.

— Kosszil azóta kiásta már az üres sírt. Ő vajon mit cselekszik ezután?

— Nem tudom. Ha innen visszamegyek, valószínűleg megöl. Egy főpapnő büntetése hazugságért — halál. Akár a trónus lépcsőjén is feláldozhat, ha kedve tartja. Kezes ezúttal tényleg leütné a fejemet, nem csupán fölém emelné a pallost, várva, hogy a fekete alak lefogja a kezét. Ezúttal nem is fogná le, biztosan. A penge lesújtana és levágná a

fejemet.

A lány hangja csöndesen, tompán szólt. A férfi fölvonta a szemöldökét.

— Ha még sokáig itt maradunk — szólt —, te is biztosan megőrülsz, Tenar. Nagy súllyal nehezedik elmédre a Névtelenek haragja. És persze az enyémre is. Jobb, sokkal jobb most, hogy itt vagy. Nagyon sokára jöttél, ezalatt majd minden erőmet elhasználtam. Senki sem képes sokáig sakkban tartani a sötétség erőit egyedül. Nagyon nagy a hatalmuk. — Elhallgatott. Hangja fátyolossá vált, úgy látszott, mintha teljesen elakadt volna a szava. Keze fejével megtörölte a homlokát, majd a palackhoz ment, és újra hosszan ivott belőle. Letört egy darabot a kenyérből, és a szemközti ládára telepedett, hogy megegye.

Igaz volt minden, amit beszélt. A lány érezte az elméjére nehezedő súlyt és nyomást, ami elhomályosította és összezavarta a gondolatait és érzéseit. Mégsem rettegett annyira, mint amikor magányosan igyekezett ide a hosszú folyosókon. Csak a helyiségen kívüli halott csönd váltott ki belőle keserű iszonyatot. De miért volt így? Azelőtt sohasem félt a föld alatti birodalom csöndjétől. Viszont azelőtt sohasem volt engedetlen a Névtelenekkel szemben, sohasem fordult ellenük.

Végül halkan, élesen fölnevetett.

— Lám, itt ülünk az egész Birodalom legnagyobb kincsén. Az Istenkirály minden asszonyát odaadná csak az egyik ládáért. Mi pedig még csak a tetejét sem emeltük föl, hogy belenézzünk.

— Én igen — vetette oda Karvaly, a kenyeret rágcsálva.

— A sötétben?

— Csináltam egy kis világosságot. Amolyan lidércfényt. Itt egyáltalán nem volt könnyű. Még a botom segítségével is nehezen ment volna, nélküle meg olyan volt, mintha nedves fából raknál tüzet az esőben. Végül csak sikerült. Meg is találtam, amiért idejöttem.

A lány lassan fölemelte az arcát, és a szemébe nézett.

— A gyűrűt?

— A fél gyűrűt, a másik fele nálad van.

— Nálam van? A másik fele örökre elveszett, amikor…

— Aztán előkerült. Itt viseltem a nyakamban a láncon. Te magad vetted le, és megkérdezted, nem tudnék-e valami különb talizmánt nyújtani. De Vandór-Akbé gyűrűjének felénél csupán az egész lehetne jobb talizmán. Bár a fél cipó is jobb, mint a semmi, ahogy a szólás tartja. Egyszóval az én felem most nálad van, a tiéd pedig nálam. — És rámosolygott a síri árnyakon keresztül.

— Azt mondtad, amikor elvettem, hogy úgysem tudnék mit kezdeni vele.

— Ez így igaz.

— Te talán tudnál?

A férfi bólintott.

— Mondd el. Mondd el, mi ez a gyűrű, hogyan találtál rá az elveszett félére, aztán hogyan jöttél ide és miért? Mindezt tudnom kell, azután majd meglátom, mit tehetek.

— Talán igen. Jól van hát. Hogy mi is tulajdonképpen Vándor-Akbé gyűrűje? Nos, annyit már tudsz, hogy nem látszik valami értékes kincsnek. Sőt még csak nem is gyűrű igazán. Túl nagy. Talán valami karperec, annak viszont eléggé kicsi. Senki sem tudja, kinek készítették. Elfáran, a tündér viselte egy időben, mielőtt Szléa szigetét elnyelte a tenger. S már akkor is régi volt, mikor ő viselte. Végül valahogy Vandór-Akbé keze közé került… Az anyaga tömör ezüst, benne kilenc lyukkal. Külső oldalán hullámvonalú díszítés fut körbe, belül pedig az Erő kilenc rúnáját vésték belé. A nálad lévő felén négy rúna van és az ötödiknek egy része. Az enyémen ugyanígy. A törés vonala éppen ezt a kilencedik rúnát vágta ketté. Ezt nevezik azóta az „elveszett rúnának”. A többi nyolcat ismerik a mágusok: Pirr védelmez az őrülettől, a tűztól és a vihartól, Gesz ruház föl kitartással és így tovább. A szétvágott rúna forrasztotta egységbe a földeket. Ez volt a szövetség rúnája, a nyugodt hatalom és a béke jele. Egyetlen király sem uralkodhatott nyugodtan, hacsak nem e rúna jegyében. Senki nem tudja, hogy nézett ki. Azóta, hogy e rúna elveszett, Enyhelynek nem voltak igazán nagy királyai. Voltak különféle fejedelmek és zsarnokok, no meg háborúk és viszálykodások Óceánföld minden része között.

Ezért akarják tehát a Szigetvilág bölcs nagyurai és varázslói megszerezni Vandór-Akbé gyűrűjét, hogy ismét megismerjék az elveszített rúnát. Végül aztán fölhagytak vele, hogy legjobb embereiket küldözgessék utána, hiszen egyiküknek sem sikerült megszereznie az egyik felét Atuan sírjainak kincseskamrájából, vagy megtalálnia a másikat, amelyet maga Vandór-Akbé ajándékozott Kargád-föld egyik királyának, akinek az írmagja is már rég kiveszett. Azt mondták, hogy nincs értelme a további kutatásnak. De ennek is sok száz éve már.

Nos, ami pedig engem illet. Amikor kicsivel idősebb voltam, mint te most, akkor üldöztem… szóval vadásztam valamire a tengeren. Az üldözöttem lépre csalt úgy, hogy megfeneklettem egy kopár szigeten, nem messze Karego-Át és Atuan partjaitól. Innen dél és nyugat felé. Kicsiny volt ez a szigetecske, alig több valami homokzátonynál, közepe táján hosszú homokdűnékkel. Volt még rajta egy félig sós vizű forrás, semmi más.

No és még két ember. Egy öregember és egy öregasszony. Azt hiszem, testvérek lehettek. Rettenetesen megrémültek tőlem. Nem láttak egyetlen emberi arcot sem, ki tudhatja, mióta. Évek, talán évtizedek óta. Szorult helyzetben voltam, és ők kedvesek voltak

hozzám, volt egy hordalékfából összetákolt kunyhójuk és tüzük. Az öregasszony ennem adott. Kagylót és csigát, amit apálykor gyűjtött a sziklákon, vízimadarak szárított húsát, amelyeket kavicsokkal dobtak agyon. Az asszony félt tőlem, mégis ennem adott. Mivel semmi rosszat nem tettem ellene, végül is bizalom ébredt benne irántam, és megmutatta nekem egyetlen kincsét. Lám, még neki is volt valami kincse… Egy kicsiny ruhácska volt az. Tiszta selyemből, gyöngyhímzéssel. Egy lánykaruha, egy fejedelem-kisasszony ruhája. Ő maga kikészítetlen fókabőröket viselt.

Nem érthettünk szót egymással. Akkor még nem ismertem a karg nyelvet, ők pedig a Szigetvilág nyelvét nem beszélték. Igaz, a magukét is alig. Biztos még kisgyerek korukban tették ki őket a zátonyra, hogy ott pusztuljanak. Nem tudom, miért, s azt sem hiszem, hogy ők maguk tudták. Semmit sem ismertek, csak azt a szigetet, a tengert és a szelet. Amikor eljöttem, az asszony mégis megajándékozott. Ő adta nekem Vandór-Akbé gyűrűjének elveszettnek hitt felét.

Itt kicsit megpihent a mesélő.

— Fogalmam sem volt róla, mi az. Éppúgy, ahogyan ő maga sem tudta. E korszak legnagyobb ajándéka ezen a világon, s egy fókabőrbe öltözött félbolond öregasszony adta egy tudatlan legénykének, aki egy kurta „köszönöm”-mel zsebre vágta és elvitorlázott… Egyszóval mentem tovább az utamon, s elvégeztem, amit el kellett végeznem. Azután más dolgom támadt. Elmentem a Sárkányok szigetére, nyugatra meg még sokfelé. De ezt a fémdarabot mindig magamnál tartottam, mert hálát éreztem az öregasszony iránt, aki nekem ajándékozta az egyetlen dolgot, amit egyáltalán adni tudott. Az egyik lyukon keresztül láncot fűztem bele, a nyakamba akasztottam és többet nem is gondoltam vele. Azután egy szép napon Pendor szigetén, a legtávolibb földön, ahol Vandór-Akbé elesett az Orm nevű sárkánnyal vívott csatában, szóval Pendor szigetén beszéltem egy sárkánnyal, Orm leszármazottjával. Ő árulta el nekem, mit viselek a nyakamban.

Nagyon mulatságosnak találta, hogy nekem sejtelmem sem volt róla. A sárkányok általában jókat mulatnak rajtunk, embereken. Vandór-Akbéra viszont emlékeznek, sőt úgy beszélnek róla, mintha maga is sárkány lett volna és nem ember.

Amikor azután visszatértem a Belső-szigetekre, végül elkeveredtem Enyhelyre is. Jómagam Gont szigetén születtem, nem messze nyugatra a ti karg vidéketektől, és már jó ideje jártam a világot, de Enyhelyre még sohasem jutottam el. Éppen ideje volt, hogy ott is körülnézzek. Láttam a fehér tornyokat, beszéltem nagy hatalmú emberekkel, kereskedőkkel és fejedelmekkel, ősi birodalmak uraival. Megmutattam nekik a kincsemet. Megmondtam nekik, hogy ha kívánják, elmegyek és megkeresem a gyűrű másik felét Atuan

sírjaiban, s így megtaláljuk az elveszett rúnát, a béke kulcsát. Tudod, keservesen hiányzik a béke ezen a világon! Nyomban az egekig magasztaltak. Egyikük még pénzt is adott, hogy fölszerelhessem a csónakomat, így aztán fogtam magam, megtanultam a nyelveteket, és eljöttem Atuanba.

Ezzel elhallgatott, és szótlanul meredt maga elé a homályba.

— A városainkban nem jöttek, rá, hogy nyugati vagy? A bőröd színéről, a beszédedről?

— Ó, mi sem könnyebb, mint az embereket becsapni — szólt szinte közönyösen —, ha az ember ismeri a kellő trükköket. Csinálok néhány átváltozási bűvészmutatványt, és más varázslókon kívül senki sem látja az igazságot. Itt, Kargád-földön pedig nincsenek mágusok és varázslók. Eléggé különös dolog ez, de ti már régen leigáztátok minden varázslótokat, és megtiltottátok nekik, hogy gyakorolják a mágia művészetét. Mi több, manapság már nem is nagyon hisztek benne.

— Engem arra tanítottak, hogy ne higgyek ilyesmiben. Ez ellene szólna a papkirályok tanításának. Azt azonban tudom, hogy csak varázserő segítségével juthattál el a Sírokig és hatolhattál be a vörös sziklák kapuján.

— Nemcsak varázslattal, hanem jó tanácsok birtokában is. Mi sokkal inkább használjuk az írás tudományát, mint ti, azt hiszem. Te például tudsz olvasni?

— Nem. Az is a sötét tudományokhoz tartozik.

A varázsló bólintott.

— De nagyon hasznos. Egy régi, kudarcot vallott tolvaj hátrahagyott némi jegyzeteket Atuan leírásával. Azt is elmondta, hogy lehet bejutni. Persze, ha valaki ismeri a nagy nyitóvarázslatot. Mindezt leírták egy vastag könyvben, amely az enyhelyi fejedelem kincstárában van. Ott elolvashattam az engedélyével, így jutottam el a nagy barlangig…

— A mélysírkamráig.

— A följegyzéseket készítő tolvaj azt hitte, hogy a kincsek ott vannak a… sírkamrában. Körülnéztem hát ott, de rögtön úgy éreztem, hogy jobban rejtve kell lenniök, valahol az útvesztő mélyén. Tudtam, melyik a labirintus bejárata, és amikor megláttalak, bemenekültem oda, hogy elbújjak, azután átkutassam. Ez persze jókora hiba volt. Akkor már a Névtelenek karmai között voltam. Ők zavarták meg a tudatomat. S azóta is csak egyre gyengébb és ostobább vagyok. Nem szabad, hogy az ember megadja magát nekik, fő, hogy szembeszálljunk, megőrizzük szellemünk erejét és önbizalmát. Ezt már régen jól megtanultam. De itt nehéz ezt megcsinálni, itt, ahol olyan erősek. De ők nem istenek, Tenar. Viszont minden embernél erősebbek.

Hosszan hallgattak mind a ketten.

— Mit találtál még a kincsesládákban? — kérdezte a lány szomorúan.

— Mindenféle kacatot. Aranyat, drágaköveket, koronákat, kardokat. Semmi olyasmit, amire bármely józan élő ember igényt tartana… És te, Tenar? Mondd el nekem, hogyan választottak a Sírok első papnőjévé?

— Amikor az első papnő meghal, körüljárják egész Atuant. Olyan lánycsecsemőt keresnek, aki a papnő halálának éjszakáján született. És mindig találnak is egyet. Mivel ő az újjászületett papnő. Amikor a gyermek betölti ötödik évét, elhozzák ide, a szent helyre. Hatéves korában pedig fölajánlják a sötétség erőinek, azok meg fölfalják a lelkét, így azután teljesen az övék lesz, ahogyan az övék is volt az idők kezdetétől. S attól kezdve nincs neve.

— Te hiszel ebben?

— Mindig is hittem benne.

— És most, még most is hiszel?

A lány nem szólt semmit.

Újból közéjük ereszkedett a hallgatás néma árnya. Hosszú csönd után:

— Mondd el… mesélj valamit a sárkányokról, ott, nyugaton.

— Mondd, mit tervezel, Tenar? Nem traktálhatjuk itt egymást mindenféle mesékkel, míg leég a gyertya, és visszatér a sötétség.

— Nem tudom mit tehetnénk. Félek. — Egyenes derékkal ült a kőládán, két öklét egymásba szorította, s hangosan beszélt, mintha fájna valamije: — Félek a sötéttől!

A férfi lágyan szólt hozzá:

— Döntened kell. Vagy itt hagysz, bezárod az ajtót, fölmégy az oltárjaidhoz, és az uraid elé vetsz engem… Akkor menj el Kosszil papnőhöz, és békülj ki vele… és ezzel a történetnek vége. Vagy pedig nyisd ki az ajtót, és lépj ki rajta — velem együtt. Hagyd itt a Sírokat, hagyd itt Atuant, és gyere velem a tengeren túlra. S akkor az lesz a tőrténét kezdete. Vagy Arha leszel, vagy Tenar. Mindkettő egyszerre nem lehetsz.

A mély hang lágyan és biztosan zengett. Az árnyakon keresztül az ember arcába nézett, kemény, sebhelyes arcába, amely mégsem volt kegyetlen, sem hamis.

— Ha megtagadom a sötét erők szolgálatát, megölnek engem. Ha elhagyom ezt a helyet, meghalok.

— Te nem halsz meg. Csak Arha pusztul el.

— Nem tehetem…

— Aki újjá akar születni, meg kell halnia, Tenar. Nem is olyan rettenetes dolog az, amilyennek a túlsó oldalról látszik.

— Nem engednek ki bennünket innen. Soha.

— Lehet, hogy nem. Akkor is érdemes megpróbálnunk. Neked van tudásod, nekem ügyességem, közöttünk pedig itt van… — Elhallgatott.

— Itt van Vandór-Akbé gyűrűje.

— Igen, így van. De én más dologra is gondoltam közöttünk. Nevezzük bizalomnak… Ez is az egyik lehetséges neve. Igen hatalmas dolog ez. Míg külön-külön mindketten gyöngék vagyunk, ennek birtokában megnő az erőnk, erősebbek lehetünk a sötétség hatalmánál. — Szeme tisztán, fényesen villant sebhelyes arcában. — Hallgass meg, Tenar — folytatta. — Tolvajként jöttem ide, ellenségként, reád kifent fegyverrel. És te megkegyelmeztél nekem, bíztál bennem. És én is megbízom benned az első pillanattól, hogy megláttam az arcodat, ha csak egy szempillantásnyira is a Sírok alatti üregben. Szépnek láttam a sötétben. Te megjutalmaztál a bizalmaddal. Én nem adtam neked semmit viszonzásuk Most én is neked adom, amit adhatok. Az én igazi nevem: Kóbor. Immár te is tudod. — Ezzel fölállt, és a lány felé nyújtotta tenyerén a soklyukú, vesétekkel ékes ezüst félkarikát.

— Egyésüljön újra ez a gyűrű — szólt csöndesen.

Elvette a férfi tenyeréről. Leemelte nyakából az ezüstláncot a gyűrű másik felével. Leakasztotta a láncról. A két darabot a saját tenyerére tette, törött végeivel egymáshoz illesztve úgy, hogy egésznek látszott. Nem emelte föl a tekintetét.

— Veled megyek — szólt alig hallhatón.

TIZEDIK FEJEZET
A sötétség haragja

Amint ezt kimondta, a Kóbor nevű férfi a törött talizmánt tartó kézre szorította a magáét. A lány meglepetten fölnézett és látta, mint tölti el az élet, a diadal, hogyan mosolyog. Megdöbbent, sőt meg is rettent tőle.

— Mindkettőnket szabaddá tettél — szólt a férfi. — Egyedül senki sem nyerheti el a szabadságot. Gyere, ne vesztegessük az időt, amíg egyáltalán van mit vesztegetnünk. Nyújtsd ide a gyűrűt még egy kicsit! — Ujjai már a törött ezüstdarabokra kulcsolódtak, de a másik kérésére feléje nyújtotta megint, nyitott tenyerén. A törött végek egymáshoz illeszkedtek.

Nem vette el, csak hozzáérintette az ujját. Néhány szót mormolt, és homlokát hirtelen kiverte a verejték. A lány gyönge, csiklandozó rezgést érzett a tenyerén, mintha valami apró alvó állatka mocorogna a kezében. Kóbor fölsóhajtott, feszült testtartása ellazult. Keze fejével megtörölte a homlokát.

— Íme — szólt, majd fölemelte Vándor-Akbé gyűrűjét, és ráhúzta a lány kezére — a kézfejénél kicsit szorult — egészen a csuklójáig. — Jól van — nézett rá elégedetten. — Illik. Biztosan női vagy talán gyerekkarkötő.

— Vajon egyben marad? — kérdezte a lány kicsit idegenkedve, amint finoman és hűvösen érintette vékony karját.

— Nem egyszerű forrasztó varázsigét alkalmaztam, mint egy falusi tudósasszony, amikor valami lyukas edényt foltoz. Az egyesítés igéjével kovácsoltam össze. Immár olyan egész, mintha sohasem törött volna szét. De most mennünk kell, Tenar. Majd én hozom a palackot és a tarisznyát. Vedd föl a köpönyeget.

— Nem hagyunk itt valamit?

Míg a lány az ajtó kinyitásával bíbelődött, a varázsló fölsóhajtott:

— Jó lenne, ha a botom itt lenne!

Suttogva jött a válasz:

— Itt van, rögtön az ajtón kívül. Elhoztam magammal.

— Miért? — kérdezte kíváncsian.

— Arra gondoltam, hogy elvezetlek a… sziklaajtóig. Hogy kiengedlek.

— Ez az, amit nem tehettél volna meg. Vagy itt tartasz rabszolgaként, és magad is szolga maradsz. Vagy szabadon engedsz, és te is velem jössz a szabadságba. Gyerünk, kicsi lány. Bátorság. Fordítsd el a kulcsot!

A sárkánydíszes kulcs elfordult, és az ajtó kitárult az alacsony,

sötét folyosóra. Kilépett a sírok kincseskamrájából, karján Vandór-Akbé gyűrűjével. A férfi a nyomában.

A sziklafal, a padozat és a boltozat enyhén, hang nélkül remegett. Olyan volt, mint valami távoli mennydörgés, mintha valahol, nagyon messze irdatlan súly zuhant volna a mélybe.

A lány haja fölborzolódott a rémülettől. Megtorpanás és gondolkodás nélkül elfújta a lámpásban a gyertyát. Hallotta maga mögött a férfi lépteit. A nyugodt hang oly közel szólalt meg, hogy meglibbentette tarkóján a könnyű pihét.

— Nem is kell a lámpás. Ha kell, tudok fényt csinálni. Vajon hány óra lehet odakint?

— Jóval elmúlt éjfél, amikor lejöttem.

— Akkor igyekeznünk kell!

De nem mozdult. A lánynak eszébe jutott, hogy neki kell vezetnie őt. Hiszen csak ő ismerte a labirintusból kivezető utat, és társa arra vár, hogy követhesse. Megindult előregörnyedve, mivel itt nagyon alacsony volt a folyosó, de mégis nagy, gyors léptekkel. A láthatatlan oldaljáratokból hűvös, kellemetlenül dohos légáramlat áradt, az alattuk tátongó űr lehelete. Amikor a mennyezet magasabb lett, és már fölegyenesedhetett, lelassított, és a verem felé közeledve már számolta is a lépteit. Minden mozdulatát követve, könnyed mozgással haladt a varázsló közvetlenül a nyomában. Ha a lány megtorpant, abban a pillanatban ő is megállt.

— Itt van a verem — súgta hátra. — Nem találom a peremet. De, itt van. Vigyázz! Mintha kilazultak volna a kövek… Ne, ne, várj! Tényleg inognak… — Visszaszökkent a biztonságba a lába alatt megbillenő kövekről. A férfi elkapta a karját, és megtartotta. Szíve rémülten zakatolt. — A párkány többé nem biztonságos, ingatagok a kövei!

— Csinálok egy kis világosságot, és megnézem. Talán megszilárdíthatom őket a megfelelő igével. Lám, már rendben is van, kicsi lány.

Különös volt számára, hogy a varázsló majdnem ugyanúgy szólította, mint Kezes annyiszor. Amint kigyulladt a halvány világosság, mint valami korhadó égerfadarab vagy ködben bujkáló csillag fénye, és a fekete mélység fölött rálépett a keskeny párkányra, a férfi mögötti félsötétben látta, amint fölmagasodik egy súlyos árny. Kezes alakját ismerte föl benne. Torkát görcs szorította össze, benne rekedt a hang, a kétségbeesett kiáltás.

Amikor a szolga utána nyúlt, hogy ingatag támasztékáról a feneketlen verembe taszítsa, Kóbor fölpillantott, meglátta őt, és a meglepetés vagy harag kiáltásával felé lendítette a botját. A kiáltásra a fény elviselhetetlenül erősen, fehéren fölvillant, egyenesen az eunuch képébe. Kezes egyik hatalmas mancsát a szeme elé kapta, a másikkal

kétségbeesetten Kóbor után nyúlt, hogy megragadja, de elvétette, és a mélységbe tántorodott.

Estében nem kiáltott. A fekete gödörből semmilyen hang sem hallatszott, sem teste puffanása, amint a verem aljához csapódik, sem halálüvöltése, egyáltalán semmi. Kóbor és Tenar szorosan a párkányhoz simult, dermedten kapaszkodott az üreg szája szélén, moccanatlanul, fülét hegyezve, de nem hallott semmi zajt.

A fény szürkésen pislákolt, alig érzékelhetően.

— Gyere! — szólt Kóbor, karját felé nyújtva. A lány belécsimpaszkodott, mire három vakmerő szökkenéssel átlendítette a mélység fölött. Kioltotta a fényt. Most megint a lány haladt elöl, mutatta az utat. Teljesen bénának érezte magát, nem gondolt semmire. Néhány pillanat múlva hirtelen megtorpant: „*Most jobbra vagy balra?*”

Megmerevedett.

Pár lépéssel mögötte a férfi is megállt.

— Mi történt? — kérdezte lágyan.

— Eltévedtem. Csinálj világosságot.

— Eltévedtél?

— El… elszámoltam a fordulókat.

— Én számoltam — szólt, és közelebb lépett. — A verem után balra, azután jobbra és megint jobbra.

— A következőnél jobbra ismét — folytatta a lány automatikusan, de nem mozdult. — Csinálj fényt!

— A fény nem mutatja meg a helyes utat, Tenar.

— Semmi sem mutatja meg. Elveszett. Elvesztünk.

A halotti csönd rázárult a suttogására. Elnyelte.

A hideg sötétségben érezte közelében a másik mozgását és melegét. Kinyúlt a keze után és megszorította.

— Csinálj világosságot — könyörgött. — Az alagutak kanyarognak és…

— Nem tudok. Nincs tartalék erőm. Tenar, azok… azok tudják, hogy kijöttünk a kincseskamrából. Tudják, hogy túljutottunk a vermen. Keresnek bennünket, kutatnak az akaratunk, a lelkünk után. Hogy megragadhassák, hogy felfalják. Ezt kell visszaszorítanom. Minden erőmet ez fogja le. Vissza kell tartanom őket, veled együtt. A te segítségeddel. Tovább kell mennünk.

— Innen nincs kiút — sóhajtotta, mégis tett előre egy tétova lépést. Majd még egyet, bizonytalanul, mintha minden lépésnél felhasadna lába alatt a mélység, a fekete üresség a föld szívében. A férfi meleg keze szorította jeges ujjait. Lassan továbbindultak.

Nagyon hosszúnak tűnő idő után elérkeztek a lépcső aljához. Azelőtt mintha nem lett volna ilyen meredek. Egy-egy foka alig volt több a sziklába vájt keskeny résnél. Valahogy mégis fölvergődtek rajta,

azután valamivel meggyorsították a lépteiket, hiszen a lány tudta, hogy az ívelt átjáró a lépcsők után hosszan fut elágazások nélkül. Ujjaival végigtapintotta a bal oldali falat, mint egy vezérfonalat. Egyszer csak balra nyíló rést érzékelt.

— Itt van — dünnyögte, de a férfi hátratántorodott, mintha valami gyanús lenne neki a lány mozdulataiban.

— Nem — suttogta a lány zavarodottan. — Nem ez. A következő forduló balra. Nem tudom. Képtelen vagyok. Innen nincs többé kiút.

— A festett terem felé igyekszünk — szólt a nyugodt hang a sötétben. — Hogyan jutunk oda?

— A következő forduló balra.

Megindult előre. Tettek egy hosszú kitérőt, elmentek két hamis bejáró mellett ahhoz a folyosóhoz érve, amely jobboldalt vezetett a festett terem irányába.

— Egyenesen tovább — suttogta. A sötét járatok hosszadalmas felgöngyölítése most mintha könnyebben ment volna már, hiszen ezeket a vasajtóhoz vezető járatokat ismerte talán a legjobban. Fordulóikat már tán százszor is végigszámlálta. A tudatára nehezedő különös nyomás itt nem zavarhatta meg, hacsak nem gondolkodik mindenáron. Ám egész idő alatt egyre közelebb és közelebb jutottak ahhoz a valamihez, ami ránehezedett, amí kis híján összepréselte. Lábai is annyira elfáradtak és elnehezültek, hogy egyszer-kétszer fel is nyögött, amint kínlódva vonszolta őket egymás után. A mellette haladó férfi is nehezen lélegzett, újra meg újra visszatartotta a lélegzetét, mint aki testének minden erejével valami hatalmas erőfeszítést tesz. Néha hangok törtek elő a torkán, fojtottan és mégis élesen egy-egy szó vagy szótöredék formájában, így jutottak el végre a vasajtóig. A lány hirtelen rémülettel nyújtotta előre a kezét.

Az ajtó nyitva volt!

— Gyorsan! — kiáltotta, és maga után rántotta kísérőjét. A túloldalon azután kimerültén megállt.

— De miért van nyitva? — kérdezte meglepetten.

— Mert az uraidnak kell a te kezed, hogy bezárja helyettük.

— Most közeledünk a… — És elakadt a hangja.

— A sötétség szívéhez.Tudom. De legalább a labirintusból kint vagyunk. Milyen kijáratok léteznek a mélysírkamrából?

— Csak egyetlenegy. Az az ajtó, amelyen bejöttél, belülről nem nyílik. Az egyetlen út a barlangon keresztül vezet, azután fölfelé, egy csapóajtóhoz a trónus mögötti egyik szobába. Onnan a trónterembe.

— Akkor azon kell mennünk!

— De ott van ő — suttogta rémülten a lány. — Ott, a sírkamrában, a nagy barlangban. Ott ássa ki az üres sírgödröt. Nem tudok elmenni mellette, jaj, még egyszer nem tudok…

— Mostanra már biztosan elment.

— Nem mehetek oda!

— Tenar, e pillanatban én tartom fejünk fölött a mennyezetet. Én tartom a falakat, hogy ránk ne dőljenek. Én tartom össze a földet, hogy meg ne nyíljon a talpunk alatt. Azóta, mióta túljutottunk a vermen; ahol a szolgád lesett ránk. Látod, visszatartom a földrengést, csak nem félsz attól, hogy összefutunk egyetlen halandó lélekkel? Bízzál bennem, ahogy eddig én bíztam tebenned. Most pedig gyere velem!

Megindultak.

A végtelen folyosó mégiscsak véget ért. Érezték, amint kitágul a légtér, amint kiszélesedik a sötétség. Beléptek a sírkövek alatti hatalmas barlangüregbe.

A jobb oldali irányban nekikezdtek a terem megkerülésének, szorosan a fal mellett. Néhány lépés után Tenar váratlanul megtorpant.

— Mi ez? — szűrte ajka közül a szót alig hallhatóan.

Valami hang hallatszott a hatalmas, halott, fekete légbuborékban. Valami rázkódás vagy rengés zöreje, amit csak a szívben keringő vér hallott, csak a csontjaik érzékeltek. Ujjai alatt az idő vájta fal tompán lüktetett.

— Gyerünk tovább! — A férfi hangja száraz volt és feszült. — Tenar! Siess!

Amint botladoztak előre, a föld alatti kriptához hasonlóan elsötétült és megrendült tudata mélyén fölsikoltott a lány:

— Bocsássatok meg! Ó, én uraim! Ó, ti Névtelenek! Ti legősibbek! Bocsássatok meg! Irgalmazzatok!

Nem jött semmi válasz. Soha nem is jött onnan semmiféle felelet.

Eljutottak a trónterem alatti följáróig, megmásztak a meredek lépcsőt, elérték utolsó fokait, és fölöttük a rejtekajtót. Zárva volt, ahogy otthagyta. Mindig, máskor is. Megnyomta a zárszerkezetet nyitó rugót. Nem nyílt ki.

— Talán eltörött — szólt vissza. — Zárva van!

A varázsló elcsusszant mellette, és nekifeszítette hátát a deszkáknak. Meg sem moccantak.

— Nem is zárva van, hanem valami leszorítja, valami nagy és nehéz…

— Ki tudod nyitni?

— Talán. Azt hiszem, odafönt les ránk. Férfiak lehetnek vele?

— Dubbi és Váhto… esetleg más herélt őrök. Férfiak ide nem léphetnek be…

— Nem végezhetek egyszerre nyitóvarázslatot, tarthatom vissza a fönt lesben állókat és a sötétség árnyainak dühét. — Hangja nyugodt volt és elgondolkodó. — Meg kell próbálnunk a másik ajtót, a vörös szikláknál, ahol én bejöttem. Ő tudja-e, hogy az belülről nem

nyitható?

— Tudja. Velem is kipróbáltatta egyszer.

— Akkor lehet, hogy nem gondol vele. Gyerünk! Menjünk, Tenar!

A lány lerogyott a kőlépcsőn, amely úgy rezgett és zengett, akár valami hatalmas íj húrja, amelyet a pokol mélységeiből pendítettek meg.

— Mi ez?… Mi ez a rengés?

— Gyerünk! — mordult a férfi olyan keményen és határozottan, hogy azonnal engedelmeskedett: letámolygott a szűk járat lépcsőfokain, vissza a félelem barlangjába.

A bejáratánál a vak és iszonyatos gyűlölet olyan súlyos hulláma rontott rá, mintha maga a föld súlya lenne. Eltakarta az arcát, és magánkívül fölkiáltott:

— Itt vannak! Jaj, itt vannak!

— Akkor tudassuk velük, hogy mi is itt vagyunk — szólt a férfi. Botjából és ujjaiból fehéren izzó sugarakat bocsátott ki, amelyek úgy törtek meg a magas falak és a hatalmas boltozat ezernyi szikrázó gyémántján, mint a napfény a tenger hullámain. A két alak mozgó fénykörben rohant. Egyenesen vágtak át a barlang terén. Árnyékuk ugrált a fehér kristálycsipkézeten, a nedvesen csillogó bejárati nyílásokon, ráterült a kibontott, üres sírgödörre. Máris az alacsony kapu felé igyekeztek meggörnyedve a szűk folyosón, a lány elöl, a férfi a nyomában.

Az alagútban is dübörögtek és inogtak a sziklák a talpuk alatt. De végig velük maradt a nyugodt, ragyogó fénysugár. A lány megpillantotta maga előtt a szilárd sziklafelületet, a föld morajlásán túl is hallotta, amint a varázsló egyetlen szót kiált. Ekkor térdre hullott és látta, amint a varázslóbot lesújt feje fölött a vörös sziklaajtóra. A zárt kőfal fehéren fölizzott, akár valami kohó tüzében, és darabokra robbant.

Odakint az ég alja a pirkadat szürkés derengésére váltott éppen. Legfölül még hidegen pislákolt néhány halványuló, fehér csillag.

Tenar fölnézett a csillagokra, arcát beletartotta az édes, hűvös szellőbe. De nem állt föl. Négykézlábon állva kuporgott ott a föld és az ég között.

A férfi — furcsa, sötét alak a hajnal előtti félhomályban — visszafordult, és felé nyújtotta a kezét, hogy talpra segítse. Arca fekete volt és torz, akár egy démoné. A lány visszatántorodott tőle, vékonyan, nem is a saját hangján fölsikoltott, mintha a nyelve megbénult volna a szájában:

— Nem! Ne! Ne nyúlj hozzám! Hagyj engem! Eredj! — És visszahátrált előle a sírok tátongó, rojtos szélű torkába.

A férfi szorítása engedett a karján. Nyugodt hangon így szólt hozzá:

— A kötés nevében, amit viselsz, megparancsolom neked, hogy kövess, Tenar!

A lány látta, amint a karján viselt ezüstkarikán megvillan a csillagok fénye. Szemét le nem véve róla, támolyogva fölemelkedett. Kezét a férfi kezébe tette, és megindult mellette. Szaladni nem tudott. Lassan bandukoltak lefelé a domboldalon. Mögöttük, a sziklák között tátongó fekete szájon hosszú, gyűlölettel teli és mégis panaszos nyögés tört elő. Kődarabok záporoztak körülöttük. A föld vonaglott a lábuk alatt. Továbbmentek. A lány még mindig nem vette le tekintetét a csuklóját ékesítő csillagragyogásról.

A szent helytől nyugatra eső kopár völgyben voltak. Nekiindultak a lejtőnek fölfelé. A férfi ekkor váratlanul hátramutatott.

— Nézd…

A lány visszafordult. A völgy túlsó oldalán voltak, nagyjából a sírkövek, a kilenc hatalmas, álló vagy heverő sziklatömb magasságában. Nézte a köveket a gyémántok és sírgödrök hatalmas barlangja fölött. Az álló kövek megmozdultak. Meginogtak és lassan oldalra dőltek, akár a hullámokon ringó hajók árbocai. Egyikük mintha megrázkódott és kissé megemelkedett volna. Azután remegés futott végig rajta, és elzuhant. Most egy másik dőlt oldalra, keresztül az előzőn. Mögöttük a trónterem alacsonynak tűnő kupolája megrendült, az épület falai kipúposodtak. Az egész hatalmas, romos kő- és ácsolattömeg úgy változtatta az alakját, akár valami agyagrög egy patak vizében, megroggyant, majd végül nagy dübörgéssel, hirtelen törmelék- és porfelhőt kavarva oldalra billent, és végképp összeomlott. A völgy talaja hullámzott és rengett. A földhullám fölhömpölygött a domboldalon, a sírkövek között széles szakadék nyílt, föltépve az alant tátongó sötétséget. Szürke füstoszlopként tört elő belőle a vastag por felhője. A még álló kövek feléje billentek. Elnyelte őket. Ezután, magáról az égboltról visszaverődő, szörnyű reccsenéssel összezárultak a repedés durva kőajkai. A dombok még egyszer megrázkódtak, majd végleg elcsitultak.

A földrengés szörnyű látványáról a lány ekkor a mellette álló férfira vetette tekintetét. Még sohasem látta az arcát napvilágnál.

— Te tartottad vissza… — szólt. A föld méhének szörnyű nyögései és üvöltései után hangja csak annyi volt, mint a száraz fűszálak között zizegő fuvallat. — Megfékezted a földrengést, a sötétség erőinek haragját.

— Most mennünk kell — szólt a férfi, hátat fordítva a napkeltének és az összeomlott síroknak. — Elfáradtam, fázom… — Mentében meg-megbotlott. A lány támogatón belékarolt. Egyiküktől sem telt többre lassú vánszorgásnál. Lassacskán, mint két kicsiny pók valami hatalmas falon, küszködtek fölfelé a széles dombháton, míg el nem érték a szilárd talajú hegytetőt. A kelő nap sugarai sárgára

színezték körülöttük a földet, felszínén meg-meglibbent a vadzsályabokrok elnyújtott árnyéka. Előttük meredeztek a Nyugati-hegyek, bíborszín csúcsaikkal, arányló lejtőikkel. A két alak egy pillanatra megpihent, majd túllepett a hegygerincen, kikerült a Sírok szent helyének látómezejéből. A két ember eltűnt a látóhatáron.

TIZENEGYEDIK FEJEZET
A Nyugati hegyek

Tenar fölriadt gyötrő rémálmából: szörnyű helyeken járt, és oly sokáig, hogy lerongyolódott testéről a hús: a sötétben homályosan derengett, szemmel jól láthatóan, alkarjának kettős csontja. Szeme arányló fényre nyílt, körülötte mindenfelől csípős zsályaillat áradt. Eltöltötte a fölébredés édes érzése, lassan eláradt benne a túlcsorduló öröm. Fölült. Nyújtózkodott. Karja előbukkant vastag, fekete ruhája ujjából. A zavartalan öröm érzésével tekintett körül.

Esteledett. A nap már alábukott a közeli Nyugatihegyek magas ormai mögött, de visszfénye még lágyan szétterült a földön és az égen. A tágas, tiszta téli égbolton és a hegyek és széles völgyek csupaszon is arányló tájain. A szél is elült. Hideg volt és teljes csöndesség. Semmi sem mozdult. A közeli zsályacserjék levelei szárazon csörögtek, az alacsony növésű, fonnyadt sivatagi fű csiklandozta a kezét. A fény hallgatag, hatalmas glóriája föllobbant minden ágon és levélen, minden fűszálon és hegycsúcson, fennen ragyogott a levegőben.

Odatekintett a bal oldalán fekvő alakra: a sivatag homokján, köpenyébe csavarodva, egyik kezével a feje alatt aludt édesdeden. Arca álmában megfeszült, majdhogynem eltorzult, bal keze viszont nyugodtan nyújtózkodott a nedves földön, mellette egy kis bogáncsnövényke, amely még mindig viselte megszaggatott piheruháját és védelmére szolgáló gyatra horgocskáit és tüskéit. A férfi és a kis sivatagi bogáncs… a bogáncs és az alvó ember…

Valaki, akinek ereje hasonlít az ősi földerőkére, és éppoly hatalmas, aki sárkányokkal beszélgetett, és szavával megfékezte a földrengést. És itt alszik a sárban fekve, keze mellett hajladozik a kis bogáncsvirág. Különös érzés volt. Az, hogy kint él, egyáltalán kint van a világban, sokkal nagyobb és sokkal különösebb dolog, mint valaha is képzelte. Az ég dicsfénye rátelepedett a varázsló poros hajára, és a gyatra kis bogáncsot is bearanyozta egy pillanatra.

Lassan elenyészett a világosság. Eltűntével percről percre erősödött a hideg. Tenar fölkelt, gyűjtött valamennyi zsályakórót, összeszedegette a letöredezett ágakat, kiszaggatta a sziklák repedéseiből a tölgyfakeménységű, szívósan kapaszkodó folyondárokat. Déltájban állapodtak meg itt, amikor még meleg volt, de a fáradtságtól nem mehettek tovább. Néhány földre lapuló kúszófenyő és a hegygerinc meredek nyugati pereme, amelyen éppen leereszkedtek, nyújtott nekik valamelyes szárnyékot. Ittak egy kis vizet a kulacsukból, lefeküdtek, és nyomban elaludtak.

Az aprócska fák alatt vastag rétegben hevertek a letört gallyak.

Azokat is összegyűjtötte, a földbe ágyazódott sziklák öblében kis gödröt kapart, máglyát rakott benne, majd a nála lévő acél-kova tűzszerszámmal alágyújtott. A száraz levelek és vékony kórószálak nyomban lángra kaptak. A vastagabb ágak rózsaszínűen lobogtak, gyantaillatú füst szállt föl belőlük. A tűz fényéhez képest most már teljesen sötét volt a környék. A végtelen ég palástja mögül újra előbújtak a csillagok.

A lobogó láng és az égő fa pattogása fölébresztette az alvót. Először csak fölült, végigdörzsölte kezével gyűrött arcát, azután nehézkesen fölállt, és közelebb jött a tűzhöz.

— Háát, tudod… — szólt álmosan.

— Tudom, tudom, de nem tölthetjük itt az egész éjszakát tűz nélkül. Egyre hidegebb van. — Majd egy perc múlva hozzátette: — Hacsak nem tudsz valami varázslatot, ami melegen tart bennünket vagy elrejti a tüzet…

De ő csak leült a tűz mellé, a lába majdnem belelógott, karját a térdére kulcsolta.

— Brrr! — megrázkódott. — A máglya sokkal jobb a mágiánál. Azért csak körülvettem magunkat egypár varázslattal. Ha valaki véletlenül erre téved, faágaknak vagy kődaraboknak lát majd minket. Mit gondolsz? Üldöznek bennünket, vagy nem?

— Félek tőle, de azt hiszem, mégsem. Senki sem tudta, hogy odalent vagyunk, csak Kosszil. Kosszil és Kezes. Most már mindketten halottak. Biztosan ott volt a trónteremben, amikor összeomlott. Ott lesett ránk a rejtekajtónál. A többiek pedig biztos azt gondolják, hogy a trónteremben vagy a sírkamrában voltam, és maga alá temetett a földrengés. — Ezzel a lány is átkarolta a térdét, és megrázkódott. — Remélem, hogy a többi épület nem dőlt össze. Nem láthattuk jól a hegyoldalból, akkora volt a porfelhő. A templomok és a házak csak nem roskadtak össze… a nagy ház, ahol a lányok szállása van.

— Magam sem hiszem. Csupán a sírok nyelték el saját magukat. Én láttam az egyik templom arányló tetejét, amikor útnak indultunk. Még épen állt. És alakokat is láttam a domboldalon. Futkosó embereket.

— Mit szólnak, mit gondolnak majd az egészről? Szegény Pendelyes! Lehet, hogy máris ő lett az Istenkirály főpapnője? Pedig ő álmodozott mindig arról, hogy világgá szalad. Nem én. Lehet, hogy ezután ő is nekivág… — Tenar mosolygott. Öröm töltötte el, amelyet nem ronthatott el semmilyen félelém vagy borús gondolat. Ugyanaz az öröm, amelyet oly bizonyossággal érzett az arányló alkonyfényre ébredve.

Kinyitotta a tarisznyáját, és két kis lapos lepényt húzott elő belőle. Az egyiket a tűz fölött odanyújtotta Kóbornak, a másikba jóízűen beleharapott. A kenyér szikkadt volt és savanykás, mégis

mennyei eledel. Szótlanul rágcsálták egy darabig, majdnem egy ütemre.

— Milyen messzire vagyunk a tengertől?

— Két nap és két éjszaka alatt értem ide. Visszafelé hosszabb lesz az út.

— Én elég erős vagyok — szólt a lány.

— Te az vagy. És bátor is. De az útitársad kimerült. — A férfi mosolygott rá a félhomályban. — És persze a kenyerünk sem túl sok.

— Találunk útközben vizet?

— Holnap, odafönt a nagy hegyeken.

— És te nem tudsz valami élelmet keríteni? — kérdezte a lány félénken és némi bizonytalansággal a hangjában.

— A vadászathoz idő kell, és fegyverek.

— Úgy értem, hogy… izé… varázsigékkel.

— Elővarázsolhatok egy nyulat — mondta, egy göcsörtös fenyőággal piszkálva a tüzet. — A nyulak az egész környéken most bújnak elő az üregeikből. Az este az ő idejük. Idehívhatnék egyet a nevén szólítva, és ide is jönne. Hanem agyoncsapnál, megnyúznál és megsütnél-e egy nyulat, akit így szólítottál magadhoz? Talán ha az éhhaláltól mentene meg. De ez merénylet lenne a bizalom ellen, azt hiszem.

— Igen. De én arra gondoltam, hogy csak úgy, egyszerre…

— Előrittyentek egy kész vacsorát — fejezte be a mondatot. — Ó, igen, megtehetném. Aranytálakon, ha akarod, de ez csak illúzió, és ha az ember merő illúziót és káprázatot vacsorázik, éhesebben fekszik le, mint anélkül. Körülbelül olyan tápláló az ilyesmi, mintha a saját szavaidat rágcsálnád. — A lány látta, amint a tűz fényében egy pillanatra megvillannak a mágus fehér fogai.

— Hogy milyen sajátos a te mágiád — mondta az egyenlők szerény büszkeségével: a papnő szólt most a varázslóhoz. — Úgy látszik, csak nagy dolgok végrehajtására alkalmas.

A férfi dobott még pár darab fát a tűzre, mire az fenyőillatú szikraeső tűzijátékát lövellte ki magából.

— Tényleg idejönne egy nyúl, ha hívnád? — kérdezte a lány váratlanul.

— Akarod, hogy megtegyem?

Tenar bólintott.

A mágus erre elfordult a tűztől, és halkan suttogta a végtelen, csillagfényes sötétbe: „*Kebbo, ó, kebbo*”…

Csönd. Semmi válasz. Semmi mozgás. Csakhogy e pillanatban, a pislákoló tűz legszélénél, alig valamivel a föld fölött feltűnt egy kerek szempár, mint két csillogó kavics. Egy bozontosan görbülő hát, két hosszú, laza, fölfelé meredő fül.

Kóbor tovább beszélt. A hosszú fülek kalimpáltak a tűz fényében.

Azután az állatka megfordult, és Tenar egy pillanatra egész testét láthatta, mielőtt visszaszökkent gondtalanul az éjszakába apró dolgai után.

— Óó! — fújta ki mélyen a levegőt. — Milyen kedves! Vajon én is meg tudnám csinálni? — kérdezte azonnal.

— Hááát…

— Ez egy titkos dolog — fejezte be a lány morcosan és a régi méltósággal.

— A nyúl *neve* csak a titok. Legalábbis nem szabad csak úgy, ok nélkül használni. Ami viszont nem titok, inkább azt mondanám, hogy adottság vagy rejtélyes tudás — az a hívóerő.

— Ó… az van benned elég. Azt már tudom. — Hangjában szenvedély izzott, nem is álcázta csúfolkodással. A mágus csak nézett rá, nem szólt semmit.

Még valóban nagyon kimerült volt a Névtelenekkel vívott küzdelemtől. Fölemésztette az erejét a rengő alagutakban. Igaz, hogy győzött, de arra már nem maradt ereje, hogy tréfálkozzon. Hamarosan ismét összegömbölyödött, amennyire csak lehet, közel a tűzhöz. Álomba merült.

Tenar még táplálta a tüzet egy darabig, vizsgálgatta a távoli égen ragyogó csillagképeket, míg el nem ringatta a csönd és a vibráló csillogás. Elszenderedett.

Egyszerre ébredtek föl mind a ketten. A tűz kialudt. A csillagképek, amelyekben az előbb gyönyörködött, már messze jártak a Nyugati-hegyek fölött. Keleten újabbak kúsztak föl az égre. A hideg ébresztette fel őket. A sivatag száraz hidege. A jeges pengeként hasogató szél. Délnyugat felől felhőfüggöny közeledett a magasban.

Az összegyűjtött rőzse már majdnem mind elfogyott.

— Gyere, induljunk útnak — szólt Kóbor —, már nincs sok hátra hajnalig. — A fogai úgy vacogtak, hogy Tenar alig értette a szavát. Nekivágtak a hosszan elnyúló, nyugati lejtőnek. A bokrok és sziklák fekete árnyak voltak a csillagvilág fényében. Éppoly könnyen haladtak előre, akárcsak nappal. Némi kezdeti didergés után a járás fölmelegítette tagjaikat. Már nem dideregtek, nem reszkettek, nyugodt tempóban mentek útjukon. Napkelte idejére már a Nyugati-hegyek első vonulatának tetején jártak. Ezek a csúcsok falazták el mindeddig Tenar életét.

Egy kisebb ligetben álltak meg legközelebb. Az ágakon még ott táncoltak az aranysárga levelek. A mágus azt mondta, hogy rezgőnyárfák. Ő eddig nem ismert más fát, mint a kúszófenyőt, a folyópart csenevész fehérnyárfáit, no meg a szent hely negyven almafáját. A rezgőnyárfák ágai között vékony hangon csivitelt egy kismadár. A fák tövében keskeny, de erős sodrású hegyi patak futott, zúgva és csobogva a sziklák és buktatók fölött, túl sebesen ahhoz,

hogy befagyjon. Tenar majdnem megrémült tőle. A sivataghoz szokott, ahol minden csöndes és lassan mozog: az iszapos folyó, a felhők árnyéka, a magasban keringő keselyűk.

Reggelire megosztották az utolsó lepényt és az utolsó morzsálódó sajtdarabkát, kicsit megpihentek, majd mentek tovább.

Estére már jó magasra följutottak. Borongós, szeles, fagyos volt az idő. Egy másik patak medrében ütöttek tanyát, ahol bőven akadt tűzrevaló. Ezúttal vastag rönkökből raktak hatalmas máglyát, amellett nem kellett tartaniok a dermesztő hidegtől.

Tenar boldog volt. Az egyik rönkben rábukkant egy mókus dióval teli odújára, ahol a vastag ág lehasadt a törzsről. Legalább kétfontnyi erdei mogyoró meg valami fényes, sima héjú bogyó volt ott, amelyiknek Kóbor nem tudta a nevét karg nyelven. *Ubir*nak nevezte. A lány egyesével törte fel a magvakat egy lapos kövön egy másik, öklőmnyi kődarabbal. Minden második mogyoróbelet odanyújtott a férfinak.

— Szeretném, ha itt maradhatnánk — szólt, alátekintve a hegyek közötti szeles, borongós völgybe. — Tetszik nekem ez a hely.

— Igen, jó hely ez itt — helyeselt a másik.

— Ide sohasem jönne senki.

— Legalábbis nem túl gyakran… én is a hegyekben születtem. Gont hegyei között. Elmegyünk majd Gont mellett, Enyhely felé hajózva, ha az északi utat választjuk. Szép az a vidék tél idején. Fehéren emelkedik ki a tengerből, akár valami hatalmas hullám. Az én szülőfalum is egy olyan patak partján épült, mint ez itt. És te hol születtél, Tenar?

— Atuan északi részén, Entatban, azt hiszem. Már nem emlékszem rá biztosan.

— Olyan fiatalon elvittek onnan?

— Ötéves koromban. Csak a tűzre emlékszem… tűzhelyre… semmi másra.

A férfi megdörgölte az állát, amely, bár ritkás szakáll ütközött ki rajta, legalább tiszta volt. A metsző hideg ellenére mind a ketten többször is megmosakodtak a patakban. Megdörgölte az állát, és elgondolkodva, borúsan nézett maga elé. A lány pedig őt nézte, és meg nem tudta volna mondani, mit érzett iránta a szívében, amint ott ült előtte a tűz fénykörében, a hegyvidéki szürkületben.

— Mihez kezdesz majd Enyhelyen? — kérdezte végül a varázsló. A kérdést inkább a tűzhöz, mintsem a lányhoz intézve. — Igazán újjászülettél… jobban… inkább, mint gondoltam volna.

A lány bólintott, ajkán halvány mosollyal. Valóban újjászületettnek érezte magát.

— Mindenekelőtt meg kell tanulnod a nyelvet.

— A te nyelvedet?

— Igen.

— Szeretném.

— Akkor jól van. Ez itt *kabat* — pöccintett egy kis kavicsot a lány fekete ruhájának ölébe.

— Kabat. Ez sárkánynyelven van?

— Nem, nem. Hiszen te nem a varázsigékre vagy kíváncsi, inkább más emberek és asszonyok beszédére, nem?

— És hogy hívják a kavicsot sárkányul?

— *Tolk* — felelte Kóbor. — De igazán semmi kedvem, hogy a varázslóinasommá avassalak. Azt a nyelvet tanítom meg néked, amelyet a Szigetvilágban a Belső-földeken beszélnek. Én is megtanultam a ti nyelveteket, mielőtt idejöttem.

— Eléggé furcsán beszéled.

— Kétségtelenül. Most pedig *arkemmi kabat*. — Ezzel kinyújtotta a tenyerét, hogy a lány odaadja neki a kavicsot.

— Föltétlenül el kell mennem Enyhelyre? — kérdezte.

— Hová máshová mehetnél, Tenar?

Nem tudott mit mondani erre.

— Az enyhelyi kapu szép város — folytatta. — És te elviszed oda a gyűrűt, a béke jelét, az elveszett kincset. Úgy fogadnak majd Enyhelyen, mint egy fejedelem-kisasszonyt. Magasztalnak majd a nagy ajándékért, amit viszel nekik. Tisztelettel és hódolattal árasztanak el. Nemes és nagylelkű emberek lakják azt a várost. Fehér úrnőnek neveznek majd a világos bőröd miatt, s különösen szeretnek majd, mivel ilyen fiatal vagy. És mert ilyen szép vagy. Százával lesznek olyan ruháid, amilyet varázslattal mutattam neked, csakhogy mind igaziak. Magasztalásban, megbecsülésben és szeretetben lesz részed. Neked, aki semmi mást nem ismertél, csak a magányt, az irigységet és a homályt.

— De ott volt Kezes — szólt a lány védekezőn, ajka enyhén megremegett. — Ő szeretett engem, mindig kedves volt hozzám. Védelmezett engem mindentől, ahogy csak tudott… és én mindezért megöltem őt. Belezuhant a fekete verembe. Nem akarok Enyhelyre menni! Itt akarok maradni!

— Itt… Atuanban?

— A hegyekben. Itt, ahol most vagyunk.

— Tenar — szólt szomorú, nyugodt hangján —, ha így akarod, itt maradunk. De még egy késem sincs… ha pedig megindul a havazás, nehéz dolgunk lesz. De mindaddig, amíg találunk magunknak valami ennivalót…

— Nem. Tudom én, hogy nem maradhatunk. Csak hát olyan bolondos vagyok — szólt Tenar, és fölállt.

Szerteszét röpködött a sok mogyoróhéj. Jól megrakta a tüzet. Karcsún és szálegyenesen állt ott megtépázott, sárfoltos ruhájában és

fekete köpönyegében.

— Amit csak tudok, többé semmi haszna — dünnyögte. — Mást pedig sohasem tanultam. De majd igyekszem, tanulok… új dolgokat.

Kóbor a távolba nézett. Megrázkódott, mintha fájdalom érte volna.

Másnap átkeltek a szürkésbarna hegylánc legmagasabb gerincén. A hágón erős szél fújt, kavarta a bőrbe vágódó, vakító hópihékét. Amíg a túloldalon, hosszú, keserves úton leereszkedve ki nem értek a csúcsokat borító hófelhők alá, Tenar nem is láthatta a hegyfalon túl elterülő vidéket. Minden zöld volt: a fenyvesek, a rétek, a sarjadó búzamezők, még a parlagföldek is. Még télvíz idején, amikor a bozót csupaszon hajladozott, az erdők szürkés ágai kopáran meredeztek, odalent még ekkor is zöldben úszott az egész szemhatár. A hegyoldal sziklás magasából tekintettek le rá. Kóbor szó nélkül mutatott nyugat felé, ahol éppen alábukóban volt a hap a sűrűn kavargó rongyos szélű felhők mögé. Maga a nap már nem látszott, csak valami halvány ragyogás a látóhatáron, majdnem olyan, mint a mélysírkamra sejtelmes csillogása, játékos vibrálás a látható világ peremén.

— Mi az? — kérdezte a lány, mire ő:

— A tenger!

Nem sokkal ezután kevésbé nagyszerű, de mégis csodálatos élményben lett része. Rábukkantak egy útra, s azon mentek tovább. Szürkületre egy kis faluba vezette őket: tíz-tizenkét ház sorakozott a poros út hosszában. A lány ijedten pillantott a társára, amikor rájött, hogy most emberek közé kell menniök. Ránézett, de nem látta őt. Mellette, Kóbor ruhájában és cipőjében, sőt az ő lépteivel — egy másik ember haladt. Bőre fehér volt, és nem volt szakálla. Kék szemével odanézett, és rákacsintott a lányra.

— No, becsapom őket? — kérdezte. — Hogy tetszik a ruhád?

Tenar végignézett magán. Egy parasztasszony barna szoknyája és rövid kabátkája volt rajta, és széles gyapjúsál a nyakában.

— Ó! — kiáltott, megtorpanva egy pillanatra. — Óó, de hiszen te… te vagy Kóbor! — Abban a pillanatban, ahogy kimondta a nevét, maga előtt látta őt, igazi alakjában: sötét, sebhelyes arcát, ismerős, barna szemét, s mégis a tejfehér képű idegen állt szemben vele.

— Mások előtt ne mondd ki az igazi nevemet! Én sem ejtem ki a tiédet. Nővér és fivér vagyunk, Tenakbából jövünk. Azt hiszem, némi vacsorafélét is kapunk, ha valami rendes emberre bukkanunk. — Megfogta a lány kezét, és besétáltak a faluba.

Másnap reggel indultak tovább, teli gyomorral, egy szénapajtában töltött kellemes, álomteli éjszaka után.

— Gyakran koldulnak a mágusok? — kérdezte Tenar, már a zöld gabonaföldek között kanyargó úton.

Az árokparton kecskék és tarka tehenek legelésztek.

— Miért kérded?

— Gyakorlott koldusnak látszottál. Tulajdonképpen nagyon ügyesen csináltad.

— Hát… igen. Végül is egész életemben koldultam, ha te annak nevezed. A varázslóknak nem sok mindenük van, tudod. Vándorlás közben csak a botjuk és a ruhájuk van velük. A legtöbb helyen szívesen látják őket az emberek. Ételt és szállást adnak nekik. És rendszerint ők is adnak valamit viszonzásul.

— Ugyan mit?

— Nos, például annak az asszonynak a faluban meggyógyítottam a kecskéit.

— Mi bajuk volt?

— Mind a kettőnek begyulladt a tőgye. Tudod, gyerekkoromban én is legeltettem kecskéket.

— És megmondtad neki, hogy meggyógyítottad őket?

— Nem. Hogy mondhattam volna meg? Miért tettem volna?

— Látom, hogy a varázslótudományod tényleg csak nagy tettekre való — szólt kicsivel később a lány.

— A vendégszeretet — szólt Kóbor —, az idegen iránti bizalom nagyon nagy dolog. Persze a köszönet is elegendő érte, de én igazán megsajnáltam azokat a kecskéket.

Délutánra nagyobb városhoz értek. Vályogházak sorakoztak benne, és fal vette körül, mint a karg városokat általában. A falakon gyilokjárók, négy sarkán őrtornyok, egyetlen kapu, amelynek közelében népes birkanyáj legelészett. A sárgás téglafalak fölött legalább száz, ha nem több ház piros cserépteteje leselkedett. A kapu előtt két strázsa állt, az Istenkirály katonáinak vörös tollas sisakjával a fején. Tenar már látott ilyen sisakos vitézeket. Évente egyszer jelentek meg a szent helyen, amikor valami ajándékot, rabszolgákat vagy pénzt hozó karaván kísértek az Istenkirály templomához. Amikor a fal külső oldalán haladva elmondta ezt Kóbornak, a férfi így felelt:

— Én is találkoztam velük kölyökkoromban. Amikor Gontra támadtak. A mi falunkba is eljöttek, hogy kifosszák. De elűztük őket. Nagy csata volt odalent, a gonti kapunál, a tenger partján. Sok harcos elesett. Azt beszélik, több száz. De most, hogy a gyűrű összeforrott, az elveszített rúna újra ép, talán nem lesz többé ilyen háborúskodás és öldöklés a Karg birodalom és a Belső-földek népei között.

— Őrültség lenne, ha ez tovább folytatódna — töprengett Tenar. — Ugyan mit kezdene az Istenkirály annyi rabszolgával?

Társa egy darabig mérlegelte a hallottakat.

— Mármint ha a Karg birodalom legyőzné a Sziget-világot? Úgy érted?

Tenar bólintott.

— Nem hiszem, hogy erre sor kerülhetne.

— De hiszen látod, milyen erős a Birodalom! Itt ez a nagy város a vastag falaival. No és az a rengeteg ember. Hogyan állhatnának ellen nekik a ti földjeitek, ha megtámadnák őket?

— Ez egyáltalán nem nagy város — hangzott az óvatos, udvarias válasz. — Én is óriásinak láttam volna, amikor először lejöttem a hegyeink közül. De Óceánföldön sok-sok hatalmas város van, amelyekhez képest ez csak egy porfészek. Sok-sok ország is van arrafelé. Majd te is megismered őket, Tenar.

A lány nem válaszolt semmit. Csöndesen poroszkált tovább az úton, megnyúlt arccal.

— Csodálatos látvány találkozni velük, amikor például hajózol feléjük, és egymás után emelkednek ki a tengerből. Szántóföldek és erdők, városok kikötőkkel és palotákkal, piacterekkel, ahol a világ mindenféle áruját adják-veszik.

Tenar bólintott. Tudta, hogy lelket akar önteni belé, de ő odafönt hagyta a boldogságot a hegyekben, annak a pataknak a borongós völgyében. Most különös szorongást érzett, amely egyre csak erősödött benne. Minden, ami várt rá, ismeretlen volt előtte. Nem ismert semmit a sivatagon és a sírokon kívül. De az ugyan mire jó már? Ismerte egy összeomlott útvesztő kanyarulatait, tudtára táncokat, amelyeket egy mára ledőlt oltár előtt jártak valaha. De semmit sem tudott az erdőkről, a városokról és főleg: az emberek szívéről.

Hirtelen társához fordult.

— És te velem maradsz, ha majd odaérünk?

Nem nézett a férfira. Az csalásból épített álcáját viselte. Egy kargád-földi paraszt fehér bőrű alakját. Nem volt kedvére való ez a látvány. A hangja azonban nem változott meg. Ugyanazon a hangon szólt hozzá, mint akkor, a labirintus sötét bugyraiban. Kóbor halogatta a választ.

— Én oda megyek, ahová a sorsom űz, Tenar. Én mindig csak a hívást követem. Eddig még sohasem adatott meg, hogy sokáig egy helyben, maradjak. Megérted ezt? Azt teszem, amit cselekednem kell. És bárhová megyek, egyedül kell mennem! Addig, ameddig szükséged lesz rám, veled maradok Enyhelyen. S ha később valaha szükséged lesz rám, csak hívj. Eljövök. Még a síromból is eljövök a hívásodra, Tenar. De örökre nem maradhatok veled.

A lány nem szólt semmit. Kis idő múltán ismét a férfi szólalt meg:

— Nem is lesz rám ott szükséged sokáig. Meglátod, boldog leszel.

Tenar megint csak bólintott. Megadóan. Némán. Egymás oldalán bandukoltak a tenger felé.

TIZENKETTEDIK FEJEZET
Az utazás

Csónakját egy barlangban rejtette el, egy terjedelmes, sziklás földkiszögellés, a közeli falu lakói szavával Felhőfok egyik kis öblében. Az egyik falubeli némi hallevessel vendégelte meg őket vacsorára. Nehezen jutottak le a szirteken a sima fövényre a borús alkonyat utolsó, halvány világosságánál. A barlang tulajdonképpen csak egy hosszú rés volt. Mintegy hanninclábnyira nyúlt be a szikla mélyébe. Homokos padozata lucskos volt, hiszen alig emelkedett valamivel a legmagasabb dagály szintje fölé. Nyílása jól látható volt a nyílt tenger felől. Kóbor azt mondta, jobb, ha nem raknak tüzet, nehogy az éjszakai halászok megpillantsák őket törékeny ladikjaikból. Nehogy odaűzze őket a kíváncsiság. Nyomorultul a nedves homokon vackolták hát el magukat. A homokon, amely oly lágyan pergett ujjaik között, és oly kőkemény volt elgyötört tagjaik alatt. Tenar hallgatta a tenger morajlását. Néhány yardnyira a barlang szájától a hullámok locsogtak, amint megtörtek a parti sziklákon, majd surranva húzódtak vissza, és hallotta a valódi hullámdörejt távolabbról, amint az óceán ostromolja kelet felé a fövenycsíkot, mérföldeken keresztül: újra meg újra, és megint ugyanaz a robaj, és mégsem teljesen ugyanaz. A tenger sohasem pihen. A világ minden részének minden partdarabján fáradhatatlanul ontja hullámait, soha nem hagyja abba, soha meg nem áll. A sivatag vagy a hegyek… mozdulatlanok. Nem üvöltenek szakadatlanul, tompán dübörgő hangon. A tenger… a tenger állandóan locsog, beszél. De Tenar nem értette a tenger nyelvét. Teljesen idegen volt a fülének.

A hajnali szürkület első világánál, éppen a legalacsonyabb apály idején ébredt föl nyomasztó álmaiból, és meglátta a barlang szájában az éppen kifelé tartó varázsló alakjának körvonalait. Nézte, amint mezítláb járkál odakint, fölgyűrt köpennyel a mohos fekete sziklák között, és keres valamit. Hamarosan visszajött. Belépve szinte elsötétítette a szűk barlangszáját.

— Tessék — nyújtott felé egy maréknyi nyálkás, visszataszító valamit. Olyanok voltak, mint valami bíborszín kavicsok, rajtuk narancsszín szájnyílás.

— Ez mi a csuda?

— Sziklakagylók. Amelyeket osztrigának neveznek, még finomabbak. Nézd csak, így kell! — És a lány kulcskarikájáról való kis tőrrel, amit kölcsönkapott tőle még odafönt a hegyekben, kinyitott egy kagylót, és kihörpintette narancssárga belsejét a benne lévő tengervízzel együtt — leves gyanánt az utóbbit.

— Még csak meg sem főzöd? Elevenen megeszed?

Rá sem tudott nézni, mialatt amaz bocsánatkérő képpel, de rendületlenül bontogatta és nyelte tovább a kagylókat, egyiket a másik után.

Amint ezzel végzett, bement a barlang mélyébe a csónakhoz, mely az orrával kifelé, néhány hosszú keresztrúdon, a vizes homok fölött pihent. Tenar az előző este kissé bizalmatlanul és eléggé értetlenül szemlélgette a járművet. Sokkal nagyobb volt, mint amekkorának a csónakokat képzelte: az ő magasságánál vagy háromszor is hosszabb. Tele volt mindenféle holmival, amiről nem is sejtette, mire való, és veszedelmesnek látszott. Kétoldalt az elülső csücskén (így nevezte a hajó orrát) egy-egy jókora festett szem villogott. Éjszaka, félálmában úgy is érezte, hogy a hajó szakadatlanul bámul rá.

Kóbor egy fél percet kotorászott a kacatok között, majd előhúzott valamit: egy kis csomag, elázás ellen alaposan bebugyolált kemény kétszersültet. Odanyújtott a lánynak egy nagyobb szeletet.

— Nem vagyok éhes.

Erre figyelmesen megvizsgálta társa megnyúlt arcát.

Miután újra becsomagolta, félretette a kétszersültet, és letelepedett a barlang szájánál.

— Még vagy két óra, mire tetőzik a dagály — mormogta. — Akkor indulhatunk. Nyugtalan volt az éjszakád, miért nem alszol még egy kicsit?

— Nem vagyok álmos.

A varázsló nem szólt vissza. Oldalával felé ült törökülésben a sötét sziklaív alatt. Rajta túl csillogott a sok hullámtaraj, mormolt a tenger. A lány szótlanul nézte a barlang mélyéről. Nem mozdult. Olyan nyugodtan ült ott, mint maguk a sziklák. Úgy áradt belőle a nyugalom, mint vízbe dobott kő után az apró, körkörös hullámok. Hallgatása nem egyszerűen a szavak hiánya volt, hanem valami önérvényű dolog, mint a sivatag csöndje.

Jó darab idő múltán Tenar fölkelt, és kijött a barlang szájához. A férfi még mindig nem mozdult. Tenar lenézett az arcára. Rezdületlen volt, mintha rézlemezből kalapálták volna, tágra nyílt, sötét szemei lesütve, de szája sarkában könnyű mosoly.

Olyan távoli volt most neki, mint maga a tenger.

Ugyan hol járhat most, melyik szellemösvényen kószál? Sehogyan sem ért a nyomába.

A labirintusban kényszerítette, hogy kövesse. A nevén szólította, mire ő úgy kapaszkodott a kezébe, ahogyan a kis sivatagi vadnyúl sompolygott oda hozzá a sötétből. És most, hogy megkaparintotta a gyűrűt, most, hogy a Sírok romba dőltek, papnőjük örökre kiátkoztatott, már nincs szüksége rá. Eltávozott valahová, ahova nem tudja követni. Azt mondta, nem marad vele. Először becsapta, most

pedig magára hagyja.

Odakapott hozzá, és egyetlen gyors mozdulattal letépte övéről a napokban kölcsönadott kicsiny acéltőrt. Nem mozdult nagyobbat, mint egy enyhén megtaszított kőszobor.

A tőr pengéje csak négyhüvelyknyi volt. Egyélű. Egy áldozati kés kicsinyített mása. A Sírok papnője öltözékének része volt. Együtt kellett viselnie a lószőr övön függő kulcskarikával és még néhány tárggyal, amelyek némelyikéről senki sem tudta, mire való. Soha nem használta a tőrt semmire, kivéve talán, hogy a hold sötétjének egyik tánca alkalmával föl kellett dobnia, majd elkapnia. Ott, a trónus előtt. Kedvelte azt a táncot: vad volt és lendületes. Zene nélkül, csak saját lába dobogásának ritmusára járta. Többször megvágta a kezét, mire begyakorolta, hogyan kapja el a tőr nyelét biztonsággal minden alkalommal. Az apró penge elég éles volt ahhoz, hogy csontig metssze valaki ujját, vagy éppen elvágja a torokban lüktető verőeret. Még most is urait kell szolgálnia, bár azok elárulták és cserbenhagyták őt. Ők parancsolnak neki, ők vezetik a kezét a sötétség utolsó aktusának végrehajtásakor. És biztosan elfogadják tőle az áldozatot.

Odafordult a férfihoz, a kést jobb kezében markolva rejtegette a csípője mögött. Eközben a másik lassan fölemelte az arcát, és a szemébe nézett. Úgy nézett ki, mint aki messzi útról érkezik, aki szörnyűségeket látott. Arca nyugodt volt ugyan, de fájdalommal teli. Ahogy nézett rá, és egyre világosabban látta őt maga előtt, az arckifejezése is kitisztult. Végül megszólalt:

— Tenar! — Mintha köszöntené, fölnyújtotta a kezét, hogy megérintse csuklóján a lyukakkal és vesétekkel ékes ezüstkarikát. Akárha újfent szeretne megbizonyosodni valami felől. Bizalommal. Nem törődött a tőrt markoló kézzel. Azután félrefordította a fejét, és kinézett a hullámokra, amelyek egyre mélyebben ostromolták, magasabban nyaldosták a sziklákat. Nehézkesen préselte ki a szavakat:

— Itt az idő… eljött az indulás ideje.

Hangja hallatán elszállt a harag a lányból. Most már inkább félt.

— Magad mögött hagyod őket végre, Tenar. Végleg megszabadulsz tőlük — szólt, és váratlan hirtelenséggel fölpattant. Megigazgatta a köpönyegét, és szorosra húzta az övét. — Gyere, segíts a csónaknál. Ezeken a rönkökön kell gördülnie. Úgy, taszítsd meg… még egyszer! Úgy, úgy, most elég. Készülj föl rá, hogy beugrasz, ha azt mondom, „hoppá”! Kacifántos dolog erről a helyről kihúzni. Na, még egyszer! Most ugorj! — És maga is a lány után szökkent. Megragadta őt, hogy el ne veszítse egyensúlyát. Leültette a fenékdeszkákra. Szélesen szétterpesztett lábbal állt, markolva az evezőket, kitaszította a csónakot a sziklák fölött átcsapó lapos hullám hátán. Ki a mély vízre a tajtékzó hullámok nyaldosta sziklafok mellett. Ki a tengerre.

Amint eléggé eltávolodtak a zátony sekély vizétől, behúzta az

evezőket, és helyére, illesztette az árbocot. Most már parányinak tűnt a csónak, hogy ő belül volt, odakint pedig a tenger!

Fölhúzta a vitorlát. Az egész fölszerelésen meglátszott a hosszú és kemény igénybevétel, bár fakó, rőt vitorláját igen gondosan befoltozták, s maga a csónak, amennyire csak elérhető volt, tiszta volt és jól karbantartott. Olyan volt minden, mint maga a gazda: hosszú út volt már mögötte, és sohasem bántak vele valami kíméletesen.

— És most — szólt hátra —, most már úton vagyunk, most már minden világos, kitisztult. Elindultunk. Érzed ezt, Tenar?

Igen, érezte. Szívén elernyedt a sötét marok életre szóló, kegyetlen szorítása. Mégsem érzett igazi örömet, olyan könnyű örömet, mint föntt a hegyekben. Karjára hajtotta a fejét, és sírva fakadt. Maszatos arcán sós könnyek gördültek végig. Gúzsba kötözött, haszontalan, gonosz ármány szolgálatában eltöltött éveit siratta. Fájdalmasan zokogott, az újonnan elnyert szabadság fájdalmában.

Most meg kellett tanulnia, mekkora is a szabadság súlya. A szabadság nehéz, súlyos teher a vele megbirkózni kívánó lélek számára. Nem könnyű ez a küzdelem. Nem ajándék az, hanem választott sors, és a választás nehéz is lehet. Az út fölfelé vezet, a fénybe, de a fölmálházott vándor, meglehet, sohasem jut el az út végére.

Kóbor hagyta, hogy kisírja magát. Egyetlen szóval sem vigasztalta. Még akkor sem szólt hozzá, amikor már elapadtak a könnyei, s a hajó fenekén kuporogva szomorúan nézett vissza, Atuan lapos, kékes színben úszó partjai felé. Arcán feszült figyelem tükröződött, mintha egyedül lenne. Gyors, néma mozdulatokkal kezelte a vitorlát és a kormányrudat. Nem nézett sehová, csak előre.

Délután a velük szemben ragyogó naptól jobb kéz felé mutatott:

— Az ott Karego-Át. — És Tenar, útmutatását követve, alacsony felhővonulatnak tűnő hegyláncot pillantott meg a messzeségben: az Istenkirály hatalmas szigetét. Atuan már rég eltűnt mögöttük a látóhatáron. Nagyon elnehezült a szíve. A napsugár úgy verte a szemét, mint valami kemény aranykalapács.

Vacsorára kétszersültet és szárított, füstölt halat ettek. Tenar számára vad és idegen volt az íze. Vizet ittak rá a csónak tartályából, amelyet Kóbor még előző este feltöltött Felhőfok egyik csermelyéből. A téli éjszaka gyorsan és hidegen ereszkedett alá a tengerre. Messze, északon még láttak egy darabig valami halványan pislákoló fényt, a falusi tűzhelyek sárgás csillogását Karego-Át távolodó partján. Azután ez is elenyészett az óceánról fölszálló párában. Egyedül maradtak a csillagtalan égbolt alatt, a vizek mélységei fölött.

Tenar összegömbölyödött a csónak hátuljában, Kóbor a hajóorrban heveredett le, egy vizestömlőt téve a feje alá párna gyanánt. A csónak nyugodtan haladt előre, alacsony hullámok

paskolták az oldalát könnyedén. Csupán enyhe fuvallat lengedezett dél felől. A sziklás partoktól távol a nyílt tenger is elcsendesedett, csak a hajófalhoz ütődve sóhajtott egyet-egyet.

— Ha dél felől fúj a szél — suttogta Tenar, mivel a tenger is csak suttogott —, nem észak felé kellene haladnia a hajónak?

— De igen, hacsak nem oldalcsapással vitorlázunk. De ezúttal nyugat felé fújó varázsszéllel hajtom a vitorlát. Holnap reggelre elhagyjuk Kargád-föld vizeit. Akkor majd hagyom, hogy a világ szele hajtson bennünket tovább.

— S a hajó… kormányozza magát?

— Igen — válaszolta Kóbor megfontoltan —, ha megfelelően beállítom. Nincs is szüksége sok utasításra. Járt már kint a nyílt tengeren, a Keleti peremvidék legszélső szigetén is túl, járt a nyugati végeken, Pendornál, ahol Vandór-Akbé elesett. Ügyes, okos csónak az én *Messzilátó*m. Megbízhatsz benne.

A lány feküdt a feneketlen mélységek fölött a varázsszél hajtotta hajóban, és a sötétbe bámult. Egész eddigi életében csak a sötétségbe nézett, de ez valami sokkal hatalmasabb feketeség volt, ez a tengeri éj. Vége nem volt sehol. És nem volt fölötte tető. Túlterjedt még a csillagokon is. Földi erők mit sem számítottak neki. Itt volt már a fény születése előtt, és itt lesz holta után is. Ebben nem volt helye a gonosznak.

Egyszer csak megszólalt a lány a sötétben:

— Az a kis sziget, ahol a talizmánt kaptad… ezen a tengeren van?

— Igen — jött a válasz a sötétség túloldaláról. — Itt van valahol. Talán a déli részén. Sohasem találtam rá megint.

— Én tudom, ki volt ő, az az öregasszony, akitől a gyűrűt kaptad.

— Tudod?

— Elmondták nekem a történetét. Ez is része a főpapnő tudományának. Thar mesélte el, először Kosszil jelenlétében azután részletesebben, amikor egyedül voltunk. Ez volt az utolsó történet, amelyet halála előtt elmondott nekem. Élt Hupunban egy úri nemzetség, amelyik harcolt az avabáti főpapok hatalomra jutása ellen. Toreg király volt e ház alapítója. Egyéb kincsei mellett utódaira hagyta azt a fél gyűrűt is, amelyet Vándor-Akbétól kapott.

— Igen, így szerepel a *Vandór-Akbé tettei*ben is. Így hangzik… a ti nyelveteken így szól: „Amikor a gyűrű eltörött, a fele Intatin főpap kezében maradt, fele pedig a nagy hős kezében. Az pedig a maga felét elküldte a Névteleneknek, az ősi földerőknek Atuanba, így került a sötétség mélyére, az elveszett helyre. Vandór-Akbé viszont a bölcs király lányának, a szűzi Tiarátnak kezébe tette a magáét, mondván: ‘Maradjon ez a darab a fényben, e szűz kelengyéjében, maradjon e földön, míg újból nem egyesül.’ Így szólt a hős, mielőtt elvitorlázott a nyugati széllel.”

— Így szállt azután lányról lányra, azon a nemzetségen belül, végig az évek végtelen során. Nem veszett el, mint a te néped hitte. Ezalatt azonban főpapokból papkirályok lettek, s amikor a papkirályok egyesítették a Birodalmat, és azóta Istenkirálynak neveztetik magukat, ezalatt Toreg nemzetsége csak szegényebb és elesettebb lett. Végül azután — így mesélte Thar — az egész házból csak ketten maradtak, két gyermek, egy kisfiú és egy kislány. Akkor a mostani Istenkirály apja uralkodott Avabátban. Elraboltatta a gyermekeket hazájukból, Hupunból. Volt ugyanis egy jóslat, amely szerint a hupuni Toreg házának egyik leszármazottja dönti majd meg végül a Birodalmat, s az Istenkirály rettegett ettől a próféciától. Elrabolta hát a gyermekeket, és kitétette őket egy parányi szigetre, valahol az óceán közepén. Otthagyta őket egy szál ruhájukban, valami csekély elemózsiával. Félt tőle, hogy vassal, kötéllel vagy méreggel végezzen velük, mégis királyi vér folyt az ereikben, s a királygyilkosság átokkal sújtja — még az isteneket is! Enszár és Antil volt a két gyermek neve. Antil volt az, aki neked ajándékozta a talizmánt. A varázsló sokáig szótlan maradt.

— Így kerekedik ki tehát a történet — szólalt meg végül —, ugyanúgy, ahogy a gyűrű is újraegyesült. Milyen kegyetlen történet ez, Tenar. Azok a kisgyermekek… az a sziget… és azok a gyámoltalan öregek, akiket ott láttam… Alig értették az emberi szót.

— Szeretnék kérdezni tőled valamit.

— Kérdezz.

— Nem akarok elmenni a Belső-földekre… Enyhelyre. Nem vagyok én odavaló, a nagyvárosba, idegenek közé. Nem tartozom én semmilyen országhoz. Elárultam a saját népemet, így aztán népem sincs most már. Nagy gonosztettet hajtottam végre. Tegyél ki engem egy lakatlan szigeten, valahol, ahol nem élnek emberek. Hagyj ott egyedül, és vidd el te Enyhelyre a gyűrűt. Hiszen nem az enyém. Semmi közöm hozzá! Sem a te népedhez. Kérlek, hagyj egyedül engem!

Lassan, fokozatosan, mégis félelmet keltően halvány fényrózsa jelent meg a lány előtt a sötétben, mint valami eltévedt holdsugár. A mágus által előparancsolt varázsfény. A botja végén lebegett, amint ott ült, és nézte őt a csónak farában. Megvilágította a vitorla alját, a hajópárkányt, a palánkot, és a férfi arcát is ezüstös körbe foglalta. A mágus keményen nézett a szemébe.

— Miféle gonoszságot követtél el, Tenar?

— Megparancsoltam, hogy három embert zárjanak be egy kamrába a trónterem alatt, hogy ott éhen haljanak. Végzett velük az éhség és a szomjúság. Kimúltak és eltemették őket a mélysírkamrában. S most a kövek ráomlottak a sírjaikra. — Elhallgatott.

— Tovább!

— Kezes.

— Az ő halála az én lelkemen szárad.

— Nem. Azért tette, amit tett, mert szeretett engem, hűséges volt hozzám. Azt hitte szegény, hogy engem védelmez. Ő fogta vissza a pallost a nyakam fölött. Amikor kicsi voltam, mindig kedves volt hozzám… amikor sírtam… — Itt megállt megint, mert szemét elárasztották a könnyek, és nem akart már sírni többet. Kezét ökölbe szorította ruhája fekete ráncai között: — És én sohasem voltam gyengéd hozzá — hüppögte. — Nem megyek Enyhelyre! Nem megyek veled! Keress egy szigetet, amerre senki sem jár, tégy partra ott… és hagyj ott engem. A gonoszságokért meg kell bűnhődnöm. Én nem vagyok szabad!

A tengeri párától elszürkült lángnyelvecske ott pislákolt közöttük.

— Hallgass rám, Tenar! Figyelmezz reám! Te a gonosznak edénye voltál csupán. A gonoszság immár kiömlött belőled. Vége van. Saját sírjában eltemettetett. Te nem kegyetlenségre és nem árnyékvilágra születtél. Arra inkább, hogy a fény hordozója légy, ahogyan az égő lámpa hordozza és sugározza a világosságot. Meggyújtatlanul találtam ezt a lámpást, de nem hagyhatom egy lakatlan szigeten, mint valami véletlenül előbukkant és félrehajított kacatot. Elviszlek magammal Enyhelyre, és így szólok majd Óceánföld fejedelmeihez: „Ide nézzetek! Az árnyak világában megtaláltam a fényt, a világosság szellemét! Általa vált semmivé az ősi gonoszság. Általa tértem vissza én, sírom fenekéről. Az eltörött kincs általa újraegyesült, s ahol eddig gyűlölet volt, ezután béke lesz!”

— Nem, nem megyek! — kiáltotta Tenar kétségbeesetten. — Nem tehetem! Hiszen ez nem igaz!

— Majd azután — folytatta a varázsló rendületlenül —, azután elhozlak a fejedelmek és gazdag urak köréből, mert igaz, hogy az a hely nem való neked. Túl fiatal s egyben túl bölcs is vagy hozzá. Elviszlek az én hazámba, Gontra, ahol születtem, öreg mesteremhez, Oromonhoz. Vénember már, de hatalmas varázsló. A nyugodt szív embere. Egy kis házikóban él, Re Albi égbe nyúló szirtjein, magasan a tenger fölött. Van néhány kecskéje és egy talpalatnyi kertje. Minden ősszel vándorutat tesz a szigeten, az erdőkön, a hegyeken, a folyók völgyein át, egyedül. Laktam ott nála egy darabig, amikor még fiatalabb voltam, mint most te vagy. Nem voltam ott sokáig, már nem volt értelme maradnom. Elindultam a gonosz nyomában… és… biz isten, rá is találtam. De te most már nélküle jössz, keresve a szabadságot, keresve a nyugalmat egy darabig, míg rá nem lelsz igazi utadra. Ott gyengédségre és csöndre lelsz, Tenar. Ott egy darabig szélárnyékban loboghat a lámpás. Ugye megteszed, Tenar?

A tengeri pára szürke függönyt vont közéjük. A hajó könnyedén ringott a hosszú hullámokon. Beburkolta őket az éjszaka, és alájuk simult a tenger.

— Igen, megteszem — sóhajtotta hosszan. Majd, jó idő múltán: — Ó, csak minél hamarabb ott lehetnék… azt szeretném, ha most nyomban oda mennénk…

— Nem tart majd olyan soká, kicsim, s odaérsz.

— És te eljössz majd hozzám… valaha?

— Eljövök, amikor csak tudok.

A varázsfény csöndesen kihunyt. Nem volt körülöttük más, csak a sötétség.

Többször fölkelt és többször lement a nap, múltak a szélcsöndes és jeges viharoktól tépázott napok, hosszan tartott a téli utazás, mire megérkeztek a Legbelső-tenger vizeire. Most már zsúfolt hajózási útvonalakon jártak, hatalmas tengerjárók között, keresztülvitorláztak az Ébenyhelyi-szoroson, be az Enyhely szívéig fölnyomuló tágas, zárt öbölbe, s az öblön át az enyhelyi Nagy kapu kikötőjébe. Megpillantották a fehér kőtornyokat s az egész fényes, fehér hólepel borította nagyvárost. A hidak fölötti ereszeket és a házak piros cseréptetőit is hó takarta, és, a kikötőben ringó hajók százai jégtáblákkal csilingeltek a téli napsütésben.

Jövetelük híre jóval megelőzte érkezésüket, mivel *Messzilátó* bíborszínű, foltozott vitorláját jól ismerték ezeken a vizeken. Hatalmas tömeg gyülekezett, végig a havas rakpartokon. Színes zászlók és árbocszalagok csattogtak az emberek feje fölött a hideg, kristálytiszta, téli szélben.

Tenar szálegyenes derékkal ült a hajócska farában, nagy idők tépázta fekete ruhájába burkolózva. Rápillantott a csuklóján viselt gyűrűre, azután kitekintett a parton tolongó tarka tömegre. Látta mögöttük a palotákat és a föléjük magasodó fehér tornyokat. Jobb karját a magasba emelte, mire a napsugár vakítóan megvillant a gyűrű tiszta ezüstjén. A tömeg örömteli, hangos üdvrivalgásban tört ki. A kiáltás tovaterjedt a szelek szárnyán, az örökké nyughatatlan víztükör fölött.

Kóbor a partfalhoz kormányozta a csónakot. Kezek százai nyúltak ki, hogy elkapják a kikötőbak felé hajított kötelet. A varázsló felszökkent a mólóra, majd visszafordult, és kezét nyújtotta a lánynak.

— Gyere hát! — szólt mosolygó arccal. Tenar fölállt, és kilépett a partra. Ünnepélyesen lépkedett végig társa mellett Enyhely hófedte fehér utcáin. Erősen szorította a kezét, mint egy gyermek, aki végre hazaérkezett.